

5
Belgion

Terps Foloria.

της μαθητείας της
αρχικής Γυμνασίου
Terps Manna
1928-9

1801
18015

Γουζιά Μαρία
1928

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΙΜΟΥ ΜΠΑΛΑΝΟΥ

Καθηγητού των Ερησκευτικών ἐν τῇ προτύπῳ σχολείῳ τοῦ Διδασκαλείου τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσεως

Γουζιά Μαρία
1928

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΕΛΛΗ.

ΚΑΙ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ

Ἐγκρίσει τοῦ

Μαρία

καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

Ἄριθ. ἀδείας κυκλοφορίας	52010
	20-9-26
Τιμᾶται μετὰ τοῦ βιβλίου καὶ φέρου Ἀν. δαν. Δρ.	9,20
Τιμὴ βιβλιοσημοῦ	3,40
Πρόσθετος φόρος Ἀναγκαστικῆς δανείου	0,70

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΙΔΕΡΗ

46 ΟΔΟΣ ΣΤΑΛΙΟΥ ΜΕΓΑΡΟΝ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ 46

1926

Μαρία

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ
ΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΠΑΛΛΑΔΑΣ
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ
ΕΡΕΥΝΑ

ΕΡΕΥΝΑ

Κ2 Δ

Γουλιέλμος Ν. Μαν

18015

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΙΜΟΥ ΜΠΑΛΑΝΟΥ

Καθηγητού τῶν Θεολογικῶν ἐν τῷ προτύπῳ σχολείῳ τοῦ Διδασκαλείου τῆς Μέσης Ἐκπαίδευσως

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΗΣ

ΠΑΛΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ

Ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΒΔΟΜΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΙΔΕΡΗ

46 ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ ΜΕΓΑΡΟΝ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ 46

1926

Μαν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Α'. Η ΠΡΟ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

1. Οί πρωτόπλαστοι.

Ὁ πανάγαθος Θεός, ὁ ὁποῖος μὲ μόνον τὸν λόγον τοῦ ἐδημιούργησε τὸν κόσμον ὁλόκληρον καὶ ἔλα τὰ ὄντα, τὰ ὅποια ὑπάρχουν εἰς αὐτόν, ἐδημιούργησε τελευταῖον καὶ τὸ τελειότερον δημιούργημά του ἐπὶ τῆς γῆς, τὸν ἄνθρωπον.

Ὁ ἄνθρωπος διαφέρει ἀπὸ τὰ ἄλλα ζῷα, διότι δὲν ἔχει μόνον σῶμα, ὅπως αὐτὰ, ἀλλ' ἔχει καὶ νοῦν, μὲ τὸν ὅποιον δύναται νὰ σκέπτεται καὶ νὰ ἐκτελῇ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Οἱ πρωτόπλαστοι, δηλαδή οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι, ποὺ ἐπλάσθησαν ἀπὸ τὸν Θεόν, λέγονται Ἀδάμ καὶ Εὔα.

Ὁ Θεός ἔβαλε τοὺς πρωτοπλάστους νὰ κατοικήσουν εἰς ἓνα μέγαν καὶ ὠραιότατον κήπον, τὸν παράδεισον, ὅπου ὑπῆρχαν κάθε εἶδους φυτὰ, δένδρα καὶ ζῷα' εἰς αὐτὸν δὲ τὸν κήπον, πᾶν ὅπου ἐκαλλιέργουν ἔζων εὐτυχεῖς.

Ὁ Θεός ἐπέτρεψεν εἰς αὐτοὺς νὰ τρώγουν ἀπὸ τοὺς καρποὺς ἔλων τῶν δένδρων, μόνον ἀπὸ ἓν δένδρον ἀπηγόρευσεν εἰς αὐτοὺς νὰ φάγουν, διότι ἀλλέως ἀμέσως θὰ ἐξεδιώκοντο ἀπὸ τὸν παράδεισον καὶ θὰ ἐγίνοντο ἴθνητοι· ἔδωκε δὲ ὁ Θεός τὴν διαταγὴν αὐτὴν διὰ νὰ συνηθίσῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν ἐγκράτειαν καὶ εἰς τὴν ὑπακοήν.

Μίαν ἡμέραν ὁ ὄφις ἠρώτησε τὴν Εὔαν ἂν ἔχουν δικαίωμα νὰ τρώγουν ἀπὸ ἔλα τὰ δένδρα τοῦ παραδείσου, ἡ δὲ Εὔα ἀπῆν·

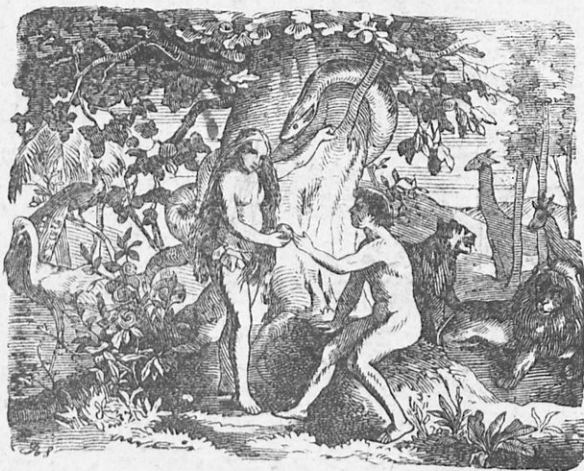
τίσεν ὅτι ἀπὸ βλα δίκαιοῦνται νὰ φάγουν ἐκτὸς ἀπὸ ἐν. Τότε ὁ Ἔρις, ὁ ὄπιστος, ἐξήλεγε νὰ βλέπη τὴν εὐτυχίαν τῶν πρωτοπλάστων καὶ ἤθελε μὲ κάθε τρόπον νὰ τοὺς βλάψῃ, εἶπεν εἰς τὴν

Ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Εὕα ἐν τῷ Παραδείσῳ

Εὕαν ὅτι ὁ Θεὸς ἀπὸ φθόνον ἀπηγόρευσε τοῦτο, διότι ἐγνώριζεν ὅτι ἐὰν ἔτρωγαν ἀπὸ αὐτοῦ, θὰ ἐγίνοντο σοφοί, ὅπως αὐτός. Ἡ Εὕα τότε, ἀντὶ νὰ ἀκούσῃ τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ, ἤκουσε τοὺς πονηροὺς λόγους τοῦ ἄφρονος, ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς καρποὺς τοῦ δέν-

δρου και ἔφαγαν, ἔδωκε δὲ και εἰς τὸν Ἀδὰμ, ὁ ὅποιος ἔφαγε και αὐτός. Μόλις ὁμως οἱ πρωτόπλαστοι παρήκουσαν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἐνόησαν τι κακὸν ἔπραξαν και ἐφοβοῦντο νὰ ἀντικρύσουν τὸν Θεόν, διὰ τοῦτο δὲ ἐκρύπτοντο ὀπισθεὶν ἀπὸ τὰ δένδρα τοῦ παραδείσου.

Οἱ πρωτόπλαστοι παρασύρονται ἀπὸ τὸν ὄφιν.

Ὁ Θεός, ἀπὸ τὸν ὅποιον δὲν δύναται νὰ κρυφθῇ κανεὶς, ἐκάλεσε τὸν Ἀδὰμ, και τοῦ εἶπεν : Ἀδὰμ ποῦ εἶσαι ; οὗτος δὲ ἀπήντησεν : ἤκουσα τὴν φωνὴν σου και ἐφοβήθην, διὰ τοῦτο ἐκρύβην. Ὁ Θεός τότε ἀπήντησε· διατί ἐφοβήθης ; Μήπως παρέβης τὴν ἐντολὴν μου και ἔφαγες ἀπὸ τὸν ἀπηγορευμένον καρπὸν ; Ὁ Ἀδὰμ εἶπε : δὲν πταίω ἐγώ, ἡ Εὐὰ μοῦ ἔδωκε και ἔφαγα. Ὁ Θεός τότε ἠρώτησε τὴν Εὐὰν διατί ἔπραξε τοῦτο και αὐτὴ εἰς δικαιολογίαν εἶπεν ὅτι τὴν ἠπάτησεν ὁ ὄφιν.

Τότε ὁ Θεός καταράσθη τὸν ὄφιν, ὁ ὅποιος παρέσυρε τοὺς πρωτοπλαστοὺς εἰς τὸ κακόν, και αὐτούς, διότι παρήκουσαν εἰς τὸ θέλημά του και παρεσύρθησαν ἀπὸ τὸν ὄφιν, και τοὺς ἐξεδίωξεν ἀπὸ

ἀπὸ τὸν παράδεισον. Ἐκ τὸν τότε οἱ πρωτόπλαστοι ἔγιναν θνητοὶ καὶ ἤρχισαν νὰ περιπίπτουν καὶ εἰς δυστυχίας. (2)

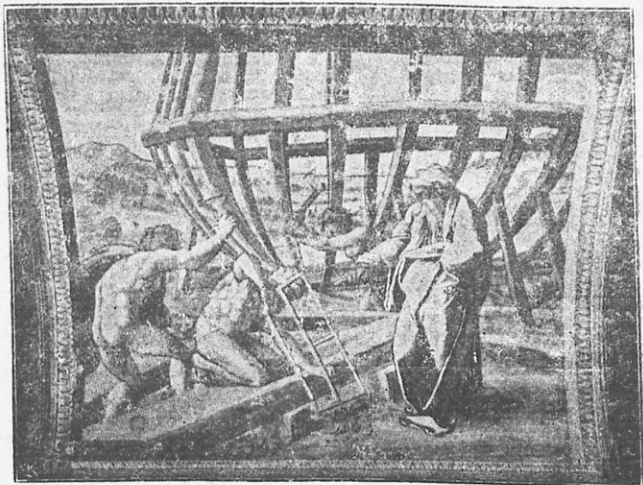

Οἱ πρωτόπλαστοι ἐκδιώκονται ἀπὸ τὸν παράδεισον.

2. Ὁ κατακλυσμὸς.

Ἐπέρασαν ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου πολλοὶ αἰῶνες καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐπληθύνοντο καὶ διεφθείροντο περισσότερο. Τέλος ὁ Θεός, ἐπειδὴ αὐτοὶ ἔμειναν ἀδιόρθωτοί, ἀπεφάσισε νὰ τοὺς καταστρέψῃ μὲ κατακλυσμὸν.

Μεταξύ τῶν ἀνθρώπων ὑπῆρχεν ὁμοίως εἰς, ὁ Νῶε, εὐσεβὴς καὶ ἐνάρετος· διὰ τοῦτο ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος ἀγαπᾷ τοὺς δικαίους ἀπεφάσισε νὰ τὸν σώσῃ μὲ ἐλόκληρον τὴν οἰκογένειάν του· τὸν διέταξε λοιπὸν νὰ κατασκευάσῃ μίαν κιβωτὸν καὶ νὰ εἰσέλθουν εἰς αὐτήν, αὐτός, ἡ γυνὴ του, οἱ τρεῖς υἱοὶ του, Σήμ, Χάμ καὶ 'Ιάφεθ, μὲ τὰς γυναϊκάς των, νὰ παραλάβῃ δὲ μαζὶ του ζεύγη

Ἡ κατασκευὴ τῆς κιβωτοῦ τοῦ Νῶε.

ἀπὸ ἑλα τὰ ζῷα καὶ τροφάς. Ὁ Νῶε ἐξετέλεσεν ὅλα ὅσα τοῦ παρήγγειλεν ὁ Θεός, καὶ, ἀφοῦ ἤλειψε τὴν κιβωτὸν μὲ πίσσαν διὰ νὰ μὴ εἰσέρχεται τὸ ὕδωρ, εἰσῆλθε μὲ τὴν οἰκογένειάν του ἐντὸς αὐτῆς.

Τότε ἤρχισε νὰ πίπτῃ βροχὴ ἀφθονος, χωρὶς διακοπὴν 41) ἡμέρας καὶ νύκτας καὶ ἀνέβησαν τὸσον πολὺ τὰ ὕδατα ὥστε ἐκαλύφθησαν καὶ τὰ ὑψηλότερα ὄρη τῆς γῆς. Ὅλα τὰ ζῷα καὶ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐπνίγησαν καὶ μόνον ἡ κιβωτὸς τοῦ Νῶε ἐσώθη, χάρις εἰς τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ. Ἐπέρασαν πολλαὶ ἡμέραι, ἀφότου ἔπαυσεν ὁ κατακλυσμὸς, ἤρχισαν νὰ χαμηλώνουν τὰ

ὕδατα, καὶ τέλος ἡ κιβωτὸς ἐστάθη ἐπάνω εἰς ἓν ὑψηλὸν ὄρος τῆς Ἀρμενίας τὸ Ἀραράτ.

Μετὰ τινὰ καιρὸν ὁ Νῶε διὰ τὴν ἐνοήσῃ ἐὰν τὸ ὕδωρ ἐξηράνηθῃ εἰς τὴν γῆν, ἤνοιξε τὸ παράθυρον τῆς κιβωτοῦ καὶ ἔστειλεν ἕνα κόρακα· ὁ κόραξ ἔμωσεν δὲν ἐπέστρεψε, διότι ἠδύνατο τὴν μείνη εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὄρεων, αἱ ὁποῖαι εἶχαν πλέον στεγνώσει, καὶ τὴν τρέφεται μετὰ τὰς σάρκας τῶν θνησιμαίων· μετ' ὀλίγον ὁ Νῶε ἔστειλε μίαν περιστέραν, ἣ ὁποῖα ἔμωσεν δὲν εἶχε ποῦ τὴν μείνη

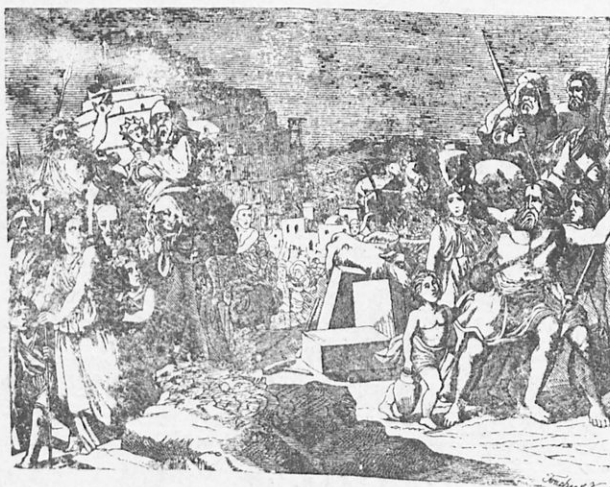
Ὁ Νῶε θυσιάζει.

καὶ ἐπέστρεψε τὴν ἰδίαν ἐσπέραν· μετὰ ἑπτὰ ἡμέρας ἔστειλε πάλιν τὴν περιστέραν, ἣ ὁποῖα ἐπανῆλθε μετὰ κλάδον ἐλαίας εἰς τὸ ράμφος τῆς· τότε ἐνόησεν ὁ Νῶε ὅτι ἀνεφάνησαν τὰ δένδρα. Τέλος, μετὰ ἑπτὰ ἡμέρας ἔστειλεν ἐκ νέου μίαν περιστέραν, ἣ ὁποῖα δὲν ἐπέστρεψε πλέον εἰς τὴν κιβωτόν. Ὁ Νῶε ἐνόησε τότε ὅτι ἡ γῆ ἐξηράνηθῃ καὶ, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν κιβωτόν μετὰ τὴν οἰκογένειάν του καὶ μετὰ τὰ ζῷα. Πρῶτον ἔργον του ἦτο τὴν προσφέρει θυσίαν εἰς τὸν Θεόν, διὰ τὴν εὐχαριστήσῃ διὰ

τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογένειάς του. Ὁ Θεὸς ὑπεσχέθη τότε εἰς τὸν Νῶε νὰ μὴ κἀμῆ ἄλλον κατακλυσμὸν καὶ ἠὺλόγησεν αὐτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς του.

3. Ὁ πύργος τῆς Βαβέλ.

Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε ἐπληθύνθησαν πολὺ καὶ δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ζοῦν ὅλοι μαζί καὶ διὰ τοῦτο ἀπεφάσισαν νὰ χωρισθοῦν. Μίαν ἡμέραν ἦλθαν εἰς μίαν πεδιάδα, ἐκεῖ δὲ ἀπεφάσισαν, πρὶν

Πύργος τῆς Βαβέλ.

διασκορπισθοῦν, νὰ κτίσουν μίαν πόλιν καὶ ἓνα πύργον ὑψηλότατον, τοῦ ὅπου το ἄκρον νὰ φθάσῃ μέχρῃς οὐρανοῦ, διὰ νὰ δοξασθοῦν. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ σκέψις τῶν αὐτῶν ἦτο αὐθάδης, ὁ Θεὸς ἀπεφάσισεν νὰ τιμωρήσῃ τὴν ὑπερηφάνειάν των· ἐνῶ μέχρῃ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὠμίλουν τὴν αὐτὴν γλῶσσαν, ὁ Θεὸς ἐσύγχυσε τὰς γλώσσας των, καὶ τοιοῦτοτρόπως δὲν ἠδύνατο νὰ ἐνοήσῃ ὁ εἰς τὸν ἄλλον· διὰ τοῦτο ἔπκυσαν πλέον νὰ κτίσουν τὴν πόλιν

καί τὸν πύργον, ὁ ὅποτος ὠνομάσθη πύργος Βαβέλ, δηλαδὴ πύργος τῆς συγχύσεως, ἐπειδὴ ἐσυγχύσθησαν αἱ γλώσσαι τῶν ἀνθρώπων. τότε διεσκορπίσθησαν οὗτοι εἰς ἄλλην τὴν γῆν.

Β'. ΟΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΑΙ

Οἱ Ἰσραηλῖται ἔλεγαν Πατριάρχας τὸν Ἀβραάμ, τὸν Ἰσαάκ καὶ τὸν Ἰακώβ καὶ τοὺς υἱοὺς του· εἰς τούτους ὑπέσχεθη ὁ Θεὸς νὰ αὐξήσῃ καὶ νὰ προστατεύσῃ τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν.

4. Ὁ Ἀβραάμ.

Οἱ ἄνθρωποι μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ταχέως ἐλησμόνησαν ὅτι ὁ Θεὸς τιμωρεῖ τοὺς ἁμαρτωλοὺς, καὶ ἔγιναν πάλιν ἀσεβεῖς πρὸς αὐτὸν καὶ κακοὶ πρὸς τοὺς ὁμοίους των. Εἰς τὴν Μεσοποταμίαν ἕμως ἔζη εἰς ἄνθρωπος εὐσεβὴς καὶ δίκαιος, ὁ ὅποιος ἔμενε πάντοτε πιστὸς εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἔπρατε πάντοτε τὸ θέλημά του· ὁ ἄνθρωπος αὗτος ἐλέγετο Ἀβραάμ. Εἰς τὸν Ἀβραάμ λοιπὸν παρουσιάσθη ὁ Θεὸς καὶ τοῦ παρήγγειλε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πατρίδα του καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Χαναάν, ὅπου θὰ τὸν εὐλογήσῃ καὶ θὰ τὸν δοξάσῃ καὶ θὰ τὸν καταστήσῃ γενάρχην μεγάλου λαοῦ. Ὁ Ἀβραάμ ὑπήκουσεν ἀμέσως εἰς τὴν παραγγελίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀφοῦ ἐγκατέλειψε τὴν πατρίδα του, ἦλθε μετὰ τὴν σύζυγόν του Σάρραν καὶ τὸν ἀνεψιὸν του Λῶτ εἰς τὴν γῆν Χαναάν.

Ἐπειδὴ εἰς τὸ μέρος ὅπου κατήκτισεν ὁ Ἀβραάμ μετὰ τὴν ἀγορῆν σου τοῦ ἀνεψιῶν σου, ἡ βοσκή ἦτο ὀλίγη, οἱ ποιμένες τοῦ Ἀβραάμ ἐφιλονίκουν μετὰ τοὺς ποιμένας τοῦ Λῶτ, διότι καὶ αὐτοὶ καὶ ἐκεῖνοι ἤθελαν τὴν βοσκήν διὰ τὰ πρόβατα τοῦ κυρίου των· εἶχαν δὲ καὶ οἱ δύο πολλὰ πρόβατα. Τότε ὁ Ἀβραάμ ἐφοβήθη μήπως ἡ φιλονικία τῶν ποιμένων καταλήξῃ εἰς φιλονικίαν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου μετὰ τὸν ἀγαπημένον του ἀνεψιὸν Λῶτ, καὶ διὰ νὰ προλάβῃ τοῦτο ἐκάλεσε τὸν Λῶτ καὶ τοῦ εἶπεν ὅτι φρονιμώτερον εἶναι νὰ χω-

ρισθοῦν ἀγαπημένοι καὶ νὰ ὑπάγῃ ἕκαστος εἰς τόπον ὅπου νὰ ὑπάρχῃ ἀρκετὴ βροσκή· ἔδωκε δὲ εἰς τὸν Λῶτ τὸ δικαίωμα αὐτὸς πρῶτος νὰ ἐκλέγῃ τὸ μέρος, ὅπου θέλει νὰ ὑπάγῃ. Ὁ Λῶτ ἐνόησε πῶσον φρόνιμοι ἦσαν οἱ λόγοι τοῦ Ἀβραάμ καὶ ἐξέλεξεν ὡς τόπον κατοικίας τὴν εὐφορον χώραν πλησίον τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνου, εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἦσαν αἱ πόλεις Σόδομα καὶ Γόμορρα· ὁ δὲ Ἀβραάμ κατήκτισεν εἰς τὴν χώραν Χεβρών. Ὁ Θεὸς εἶπε τότε εἰς τὸν Ἀβραάμ ὅτι εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους του θὰ

Ὁ Λῶτ μετὰ τὴν οἰκογένειάν του φεύγει ἀπὸ τὰ Σόδομα.

δώσῃ ἐλόκληρον τὴν γῆν Χαναάν ὃ δὲ Ἀβραάμ ἔκτισεν ἀπὸ εὐγνωμοσύνης θυσιαστήριον εἰς τὸν Θεόν.

Εἰς τὰς πόλεις τῶν Σοδόμων καὶ Γομόρρων οἱ κάτοικοι ἦσαν ἀσεβέστατοι· διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς κατέστρεψεν αὐτάς, καὶ ἐκ τῶν κατοίκων διεσώθη μόνον ὁ Λῶτ, ὃ ὁποῖος ἦτο ἐνάρετος μετὰ τὴν οἰκογένειάν του.

Ὁ Ἀβραάμ καὶ ἡ Σάρρα δὲν εἶχαν τέκνα καὶ ἐλυποῦντο πολὺ

διὰ τοῦτο· ἐπειδὴ δὲ εἶχαν γηράσει πολύ, δὲν ἤλπιζαν πλέον ν' ἀποκτήσουν. Ἄλλ' εἰς τὸν Θεὸν οὐδὲν εἶναι ἀδύνατον, καὶ ἐπειδὴ ἦσαν εὐσεβεῖς καὶ ἐνάρετοι, ἐξεπληρώθη τέλος ἡ ἐπιθυμία των· καὶ ἀπέκτησαν εἰς βαθύτατον γῆρας υἱόν, τὸν ὅποιον ὠνόμασαν Ἰσαάκ.

Χ 5. Ὁ γάμος τοῦ Ἰσαάκ.

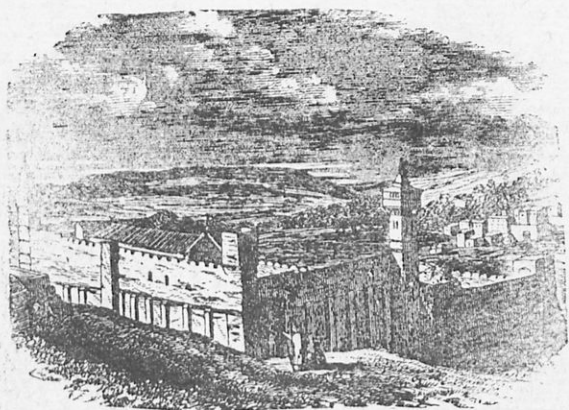
Ἄφου ἀπέθανεν ἡ Σάρρα, ὁ Ἄβραάμ, ὁ ὅποιος ἦτο πολὺ γέρον, ἀπεφάσισε νὰ νυμφεύσῃ τὸν Ἰσαάκ. Ἐπειδὴ ἑμῶς ἠθέλε

Ὁ Ἐλιέζερ καὶ ἡ Ρεβέκα.

νὰ τοῦ δώσῃ σύζυγον ἀπὸ τὴν πατρίδα του τὴν Μεσοποταμίαν, ἔστειλεν ἐκεῖ τὸν παλαιὸν καὶ πιστὸν του ὑπηρέτην, τὸν Ἐλιέζερ, διὰ νὰ εὑρῇ νύμφην, μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἐλιέζερ, ἀφού εἰλαβε μαζί του δέκα καμήλους τοῦ κυρίου του καὶ δῶρα πολλὰ, ἔφθασεν, ὕστερον ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας, εἰς μίαν πόλιν τῆς Μεσοποταμίας, ὅπου ἐκάθητο ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἄβραάμ.

“Όταν ἔφθασεν ἐκεῖ, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς καὶ τὰ ζῶα ἦσαν κουρασμένα ἀπὸ τὴν πορείαν, ἐκάθησε ν' ἀναπαυθῆ ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, πλησίον εἰς ἐν φρέαρ, ἀπὸ τὸ ὅποιον ἐλάμβανον ὕδωρ αἱ γυναῖκες τοῦ τόπου. “Όταν μετ' ὀλίγον ἦλθεν ἐκεῖ μετὴν στάμναν τῆς κόρης ὠραιοσύνη, ἡ Ρεβέκκα, ὁ Ἐλιέζερ ἐζήτησεν ὀλίγον ὕδωρ ἀπὸ αὐτὴν, αὐτὴ δὲ προθυμύτατα τοῦ ἔδωκε καὶ ἐπότισε τὰς καμήλους του. Ὁ Ἐλιέζερ τότε τῆς προσέφερε πλοῦσια δῶρα, καὶ ὅταν μετὰ χαρὰν του ἔμαθεν ὅτι ἡ κόρη ἦτο ἐγγονὴ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀβραάμ, ἐνόησεν ὅτι θέλημα Θεοῦ ἦτο νὰ

Τὸ μνημεῖον τοῦ Ἀβραάμ πλησίον τῆς πόλεως Χεβρών.

γίνῃ σύζυγος τοῦ Ἰσαάκ. Ἡ Ρεβέκκα ἔτρεξεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς καὶ διηγῆθη τὰ συμβάντα, ὁ δὲ ἀδελφός τῆς Λάβαν, ὅταν ἔμαθεν ὅτι εὐρίσκετο εἰς τὴν πατρίδα του ὁ πιστὸς δούλος τοῦ Θεοῦ του, ὁ ὅποιος ἐχάρισε τόσον πλοῦσια δῶρα εἰς τὴν ἀδελφὴν του, ἔτρεξεν εἰς συνάντησιν αὐτοῦ καὶ τὸν ὠδήγησεν εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἐκεῖ διηγῆθη ὁ Ἐλιέζερ τὸν σκοπὸν τοῦ ταξειδίου του καὶ ἐζήτησε τὴν Ρεβέκκαν διὰ σύζυγον τοῦ Ἰσαάκ. Ἡ Ρεβέκκα καὶ αἱ συγγενεῖς τῆς ἐδέχθησαν μετὰ χαρὰν, ὁ δὲ Ἐλιέζερ ἐμοίρασεν εἰς ὅλους πλοῦσια δῶρα.

Τὴν ἐπομένην ἀφοῦ ἡ Ρεβέκκα ἔλαβε τὰς εὐλογίας τῶν συγγενῶν της, ἔφυγε μαζί με τὸν Ἐλιέζερ καὶ τοὺς δούλους της διὰ τὴν Χαναάν. Μόλις ἐφθάσαν ἐκεῖ τὴν ὑπεδέχθησαν με ἀγάπην καὶ με πκνηγύρεις, μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἔγιναν οἱ γάμοι. Ὁ Ἰσαὰκ καὶ ἡ Ρεβέκκα ἔζησαν εὐτυχεῖς καὶ ἀπέκτησαν δύο υἱοὺς διδύμους. Πρῶτος ἐγεννήθη ὁ Ἡσαῦ, δεύτερος δὲ ὁ Ἰακώβ. τὸν ὅποιον ἠγάπα ἰδιαίτερος ἡ μήτηρ του. X

6. Ἡσαῦ καὶ Ἰακώβ.

X Ὃταν ὁ Ἰσαὰκ ἐγήρασε καὶ ἐνόησεν ὅτι πλησιάζει ὁ καιρὸς τοῦ θανάτου του, ἔκαλεσε τὸν Ἡσαῦ καὶ τοῦ εἶπεν: Ἐγήρασα καὶ δὲν θὰ ἀργήσω νὰ ἀποθάνω· λάβε δ,τι χρειάζεσαι διὰ τὴ κυνήγιον, ὕπαγε εἰς τοὺς ἀγρούς, καὶ φέρε μου νὰ φάγω δ,τι κυνηγήσης, διὰ νὰ σὲ εὐλογήσω πρὶν ἀποθάνω. Ὁ Ἡσαῦ ὑπήκουσε καὶ ἐξῆλθεν εἰς τοὺς ἀγρούς. Ἡ Ρεβέκκα δμως ἤκουσε τί εἶπεν ὁ Ἰσαὰκ εἰς τὸν Ἡσαῦ καὶ ἐσκέφθη πῶς νὰ τὸν ἐμποδίσῃ νὰ λάβῃ αὐτὸς τὴν εὐλογίαν, διὰ νὰ τὴν λάβῃ ὁ ἀγαπητός της Ἰακώβ. Ἐκάλεσε λοιπὸν τὸν Ἰακώβ καὶ τοῦ εἶπε νὰ ὑπάγῃ νὰ φέρῃ δύο ἐρίφια διὰ νὰ τὰ προσφέρῃ μαγειρευμένα εἰς τὸν πατέρα του, πρὶν ἐπιστρέψῃ ὁ Ἡσαῦ, ὥστε νὰ λάβῃ αὐτὸς τὴν εὐλογίαν τοῦ πατρὸς του. Ἐπειδὴ δμως ὁ Ἰακώβ δὲν εἶχε τρίχας εἰς τὸ σῶμά του, ἐνῶ ὁ Ἡσαῦ ἦτο τριχωτός, ἐπροβήθη οὗτος μήπως ὁ τυφλὸς πατὴρ του τὴν ψηλαφήσῃ καὶ ἐνοήσῃ τὴν ἀπάτην, τὸν καταρασθῆ δὲ ἀντὶ νὰ τὸν εὐλογήσῃ· ἀλλ' ἡ μήτηρ του τὸν καθυσόχασε καὶ τοῦ παρήγγειλε νὰ φέρῃ ἀμέσως τὰ ἐρίφια. Ὁ Ἰακώβ ὑπήκουσε καὶ τὰ ἔφερεν. Ἀφοῦ ἡ μήτηρ τὰ ἐμαγείρευσε, ἐπέδωσε τὸν Ἰακώβ με τὴν καλὴν ἐνδυμασίαν τοῦ Ἡσαῦ καὶ ἔθεσεν εἰς τοὺς βραχίονας καὶ τὸ γυμνὸν μέρος τοῦ λαιμοῦ του δέρμα ἀπὸ τὰ ἐρίφια. ὥστε, ἐὰν τὸν ἠγγίξεν ὁ τυφλὸς πατὴρ, νὰ ἐνόμιζεν ὅτι εἶχεν ἐμπρὸς του τὸν πρωτότοκον υἱὸν του. Ὁ Ἰακώβ, ἀφοῦ ἐνεδύθη με αὐτὸν τὸν τρόπον, ἔλαβε τὸ φαγητὸν καὶ εἰσήλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ πατρὸς του. Εἰς τὴν ἐρώ-

την του γέροντος 'Ισαάκ ποιος εἶναι, ὁ 'Ιακώβ ἀπήντησε: Καλέ μου πάτερ, ἐγὼ εἶμαι ὁ πρωτότοκος υἱός σου, ὁ 'Ησαῦ· ἔφερα τὸ κυνήγιον, ἕπως ἤθελες, ὠραῖα μαγειρευμένον καὶ τώρα σὲ παρακαλῶ, ἀφοῦ φάγῃς, νὰ μὲ εὐλογήσῃς, ἕπως μοῦ ὑποσχέθης.

Ὁ 'Ισαάκ ἠπώρησε πῶς ἦτο δυνατόν τόσο ἐνωρίς νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ 'Ησαῦ ἀπὸ τὸ κυνήγιον, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἡ φωνὴ τοῦ ἤκουσε δὲν τοῦ ἐφαίνετο ὡσὰν ἡ φωνὴ τοῦ 'Ησαῦ, ἀλλὰ μάλ-

Ὁ 'Ισαάκ εὐλογεῖ τὸν 'Ιακώβ.

λον ὡς ἡ φωνὴ τοῦ 'Ιακώβ. Λιὰ τοῦτο εἶπεν εἰς τὸν 'Ιακώβ νὰ πλησιάσῃ διὰ νὰ πεισθῇ. Μόλις ἐπλησίασε, τὸν ἐψηλάφισεν ὁ πατήρ του, ἐπειδὴ ἕμως ἡ Ρεβέκκα εἶχε προνοήσει νὰ ἐνδύσῃ τοὺς βραχίονας καὶ τὸν λαιμόν του μὲ δέρμα ἔριφλου, ἠπατήθη ὁ γέρον 'Ισαάκ καὶ ἀνεφώνησεν: ἡ μὲν φωνή, φωνὴ 'Ιακώβ, αἱ δὲ χεῖρες, χεῖρες 'Ησαῦ. Ἀφοῦ δ' ἔφαγεν, ἠδλόγησε τὸν 'Ιακώβ, τὸν ὁποῖον ἐνόμιζεν ὡς τὸν 'Ησαῦ καὶ τοῦ ἠὐχθήθη νὰ ἔχῃ εὐλα τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς.

Μόλις ὁ Ἰακώβ ἔλαβε τὴν εὐλογίαν τοῦ πατρὸς του καὶ ἔφυγεν ἀπὸ τὸ δωμάτιόν του, ἦλθεν ὁ Ἡσαῦ ἀπὸ τὸ κυνήγιον, ἠτοίμασε τὸ φαγητὸν καὶ τὸ ἔφερεν εἰς τὸν πατέρα του, διὰ νὰ λάβῃ τὴν εὐλογίαν του. Ὁ Ἰσαὰκ τότε ἐνόησε τὴν ἀπάτην τοῦ Ἰακώβ καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἡσαῦ ὅτι πρὸ ὀλίγου ἔδωσε τὴν εὐλογίαν του, τὴν ἔποιαν δὲν δύναται νὰ λάβῃ ὀπίσω. Θερμῶς παρεκάλει ὁ Ἡσαῦ τὸν πατέρα του νὰ εὐλογήσῃ καὶ αὐτόν, ἀλλ' ὁ πατήρ ἀπήντα ὅτι ὁ ἀδελφός του Ἰακώβ ἔλαβεν ἤδη μὲ ἀπάτην τὴν εὐλογίαν του. Τέλος τὸν ἐλυπήθη καὶ τοῦ ἠύχθη νὰ ζήσῃ εἰς εὖφορον χώραν, τοῦ εἶπεν ἕως ὅτι θὰ ὑπηρετῇ τὸν ἀδελφόν του. *

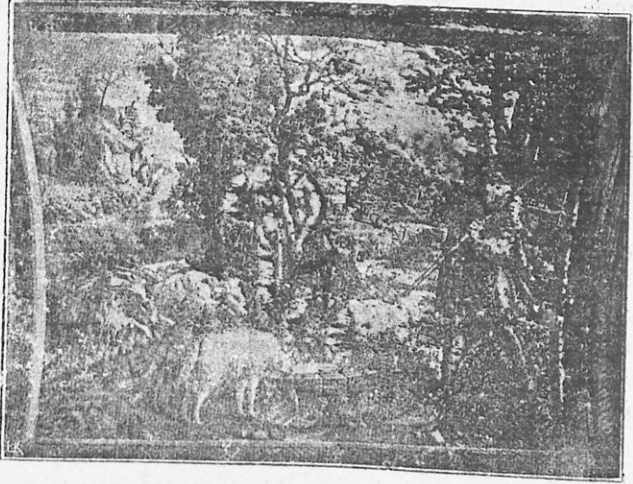
7. Ὁ Ἰακώβ μακρὰν τῆς πατρίδος του.

Ὁ Ἡσαῦ ἦτο πολὺ ὀργισμένος κατὰ τοῦ Ἰακώβ καὶ ἤθελε νὰ τὸν ἐκδικηθῇ. Διὰ τοῦτο ἡ Ρεβέκκα συνεβούλευσε τὸν Ἰακώβ νὰ φύγῃ εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, πλησίον τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Λάβαν, καὶ νὰ μείνῃ ἐκεῖ ἕως ὅτου παρέλθῃ ἡ ὀργὴ τοῦ ἀδελφοῦ του. Ὁ Ἰσαὰκ ἦτο σύμφωνος, ὁ δὲ Ἰακώβ ὑπήκουσεν εἰς τοὺς γονεῖς του καὶ ἠναγκάσθη, μὲ μεγάλην λύπην του, νὰ ἐγκαταλείψῃ αὐτοὺς καὶ τὴν πατρίδα του.

Ἀφοῦ ὁ Ἰακώβ ἐπεριπάτησεν ὄλην τὴν ἡμέραν, ἐπειδὴ ἐνόησεν, ἠναγκάσθη νὰ διανυκτερεύσῃ εἰς τὸ ὑπαιθρον. τότε ἔλαβεν ἕνα λίθον καὶ τὸν ἔθεσε διὰ προσκεφάλαιον καὶ ἀπεκοιμήθη. Εἶδε δὲ εἰς τὸ ὄνειρόν του μίαν κλίμακα, ἀπὸ τὴν γῆν εἰς τὸν οὐρανόν, εἰς τὴν ὅποιαν ἀνέβαιναν καὶ κατέβαιναν οἱ ἄγγελοι τοῦ οὐρανοῦ. Εἰς τὸ ἄκρον τῆς κλίμακος ἐφάνη ὁ Θεὸς καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἰακώβ νὰ μὴ φοβῆται, διότι αὐτὸς εἶναι ὁ Θεὸς τῶν προγόνων του, ὁ ὅποιος θὰ δώσῃ εἰς αὐτόν καὶ τοὺς ἀπογόνους τοῦ τὴν γῆν ὅπου κοιμᾶται καὶ ὁ ὅποιος θὰ τὸν διαφυλάττῃ καὶ θὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ ἐπανεέλθῃ ὑγιῆς εἰς αὐτὸ τὸ μέρος. Τὸ ὄνειρον αὐτὸ ἔκαμε μεγάλην ἐντύπωσιν εἰς τὸν Ἰακώβ· ἐξύπνησε μὲ ταραχὴν καὶ ἐσκέφθη ὅτι ὁ Θεὸς κατοικεῖ εἰς τὸν τόπον αὐτόν· ἐσηκώθη καὶ ἔλαβε τὸν λίθον, τὸν ὅποιον εἶχε

μεταχειρισθῆ ὡς προσκεφάλαιον καὶ τὸν ἀφίερωσεν εἰς τὸν Θεόν ὑπεσχέθῃ δὲ ὅτι, ἐὰν ἐπανέλθῃ ὕγιής, εἰς αὐτὸ τὸ μέρος θὰ κτίσῃ θυσιαστήριον εἰς τὸν Θεόν.

Ἄφου ὁ Ἰακώβ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του ἔφθασε, τέλος, πλησίον εἰς τὴν πόλιν τῆς Μεσοποταμίας Χαρράν, ὅπου ἐκάθητο ὁ θεὸς του· ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτο κουρασμένος ἀνεπαύθη πλησίον εἰς ἓν φρέαρ ἔξω τῆς πόλεως. Ἐκεῖ, ἐνῶ ἠρώτα ὁ Ἰακώβ διαφό-

Ὁ Ἰακώβ καὶ ἡ Ραχήλ.

ρους ποιμένας, οἱ ὅποιοι ἐπότιζαν τα πρόβατά των, διὰ τὸν θεῖον του Λάβαν, ἐφάνη καὶ ἡ Ραχήλ, ἡ θυγάτηρ τοῦ Λάβαν, ἡ ὅποια ἤρχετο νὰ ποτίσῃ τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς τῆς· τότε ἐγνωρίσθησαν οἱ δύο ἐξάδελφοι, ἡ δὲ Ραχήλ ἔτρεξε πρὸς τὸν πατέρα τῆς καὶ τοῦ ἀνήγγειλεν ὅτι ἔφθασεν εἰς τὴν πόλιν των ὁ ἀνεψιὸς του Ἰακώβ. Ὁ Λάβαν ἀμέσως ἔτρεξεν εἰς συνάντησίν του, τὸν κατεφίλησε καὶ τὸν ὠδήγησεν εἰς τὴν οἰκίαν του, ὅπου ὁ ἀνεψιὸς του διηγήθη πῶς καὶ διατί ἔφυγεν ἀπὸ τὴν πατρίδα καὶ ἔδωκεν εἰδήσεις διὰ τοὺς γονεῖς του.

Handwritten signature or notes in Greek script.

8. Ἐπιστροφή τοῦ Ἰακώβ.

Ὁ Ἰακώβ ἐνουμφεύθη εἰς τὴν Χαρρὰν καὶ ἀπέκτησε δώδεκα υἱούς. Ἀφοῦ ὅμως διέμεινεν εἴκοσιν ἔτη εἰς τὴν ξένην γῆν, τὸν κατέλαβε μεγάλη ἐπιθυμία νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν γῆν τῆς γεννήσεώς του διὰ νὰ ἴδῃ τὸν πατέρα του (ἢ μήτηρ του εἶχεν ἤδη ἀποθάνει), τοὺς συγγενεὺς καὶ τοὺς φίλους του. Ἄλλ' ἐφοβεῖτο μήπως ὁ Ἡσαῦ διατηρῇ ἀκόμη τὴν ἐχθρὰν καὶ θελήσῃ νὰ τὸν ἐδικηθῇ. Ἀφοῦ ὅμως ὁ Θεὸς τοῦ ὑποσχέθη ὅτι δὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ τίποτε ἀπὸ τὸν Ἡσαῦ, ἐκίνησε διὰ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Χαναάν, μὲ τὴν οἰκογένειάν του, τοὺς ὑπηρέτας του καὶ τὰ ὑπάρχοντά του.

Ὁ Ἡσαῦ, μόλις ἔμαθεν ὅτι ἐπανερχεται ὁ ἀδελφός του, ἐλησμόνησε τὰ παρελθόντα καὶ ἐξῆλθε νὰ τὸν ὑποδεχθῇ μὲ ἀγάπην. Ὅταν συνητηθήσαν, ὕστερον ἀπὸ τόσον καιρόν, οἱ δύο ἀδελφοί, ἐφιλήθησαν τρυφερὰ καὶ ἔκλαυσαν ἀπὸ τὴν χαρὰν των. Ὁ Ἰακώβ, πλήρης ἀπὸ εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν Θεόν, διότι μὲ τὴν προστασίαν του ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του, ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον ὅπου, ὅταν ἐπήγαιεν εἰς τὴν Χαρρὰν, εἶχεν ἰδεῖ τὸ ὄνειρον τῆς κλίμακος, καὶ, συμφώνως μὲ τὴν ὑπόσχεσίν του, ἴδρυσεν ἐκεῖ εἰς τιμὴν τοῦ Θεοῦ θυσιαστήριον.

9. Ὁ Ἰωσήφ καὶ οἱ ἀδελφοί του.

Ὁ Ἰακώβ εἶχε δώδεκα υἱούς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους, ἡγάπα περισσότερο τὸν προτελευταῖον, τὸν Ἰωσήφ, διότι ἦτο ὁ καλύτερος. Οἱ ἀδελφοί του ὅμως τὴν ἐφθόνουν δι' αὐτό, καὶ μάλιστα ἀφ' ὅτου ὁ πατὴρ τοῦ εἶχε χαρίσει πολύτιμον ἐπανωφόριον. Ἀκόμη δὲ περισσότερο τὸν ἐμίσησαν, ὅταν ὁ Ἰωσήφ διηγήθη εἰς αὐτοὺς δύο ὄνειρα, τὰ ὁποῖα εἶδεν. Εἰς τὸ πρῶτον ὄνειρον εἶδεν ὅτι ὅλοι οἱ ἀδελφοί ἔδεναν εἰς τὸν ἀγρὸν στάχους, καὶ τὸ μὲν ἰδικόν του δεμάτιον ἔμεινεν ὄρθιον, τὰ δὲ δεμάτια τῶν ἀδελφῶν του ἔκλιναν ἔμπρὸς εἰς τὸ ἰδικόν του. Ὅταν ὁ Ἰωσήφ διηγήθη αὐτὸ τὸ ὄνει-

ρον εἰς τοὺς ἀδελφούς του, τοῦ εἶπεν αὐτοί: Μήπως θέλεις νὰ γίνῃς βασιλεὺς μας, νὰ μᾶς ἐξουσιάζῃς; Εἰς τὸ δευτέρον ὄνειρον εἶδεν ὅτι ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ ἕνδεκα ἀστέρες τὸν προσεκύνησαν. Ὅταν διηγήθη τὸ ὄνειρον τοῦτο εἰς τὸν πατέρα του, αὐτὸς τὸν ἐπέπληξε καὶ τοῦ εἶπε: Τί ὄνειρον εἶναι τοῦτο; Μήπως ἐγώ, ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου θὰ σὲ προσκυνήσωμεν; Οἱ ἀδελφοί του τὸν ἐμίσουν δι' ὅλα αὐτὰ πολὺ, καὶ ἐζήτησαν τὴν εὐκαιρίαν νὰ τὸν φονεύσουν.

Τὰ ὄνειρα τοῦ Ἰωσήφ.

Μίαν ἡμέραν, ἐνῶ οἱ ἀδελφοί τοῦ Ἰωσήφ ἔβρισκαν τὰ πρόβατά των εἰς τοὺς ἀγρούς, ἔστειλεν ὁ Ἰακώβ τὸν Ἰωσήφ διὰ νὰ φέρῃ πρὸς αὐτοὺς τροφάς. Μόλις τὸν εἶδαν οἱ ἀδελφοί του ἀπὸ μακρὰν, εἶπαν μεταξύ των: Ἰσοῦ αὐτός, ὁ ὅποιος βλέπει τὰ ὄνειρα! καὶ ἐσκέφθησαν νὰ τὸν φονεύσουν καὶ νὰ ρίψουν τὸ πτώμα του εἰς ἕνα λάκκον. Εἰς ἐκ τῶν ἀδελφῶν του ὅμως, ὁ Ρουβήν, ἐπρότεινε νὰ μὴ τὸν φονεύσουν, ἀλλὰ νὰ ἀφήσουν αὐτὸν εἰς ἕνα λάκκον, διὰ νὰ μὴ βιάσῃ τὰς χεῖράς των εἰς ἀδελφικὸν αἷμα,

ἔπως τοὺς ἔλεγεν· ὁ πραγματικός του ὄμως σκοπὸς ἦτο νὰ δυνηθῆ νὰ τὸν σώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἄλλων καὶ νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸν πατέρα του. Οἱ ἀδελφοὶ παρεδέχθησαν τὴν γνώμην τοῦ Ρουβὴν καὶ μόλις ἐπλησίασεν ὁ Ἰωσήφ τὸν συνέλαβαν, τοῦ ἀφήρσαν τὸ πολύτιμον ἐπανωφόριον, τὸ ὅποιον ἐφόρει, τὸν ἔρριψαν εἰς ἓνα λάκκον, καὶ χωρὶς νὰ δίδουν καμμίαν προσοχὴν εἰς τοὺς θρήνους του, ἐκάθησαν ἐκεῖ πλησίον νὰ φάγουν ἄλοι, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ρουβὴν, ὁ ὅποιος ἐσκέπτετο πῶς νὰ σώσῃ τὸν Ἰωσήφ.

Ἄ Ἰωσήφ πωλεῖται ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς του.

Ἐνθ' ὄμως ἔτρωγαν οἱ ἀδελφοὶ εἶδαν ἀπὸ μακρὰν νὰ διαβαίνουν ἐπάνω εἰς καμήλους ἔμποροι ἀπὸ τὴν Ἰσμαηλίαν οἱ ὅποιοι ἐπήγαιναν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Τότε ὁ Ἰούδας ἐπρότεινε εἰς τοὺς ἀδελφοὺς του νὰ ἐξαγάγουν τὸν Ἰωσήφ ἀπὸ τὸν λάκκον καὶ νὰ τὸν πωλῆσουν εἰς τοὺς Ἰσμαηλίτας ἔμπόρους, ὥστε καὶ ἀπὸ τὸν ἀδελφόν των νὰ ἀπαλλαχθοῦν, χωρὶς νὰ τὸν φονεύσουν, καὶ νὰ κερδίσουν ὀλίγα χρήματα. Οἱ ἀδελφοὶ ἔμεινον σύμφωνοι καὶ ἀνε-

βίβασαν τὸν Ἰωσήφ ἀπὸ τὸν λάκκων, ἐπώλησαν δὲ αὐτὸν δι' ὀλίγα χρήματα εἰς τοὺς ἐμπόρους ὡς δοῦλον.

Οἱ ἀδελφοὶ δὲν εἶχαν βέβαια τὸ θάρρος νὰ εἴπουν τὴν κακὴν τῶν πράξιν εἰς τὸν πατέρα τῶν καὶ ἐσκέπτοντο τί νὰ εἴπουν εἰς αὐτὸν διὰ νὰ δικαιολογήσουν τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ Ἰωσήφ. Ἐσφάξαν λοιπὸν ἕν ἐρίφιον, ἔβαψαν τὸ ἐπανωφόριον τοῦ Ἰωσήφ εἰς τὸ αἷμά του, τὸ παρουσίασαν εἰς τὸν πατέρα τῶν καὶ τοῦ εἶπαν: Ἡύραμεν αὐτὸ νὸ ἐπανωφόριον· ἰδὲ μήπως εἶναι τοῦ υἱοῦ σου; Ὁ Ἰακώβ ἀνεγνώρισε τὸ ἐπανωφόριον καὶ εἶπεν: Ἄλλοίμονον, αὐτὸ εἶναι τὸ ἐπανωφόριον τοῦ υἱοῦ μου· κακὸν θηρίον τὸν κατέφαγε· με πένθος βαρὺ θ' ἀποθάνω. Ἀπερίγραπτος ἦτο ἡ λύπη, τοῦ δυστυχοῦς πατρὸς διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀγαπητοῦ του υἱοῦ τὸν ὁποῖον ἔκλαιεν ἀδιακόπως. X

10. Ὁ Ἰωσήφ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Πεπεφρῆ καὶ εἰς τὴν φυλακὴν.

Οἱ Ἰσραηλιταὶ ἔμποροι, δταν ἐφθασαν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἐπώλησαν τὸν Ἰωσήφ εἰς τὸν Πεπεφρῆν, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀρχιμάγειρος τοῦ Φαραώ. Ὁ Πεπεφρῆς ἐξετίμησε τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν ἀρετὴν τοῦ Ἰωσήφ, καὶ ἀμέσως ἀνέθεσεν εἰς αὐτὸν τὴν ἐπιστάσιαν τῆς οἰκίας του. Ἡ γυνὴ δὲμοῦ τοῦ Πεπεφρῆ ἦτο κακὴ καὶ ἐσυκοφάντησε τὸν Ἰωσήφ εἰς τὸν σύζυγόν της· ἐκεῖνος δέ, χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ, τὴν ἐπίστευσε καὶ ἔρριψε τὸν Ἰωσήφ εἰς τὴν φυλακὴν.

Ὁ Ἰωσήφ εἰς τὴν φυλακὴν διεκρίνετο διὰ τὴν καλὴν του διαγωγὴν, καὶ διὰ τοῦτο ὁ ἐπιστάτης τῆς φυλακῆς τὸν συνεπάθησε καὶ τὸν ὤρισε φύλακα ἕλων τῶν ἄλλων φυλακισμένων. Εἰς τὴν φυλακὴν, οπου εὑρίσκετο ὁ Ἰωσήφ, ἐφυλακίσθησαν μετ' ὀλίγον ὁ ἀρχαιονοχὸς καὶ ὁ ἀρχισιτοποιὸς (δηλαδὴ ὁ πρῶτος ἀρτοποιὸς) τοῦ βασιλέως, διότι παρήκουσαν τὰς διαταγὰς του. Μίαν πρωΐαν ὁ Ἰωσήφ εἶδεν αὐτοὺς πολὺ σκεπτικοὺς καὶ λυπημένους, καὶ τοὺς ἠρώτησε τὴν αἰτίαν τῆς λύπης τῶν. Καὶ οἱ δύο ἀπήντησαν ἑτὶ τὴν νύκτα εἶδον ὄνειρα, τὰ ὅποια πολὺ τοὺς ἐτάραξαν, ἀλλ' ἔτι κανεὶς δὲν ἠδυνήθη νὰ τὰ ἐξηγήσῃ εἰς αὐτοὺς.

Ὁ Ἰωσήφ εἶπε νὰ διηγηθοῦν εἰς αὐτὸν τὰ ὄνειρά των, τὰ ὅποια ἴσως μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐξηγήσῃ. Τότε ὁ ἀρχινοχὸς διηγήθη ὡς ἔξῃς τὸ ὄνειρόν του: Εἶδα μίαν ἀμπελον μὲ τρία κλήματα, πλήρη ἀπὸ ὠρίμους σταφυλάς: ἔλαβα ἀπὸ αὐτὰς τὰς ἔθλιψα ἐντὸς ἐνὸς ποτηρίου, ἀπὸ τὸ ὅποιον ἔπιεν ὁ Φαραὼ. Ὁ Ἰωσήφ εἶπε: Τὰ τρία κλήματα δηλοῦν τρεῖς ἡμέρας: μετὰ τρεῖς ἡμέρας ὁ Φαραὼ θὰ σὲ ἐξαγάγῃ ἐκ τῆς φυλακῆς καὶ θὰ σὲ ἐπαναφέρῃ εἰς τὸ ἀξίωμά σου. Τότε ὁμοῦ μὴ μὲ λησμονήσῃς καὶ φρόντισε νὰ ἐξέλθω καὶ ἐγὼ ἀπὸ τὴν φυλακὴν, διότι εἰμαι, ἀθῶος.

Κατόπιν διηγήθη καὶ ὁ ἀρχιστοιχοὺς τὸ ὄνειρόν του: Ὁνειρεύθη ἔτι ἐβάσταζα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου τρία καλάθια, τὸ ἓν ἐπάνω εἰς τὸ ἄλλο εἰς τὸ ἐπάνω καλάθιον εὗρισκοντο διάφορα ζυμαρικά διὰ τὸν Φαραὼ, ἤρχοντο δὲ τὰ πτηνὰ καὶ ἔτρωγαν ἐξ αὐτῶν. Ὁ Ἰωσήφ εἶπε: Τὰ τρία καλάθια σημαίνουν τρεῖς ἡμέρας: μετὰ τρεῖς ἡμέρας κατὰ διαταγὴν τοῦ Φαραὼ, θὰ κρεμασθῆς καὶ τὰ πτηνὰ τοῦ οὐρανοῦ θὰ κατατρώγουν τὰς σάρκας σου. Ὅπως εἶπεν ὁ Ἰωσήφ ἔγινε. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ὅταν ὁ Φαραὼ ἐώρταζε τὰ γενέθλιά του, ὁ ἀρχινοχὸς ἀνέλαβε τὴν ὑπηρεσίαν του, ὁ δὲ ἀρχιστοιχοὺς ἐκρεμάσθη. Ὁ ἀρχινοχὸς ὁμοῦ δὲν ἐνεθυμήθη ἔτι τὸν παρεκάλεσεν ὁ Ἰωσήφ νὰ ἑμιλήσῃ δι' αὐτὸν εἰς τὸν Φαραὼ, ἀλλὰ τὸν ἐλησμόνησε.

11. Ἡ ἀνύψωσις τοῦ Ἰωσήφ.

Δύο ἔτη μετὰ τὸ συμβᾶν τοῦτο εἶδεν ὁ Φαραὼ εἰς τὸν ὕπνον τοῦ ὄνειρον ἔτι ἐνῶ ἦτο εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Νείλου ποταμοῦ ἀνέβαιναν ἐξ αὐτοῦ ἐπτὰ ὠραῖαι καὶ παχεῖαι ἀγελάδες, αἱ ὅποιαι ἔβασκαν ἐκεῖ πλησίον: ἀμέσως ὁμοῦ κατόπιν εἶδε νὰ ἐξέρχωνται ἀπὸ τὰ ὕδατα τοῦ Νείλου ἄλλαι ἐπτὰ ἀγελάδες, ἰσχναὶ καὶ ἀσχημοὶ, αἱ ὅποιαι κατέφαγαν τὰς παχείας καὶ ὠραίας ἀγελάδας. Μόλις εἶδε τὸ ὄνειρον τοῦτο ὁ Φαραὼ ἐξύπνησεν: ἀλλ' ὅταν μετ' ὀλίγον ἀπεκοιμήθη, εἶδεν ἀμέσως δεύτερον ὄνειρον, ἔτι ἀπὸ μίαν ρίζαν ἐβλάστησαν ἐπτὰ στάχυες παχεῖς καὶ ὠραῖαι, πλησίον δ' αὐτῶν

εβλάστησαν ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ μαραμένοι, οἱ ὅποιοι κατέπιαν τοὺς ἑπτὰ παχείς καὶ ὡραίους. Τότε ἐξύπνησεν ὁ Φαραὼ καὶ, ἐπειδὴ τὰ ὄνειρα αὐτὰ τοῦ ἐπροξένησαν μεγάλην ἐντύπωσιν, ἐκάλεσε τοὺς

Ὁ Ἰωσήφ ἐξηγεῖ τὰ ὄνειρα τοῦ Φαραώ.

σοφοῦς τῆς χώρας νὰ τὰ ἐξηγήσουν, ἀλλ' αὐτοὶ δὲν ἠδυνήθησαν.

Τότε ὁ ἀρχιεπιτοχός ἐνεθυμήθη πῶς ὁ Ἰωσήφ ἐξήγησε τὸ ὄνειρον αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀρχιεπιτοχιοῦ εἰς τὴν φυλακὴν καὶ εἶπε τοῦτο εἰς τὸν Φαραώ, ὁ ὅποιος ἀμέσως διέταξε νὰ φέρουν τὸν Ἰωσήφ

ἐνώπιόν του. Τοῦτο καὶ ἐγένεεν, ὁ δὲ Ἰωσήφ, ἀφοῦ παρουσιάσθη πρὸ τοῦ Φαραώ, ὡς ἐξῆς ἐξήγησε τὰ ὄνειρά του: Τὰ δύο ὄνειρα σημαίνουν ἓν καὶ τὸ αὐτό. Αἱ ἑπτὰ παχέαι ἀγελάδες καὶ οἱ ἑπτὰ παχεῖς στάχυες σημαίνουν ἑπτὰ ἔτη εὐφορίας εἰς τὴν χώραν τῆς Αἰγύπτου· αἱ δὲ ἑπτὰ ἰσχναὶ ἀγελάδες καὶ αἱ ἑπτὰ ἰσχροὶ στάχυες σημαίνουν ἑπτὰ ἔτη ἀφορίας, τὰ ὅποια θὰ διαδεχθοῦν ἀμέσως τὰ ἔτη εὐφορίας. Τὸ ὅτι εἶδε τὰ δύο ὄνειρα τὸ ἓν κατόπιν τοῦ ἄλλου σημαίνει ὅτι ταχέως θὰ συμβοῦν ἕσα εἶδε. Συνεβούλευσε δὲ ὁ Ἰωσήφ τὸν Φαραώ, διὰ νὰ μὴ ὑποφέρῃ πολὺ ὁ λαὸς κατὰ τὰ ἔτη τῆς ἀφορίας, νὰ ἐκλέξῃ ἓνα φρόνιμον ἄνδρα ὁ ὅποιος νὰ φροντίσῃ ὡς νὰ θέσῃ κατὰ μέρ πολλὸν σίτον κατὰ τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς εὐφορίας.

Ὁ Φαραώ τότε ἐσκέφθη ὅτι ὁ Ἰωσήφ θὰ ἦτο ὁ καταλληλότερος ἀνὴρ νὰ φροντίσῃ διὰ τὸν σίτον καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἄρχοντα, καὶ τὸν ἐτίμησε μὲ μεγάλας τιμὰς. Ὁ Ἰωσήφ ἐκυβέρνησε μὲ μεγάλην σοφίαν· κατὰ τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς εὐφορίας ἔκτισεν εἰς τὰς πόλεις τῆς Αἰγύπτου μεγάλας ἀποθήκας καὶ ἐγένευσεν αὐτὰς ἀπὸ σίτον ὅταν δὲ βραδύτερον ἦλθαν τὰ ἔτη τῆς ἀφορίας εἰς ὅλην τὴν γῆν, μόνον εἰς τὴν Αἴγυπτον οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐστερήθησαν τὸν σίτον καὶ δὲν ὑπέφεραν πολὺ· ἤρχοντο δὲ ἀπὸ ἄλλα μέρη εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ νὰ ἀγοράσουν σίτον.

12. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ ἔρχονται εἰς Αἴγυπτον.

Κατὰ τὰ ἔτη τῆς ἀφορίας ἤκουσε καὶ ὁ Ἰακώβ ὅτι εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐπώλουν σίτον καὶ ἔστειλε τοὺς υἱοὺς του ἐκεῖ διὰ νὰ ἀγοράσουν· ἐκράτησε δὲ πλησίον του μόνον τὸν μικρότερον υἱὸν του Βενιαμίν. Ὅταν οἱ δέκα υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ ἦλθαν εἰς τὴν Αἴγυπτον, παρουσιάσθησαν εἰς τὸν Ἰωσήφ, διότι αὐτὸς εἶχε τὴν φροντίδα διὰ τὴν πώλησιν τοῦ σίτου, καὶ ἐγονάτισαν ἔμπροσθέν του. Ὁ Ἰωσήφ ἀνεγνώρισε τοὺς ἀδελφούς του, ἀλλ' ἐπειδὴ ἤθελε νὰ τοὺς δοκιμάσῃ, δὲν ἐφανερῶθη, καὶ ἠρώτησεν αὐτοὺς μὲ ἀπότομον τρόπον ἀπὸ ποῦ ἔρχονται καὶ διατί. Αὐτοὶ ἀπήντησαν ὅτι ἔρχονται ἀπὸ τὴν Χανκὰν διὰ νὰ ἀγοράσουν σίτον. Ὁ Ἰωσήφ τότε εἶπε πρὸς αὐτούς: Σεῖς εἰσθε κατάσκοποι ξένου βασιλέως καὶ δὲν ἦλθατε, ὅπως λέγετε, διὰ νὰ ἀγοράσετε σίτον, ἀλλὰ διὰ νὰ κατασκοπεύσετε τὴν

χώραν. Οἱ ἀδελφοὶ διεμαρτύροντο ὅτι δὲν ἦσαν κατ'ίσοποι καὶ ὅτι ὁ μόνος λόγος ποῦ ἦλθαν ἦτο ν' ἀγοράσουν σίτον· διηγῆθησαν δὲ εἰς τὸν Ἰωσήφ ὅτι ἦσαν δώδεκα ἀδελφοί, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ μικρότερος ἔμεινε πλησίον τοῦ πατρὸς των, εἰς δὲ δὲν ὑπῆρχε πλέον εἰς τὴν ζυῆν. Ὁ Ἰωσήφ ἐξηκολούθει νὰ προσποῖται ὅτι ἐθεώρει αὐτοὺς ὡς κατασκόπους καὶ εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὅτι ἕως ἔτου ἀποδειχθῆ ἢ ἀθωώσης των θὰ κρατήσῃ ἔλους εἰς τὴν φυλακὴν, πλην ἑνός, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν πατρίδα του νὰ φέρῃ καὶ τὸν μικρότερον ἀδελφὸν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἀλλὰ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἦλθεν ὁ Ἰωσήφ εἰς τὴν φυλακὴν καὶ εἶπε μὲ ἓνα διερμηνέα ὁ ὅποιος ἐγνώριζε τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν, πρὸς τοὺς ἀδελφούς ὅτι δύνανται ν' ἀπέλθουν καὶ νὰ φέρουν εἰς τὴν πατρίδα των τὸν σίτον· πρέπει ὅμως εἰς ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς νὰ μείνῃ φυλακισμένος, ἕως ἔτου οἱ ἄλλοι φέρουν καὶ τὸν Βενιαμίν, διὰ νὰ βεβαιωθῆ ἂν λέγουν ἀληθῆ. Οἱ ἀδελφοὶ τότε ἔλεγον μεταξύ των: Ἡμεῖς τώρα πληρώνομεν τὸ κακὸν ποῦ ἐκάμαμεν πρὸς τὸν Ἰωσήφ εἶδαμεν τὴν ἀγωνίαν του, ἠκούσαμεν τοὺς θρήνους του καὶ δὲν τὸν ἐλυπήθημεν· δι' αὐτὸ ὑποφέρομεν τώρα. Ὁ Ῥουβὴν μάλιστα ἐπέπληττε πολὺ τοὺς ἀδελφούς του, διότι ἦσαν τόσον σκληροὶ πρὸς τὸν Ἰωσήφ. Οἱ ἀδελφοὶ ἔλεγον ἔλα αὐτὰ ἐνώπιον τοῦ Ἰωσήφ, διότι δὲν ἐγνώριζαν ὅτι αὐτὸς ἐννοεῖ τὴν γλῶσσάν των, ἀφοῦ ὠμίλει πρὸς αὐτοὺς πάντοτε μὲ διερμηνέα. Αὐτὸς ὅμως ἐννοεῖ ἔλα καὶ συνεκινήθη πολὺ, ἐπειδὴ ἔβλεπεν ὅτι ἤρχισαν οἱ ἀδελφοὶ του νὰ συναισθάνωνται τὸ σφάλμα των, καὶ ἀφοῦ ἐπῆγε κατὰ μέρος ἔκλαυσε πολὺ. Μετὰ ταῦτα ἐκράτησεν εἰς τὴν φυλακὴν μόνον τὸν Συμεὼν, εἰς δὲ τοὺς ἄλλους ἀδελφούς ἐπέτρεψε ν' ἀναχωρήσουν μὲ τοὺς σάκκους των πλήρεις ἀπὸ σίτον· διέταξε δὲ τοὺς ὑπηρέτας νὰ θέσουν εἰς τοὺς σάκκους ἐκάστου τὰ χρήματα τὰ ὅποια ἔδωκαν διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ σίτου, καὶ νὰ τοὺς δώσουν τροφὰς διὰ τὸ ταξίδιον.

Ἐπὶ τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν ὁ Ἰωσήφ εἶπε πρὸς τοὺς ἀδελφούς: Ὁταν οἱ ἀδελφοὶ καθ' ὅδον ἤνοιξαν τοὺς σάκκους των, ἠπόρησαν διότι εἶδαν τὰ χρήματά των ἐντὸς αὐτῶν. Ὁταν ἐφθασαν εἰς τὴν πατρίδα των, διηγῆθησαν εἰς τὸν πατέρα των τὰ συμβάντα. Ὁ Ἰακώβ μὲ μεγάλην του ταραχὴν ἤκουσε τὴν φυλάκισιν τοῦ Συμεὼν καὶ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἀρχόντος νὰ ὑπάγῃ, ἐκεῖ καὶ ὁ Βενιαμίν, εἶπε δὲ εἰς αὐτούς: Μοῦ στερεῖται τὰ τέκνα μου· ὁ

Ἰωσήφ δὲν ζῆ πλέον, ὁ Συμεὼν δὲν ἐπέστρεψε, τώρα ζητεῖτε καὶ τὸν Βενιαμὴν διὰ νὰ χάσω καὶ αὐτόν; Διὰτὶ ὑποφέρω πάντα ταῦτα; Ὁ Ρουβὴν διεβεβαίωσε τὸν πατέρα του ὅτι ὁ Βενιαμὴν οὐδὲν κακὸν θὰ πάθῃ καὶ ὅτι αὐτὸς θὰ τὸν ἔχῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν του, ἀλλ' ἦτο ἀδύνατον νὰ πεισθῇ ὁ γέρον Ἰακώβ.

**13. Τὸ δεῦτερον ταξίδιον τῶν υἱῶν τοῦ Ἰακώβ
εἰς Αἴγυπτον. Ὁ Ἰωσήφ φανερῶνεται
εἰς τοὺς ἀδελφούς του.**

Ὅταν ἐτελείωσεν ὁ σίτος, τὸν ὅποιον εἶχαν φέρεи οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ, εἶπεν οὗτος εἰς τὰ τέκνα του νὰ ὑπάγουν πάλιν εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ νὰ ἐφοδιασθοῦν μὲ σίτον. Ἄλλ' ὁ Ἰούδας τοῦ ἀπήντησεν ὅτι δὲν ἠμποροῦν νὰ ὑπάγουν χωρὶς τὸν Βενιαμὴν. Ἐπὶ τέλος ὁ πατήρ, μὲ μεγάλην λύπην, ἠναγκάσθη νὰ δώσῃ τὴν συγκατάθεσίν του, ἀφοῦ ἠγγυήθη διὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Βενιαμὴν ὁ Ἰούδας. Ἐφυγαν λοιπὸν καὶ οἱ δέκα ἀδελφοὶ διὰ τὴν Αἴγυπτον μὲ πολλὰ χρήματα καὶ δῶρα.

Ὅταν ὁ Ἰωσήφ εἶδε τοὺς ἀδελφούς του, ἐχαιρέτισεν αὐτοὺς φιλικῶς καὶ τοὺς ἠρώτησε διὰ τὴν υγείαν αὐτῶν καὶ τοῦ πατρὸς των, ἐκεῖνοι δὲ ἀπεκρίθησαν ὅτι ὁ πατήρ των καὶ αὐτοὶ υγιαίνουν. Ἐπειτα ὁ Ἰωσήφ, ἀφοῦ ἔφερε πρὸς αὐτοὺς τὸν Συμεὼν, παρετήρησε τὸν Βενιαμὴν καὶ ἠρώτησεν ἂν εἶναι ὁ νεώτερος ἀδελφός; Ἦταν δὲ οἱ ἀδελφοὶ τὸν διεβεβαίωσαν περὶ τούτου, εἶπε πρὸς τὸν Βενιαμὴν: Ὁ Θεὸς νὰ σὲ ἐλεήσῃ, τέκνον μου· τόσον δὲ συνεκινήθη, ὥστε ἦλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ ἔκλαυσε πολὺ.

Ἐστερον ἐπανῆλθεν ἐκεῖ, ἔπου ἦσαν οἱ ἀδελφοὶ του, καὶ διέταξε τοὺς ὑπηρέτας νὰ φέρουν τὸ φαγητὸν καὶ ἐτοποθέτησεν εἰς τὴν τράπεζαν τοὺς ἀδελφούς του κατὰ τὴν ἡλικίαν των, αὐτοὶ δὲ ἠπόρησαν πῶς ἐγνώριζε τὴν ἡλικίαν των· διέταξε δὲ νὰ δοθῇ εἰς τὸν Βενιαμὴν πενταπλασία μερὶς φαγητοῦ παρὰ εἰς τοὺς ἄλλους ἀδελφούς, διὰ νὰ ἴδῃ ἂν ἐξηκολούθουν νὰ εἶναι φθονεροί.

Ἀφοῦ ἔφαγαν καὶ ἔπιαν, παρήγγειλεν ὁ Ἰωσήφ εἰς τὸν ἐπιστάτην νὰ γεμίσῃ τοὺς σάκκους τῶν ἀδελφῶν του μὲ σίτον καὶ εἰς ἕκαστον σάκκον νὰ θέσῃ πάλιν ἕσα χρήματα ἔδωκαν διὰ τὸν

σίτον· εἰς δὲ τὸν σάκκον τοῦ Βενιαμὶν διέταξε νὰ θέσῃ καὶ ἓν ἀργυροῦν ποτήριον, ἀπὸ τὸ ὅποιον ἔπινεν ὁ ἴδιος.

Μόλις οἱ ἀδελφοὶ ἔφθασαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, παρήγγειλεν ὁ Ἰωσήφ εἰς τὸν ἐπιστάτην του νὰ τρέξῃ εἰς καταδίωξιν των, διότι δῆθεν τοῦ ἀφήρεσαν τὸ ἀργυροῦν του ποτήριον. Ἀνόποπτοι ἐκεῖνοι διεμαρτύροντο ὅτι εἶναι ἀθῆροι καὶ ἔλεγον ὅτι εἶναι σύμφωνοι

Ἐ. Ἰωσήφ φανερώνεται εἰς τοὺς ἀδελφοὺς του.

νὰ θανατωθῇ ἐκεῖνος, εἰς τὸν σάκκον τοῦ ὁποίου ἤθελεν εὑρεθῆ τὸ ποτήριον. Ἦνοιξάν λοιπὸν ὅλοι τοὺς σάκκους των κατὰ σειρὰν καὶ ἐννοεῖται ποῖα ἦτο ἡ ἔκπληξις καὶ ἡ λύπη ὄλων, ὅταν τὸ ποτήριον εὑρέθη εἰς τὸν σάκκον τοῦ Βενιαμὶν! Μὲ μεγάλην ταραχὴν ἐπέστρεψαν εὐθὺς ὀπίσω καὶ ἦλθαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰωσήφ, ὅπου ἐγονάτισαν πρὸ αὐτοῦ, καὶ ἐδήλωσαν ὅτι γίνονται ὅλοι δούλοι του. Ὁ Ἰωσήφ ὁμως ἀπήντησεν ὅτι κατ' οὐδένα λόγον ἐννοεῖ νὰ τιμωρήσῃ ὅλους διὰ τὴν ἁμαρτίαν ἑνὸς καὶ ὅτι αὐτοὶ μὲν εἶναι ἐλεύθεροι νὰ ἀπέλθουν, θὰ κρατήσῃ δὲ μόνον τὸν ἔνοχον, τὸν Βενιαμὶν. Ὁ Ἰούδας τότε θερμώτατα παρεκάλεσε τὸν Ἰωσήφ νὰ μὴ

ἐπιμένῃ εἰς αὐτὴν τὴν ἀπόφασίν του, διότι αὐτὸς ἔχει τὴν εὐθύνην νὰ παραδώσῃ τὸν Βενιαμὴν εἰς τὸν πατέρα του, ὁ ὅποιος θὰ ἀποφάνῃ ἀπὸ λύπην, ἂν δὲν ἰδῇ αὐτὸν νὰ ἐπιστρέψῃ μαζί με τοὺς ἀδελφούς του, καὶ ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Ἰωσήφ ὡς χάριν νὰ μείνῃ αὐτὸς δούλος ἀντὶ τοῦ Βενιαμὴν, ὁ ὅποιος νὰ φύγῃ με τοὺς ἀδελφούς του.

Ὁ Ἰωσήφ δὲν ἠδυνήθη πλέον νὰ κρατηθῇ, ἤρχισε νὰ κλαίῃ καὶ ἀνεφώνησεν: Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἰωσήφ· ζῆ ὁ πατήρ μου ἀκόμη; Οἱ ἀδελφοί του ἀπὸ τὴν ταραχὴν τῶν ἔμειναν ἄφωνοι, αὐτὸς δὲ μως ἐξηκολούθησε νὰ λέγῃ πρὸς αὐτούς: ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἰωσήφ ὁ ἀδελφός σας, τὸν ὅποιον ἐπωλήσατε. Μὴ φοβεῖσθε καὶ μὴ νομίζετε ὅτι εἶμαι ὠργισμένος με σᾶς. Σπεύσατε νὰ ὑπάγετε εἰς τὸν πατέρα μας, ἀναγγείλατε εἰς αὐτὸν τὰ συμβάντα καὶ ἔλατε μαζί του νὰ καθίσετε ἐδῶ, διότι ἡ πείνα θὰ διαρκέσῃ πέντε ἔτη ἀκόμη.

Ὁ Ἰωσήφ ἔπειτα με μεγάλην τρυφερότητα ἐνηγκαλίσθη τὸν Βενιαμὴν, τὸν κατεφιλεῖ καὶ ἔκλαιεν, ὕστερον δὲ ἐφίλησε κατὰ σειρὰν ἕλους τοὺς ἀδελφούς του, οἱ ὅποιοι ἦσαν πολὺ συγκινημένοι.

14. Ὁ Ἰακώβ εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Με μεγάλην χαρὰν οἱ ἀδελφοὶ ἦλθαν εἰς τὴν πατρίδα τῶν καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τὸν γέροντα πατέρα τῶν τὴν εὐχάριστον εἰδησιν, διὰ τὴν ἀγαπητὸς του υἱὸς Ἰωσήφ ζῆ εὐτυχὴς εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου τὸν περιμένει. Φαντάζεται καθεὶς τὴν ἐκπληξιν τοῦ γέροντος πατρός: πῶς εἶναι δυνατόν, ἔλεγε, νὰ ζῆ ὁ υἱός μου, τὸν ὅποιον ἔκλαυσα; σεις δὲν μοῦ ἐφέρατε τὸ ἐπανωφόριόν του βουτηγμένον εἰς τὸ αἶμα; κακὰ θηρία δὲν τὸν ἔχουν καταφάγει; Ὅταν ὅμως ἤκουσε λεπτομερείας ἀπὸ τὸ στόμα τῶν υἱῶν του καὶ εἶδε τὰ πλοῦσια δῶρα, ἐπίστευσεν ἐπὶ τέλους καὶ ἡ ἐκπληξίς του μετεβλήθη εἰς ἀπάνταστον χαρὰν. Ἐταιμάσθη γρήγορα διὰ τὸ ταξίδιον εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ ἐξεκίνησε με μεγάλην ἀνυπομονήσιαν διὰ νὰ ἰδῇ τὸν υἱόν του, τὸν ὅποιον ἐνόμιζε νεκρόν.

Ὁ Ἰωσήφ μάλιστα ἔμαθεν ὅτι ἔρχεται ὁ πατήρ του ἐξῆλθε διὰ

νά τὸν προὔπαντήσῃ· ἔταν συνηνητήθησαν, ἔπεσεν ὁ Ἰωσήφ εἰς τὸν τράχηλον τοῦ Ἰακώβ, κατεφιλήθησαν καὶ ἀρκετὰ λεπτά ἔμειναν ἄφωνα ἀπὸ τὴν μεγάλην συγκίνησίν των· ἔκλαιαν καὶ οἱ δύο ὡσὺν παιδία ἀπὸ τὴν χαρὰν των. Αὐτὴ ἡ ἡμέρα ἦτο ἡ εὐτυχεστέρα ἡμέρα τῆς ζωῆς τοῦ Ἰακώβ, ὁ ὁποῖος ἔλεγεν ὅτι, τώρα ἠδύνατο πλέον νὰ ἀποθάνῃ εὐτυχῆς.

Ὁ Ἰακώβ ἔζησε ἀρκετὰ ἔτη εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἔπου καὶ ἀπέθανε· Σύμφωνα δὲ μὲ τὴν τελευταίαν του θέλησιν, ὁ Ἰωσήφ μετέφερε τὸν νεκρὸν του εἰς Χαναάν, ἔπου τὸν ἔθαψεν εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων του. Καὶ ὁ Ἰωσήφ μετὰ καιρὸν ἀπέθανεν εἰς τὴν Αἴγυπτον πολὺ γέρον καὶ εὐτυχῆς. 2

Γ' Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΜΩΨΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΤΟΥ ΝΑΥΗ

15. Οἱ Ἰσραηλῖται καταπιέζονται εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ὀλίγον κατ' ὀλίγον οἱ Ἰσραηλῖται ἐπληθύνοντο εἰς τὴν Αἴγυπτον· ἐπὶ τέλους δὲ ἐπλυθύνθησαν τόσον ὥστε ἡ χώρα εἶχε πληρωθῆ ἀπ' αὐτούς. Οἱ Φαραῶ, ἔπως ἐλέγοντο οἱ βασιλεῖς τῆς Αἰγύπτου, ἤρχισαν ν' ἀνησυχοῦν δι' αὐτό, ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο μήπως συμμαχήσουσιν οἱ Ἑβραῖοι μὲ ἐχθρούς τῆς χώρας καὶ χάσουσιν αὐτοὶ τὴν ἐξουσίαν ἢ μέρος τῆς χώρας. Διὰ τοῦτο, ἀφοῦ εἶχε πλέον παρέλθει ἀρκετὸς χρόνος ἀπὸ τὸν θάνατον τοῦ Ἰωσήφ καὶ εἶχε πλέον λησμονηθῆ πόσον οὗτος εὐηργέτησε τὴν χώραν, εἰς Φαραῶ διέταξε νὰ ἐπιβάλουν εἰς τοὺς Ἑβραῖους βαρεῖας ἐργασίας διὰ νὰ κοπιᾶζουσιν, νὰ ἀσθενοῦν καὶ νὰ ἀποθνήσκουσιν πολλοί, ὥστε νὰ ὀλιγοστεύουσιν ταχέως. Ὅταν ἔμως εἶδεν ὁ Φαραῶ ὅτι αὐτὸ τὸ μέτρον δὲν ὠφέλησεν, ἀλλ' ὅτι τὸναντίον οἱ Ἑβραῖοι ἐπλυθύνοντο ἀκόμη περισσότερον, διέταξε τὰς μαίας νὰ φονεύουσιν τὰ νεογέ-

νητα ἄρρενα· ἐπειδὴ ὁμοῦ καὶ αὐτὸ τὸ μέτρον δὲν ἐπέτυχε, διότι αἱ ματαὶ ἐλυποῦντο τὰ παιδία διέταξε τέλος ὁ Φαραὼ νὰ βίπκωνται εἰς τὸν Νεῖλον παταμὸν ὅλα τὰ ἄρρενα μόλις ἐγεννῶντο.

16. Γέννησις τοῦ Μωϋσέως.

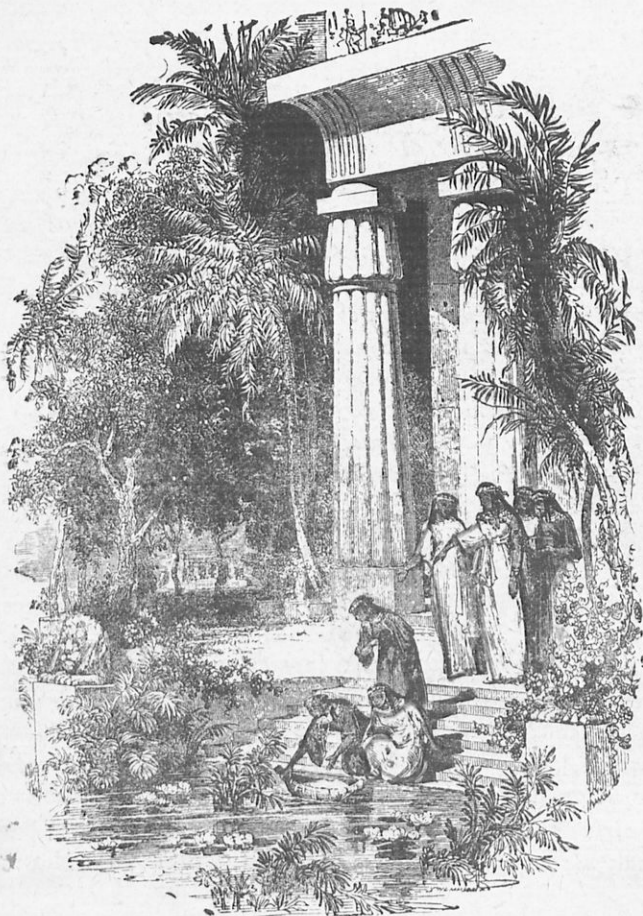
Γυνὴ τις Ἑβραία, ἣ ὅποια εἶχε δύο τέκνα, τὴν Μαριάμ καὶ τὸν Ἄαρών, ἀπέκτησεν, ἀφοῦ ὁ Φαραὼ εἶχε διατάξει νὰ πνίγωνται τὰ ἄρρενα ἕνα ὑδὸν ἀκόμη. Οἱ γονεῖς τοῦ παιδίου ἐκρυψαν τὸ παιδίον εἰς τὴν οἰκίαν των τρεῖς μῆνας, ἐπειδὴ ὁμοῦ ἡ φωνὴ τοῦ θὰ τοῦς ἐπρόδιδεν ἠτοίμασεν ἡ μήτηρ ἕν καλάθιον ἀπὸ καλάμων, τὸ ἤλειψε μὲ πῖσσαν, διὰ νὰ μὴ εἰσέρχεται ὕδωρ καὶ ἔθηκεν ἐντὸς αὐτοῦ τὸ παιδίον· ἔφερε δὲ τὸ καλάθιον πλησίον εἰς τὴν ὄχθην τοῦ Νεῖλου ποταμοῦ, ὅπου συχνὰ ἤρχετο ἡ κόρη τοῦ Φαραὼ διὰ νὰ λουσθῇ, μὲ τὴν ἐλπίδα μήπως αὕτη ἰδῇ τὸ καλάθιον, τὸ ἀνοίξῃ καὶ φροντίσῃ διὰ τὸ παιδίον. Παρεφύλαττε δὲ ἐκεῖ πλησίον, ὀπίσω ἀπὸ τοῦς θάμνους, ἡ ἀδελφὴ τοῦ παιδίου διὰ νὰ ἰδῇ τί θὰ ἀπογίνῃ.

Μετ' ὀλίγον ἀληθῶς ἦλθε διὰ νὰ λουσθῇ ἡ κόρη τοῦ Φαραὼ μὲ τὰς ὑπηρετρίας της. Μόλις εἶδε τὸ καλάθιον, ἔστειλε μίαν ὑπηρέτριαν νὰ τῆς τὸ φέρῃ· τὸ ἤνοιξε καὶ εἶδε τὸ βρέφος, τὸ ὅποῖον ἔκλαιεν· ἐνόησεν ἀμέσως ὅτι ἦτο ἑβραϊόπαις καὶ τὸ ἐλυπήθη. Τότε ἔτρεξε πρὸς αὐτὴν ἡ ἀδελφὴ τοῦ βρέφους, ἡ Μαριάμ, καὶ ἠρώτησε τὴν βασιλόπαιδα μήπως θέλῃ νὰ ὑπάγῃ νὰ εὔρῃ μίαν Ἑβραίαν τροφόν· ἡ βασιλόπαις ἐδέχθη, καὶ ἡ Μαριάμ ἔφερε διὰ τροφὴν τὴν μετέρα αὐτῆς καὶ τοῦ βρέφους, ἣ ὅποια ἐθήλασε τὸ παιδίον εἰς τὴν οἰκίαν της. Ὄταν ἐμεγάλωσε τὸ παιδίον τὸ παρέλαβεν ἡ βασιλόπαις εἰς τὰ ἀνάκτορα· τὸ υἱοθέτησε καὶ τὸ ὠνόμασε Μωϋσῆν.

17. Φυγὴ καὶ κλησίς τοῦ Μωϋσέως.

Ο Μωϋσῆς ἐδιδάσκετο εἰς τὰ ἀνάκτορα τὴν αἰγυπτιακὴν γλῶσσαν καὶ σοφίαν, οὐδέποτε ὁμοῦ ἐλησμόνησε τοὺς συμπατριώ-

τας του, πρὸς τοὺς ὁποίους ἤσθ' ἵκετο μεγάλην συμπάθειαν. Ὄταν ἦτο 40 ἐτῶν, εἶδε μίαν ἡμέραν, καθ' ὁδόν, ἓτι εἰς Αἰγύπτιον

Ὁ Μωϋσῆς σώζεται ἀπὸ τὰ ὕδατα.

Ἔδερνε σκληρότατα ἓνα Ἑβραῖον ἐταράχθη πολὺ καὶ ἤθελε νὰ βοηθήσῃ τὸν Ἑβραῖον, ἀλλ' ὁ Αἰγύπτιος ἐτετέθη κατ' αὐτοῦ

μέ κακὸν σκοπὸν· τότε, ὅταν εἶδεν ὁ Μωϋσῆς ὅτι ἐκινδύνευσεν ἡ
ζωὴ του, διὰ τὴν ἀμυνθῆ ἐπρόλαβε καὶ ἐφόνησε τὸν Αἰγύπτιον
καὶ ἐκρυψε τὸ πτώμα του εἰς τὴν ἄμμον. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ πρᾶγμα

Ὁ Μωϋσῆς.

ἔγινε γνωστὸν, ὁ Μωϋσῆς διὰ τὴν ἀποφυγὴν τὴν ἐκδίκησιν, ἔφυ-
γεν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ ἦλθεν εἰς τὴν γῆν Μαδιάμ, ἔπου
καὶ ἐνομφεύθη.

Ὁ Θεὸς ἐλυπεῖτο τοὺς Ἑβραίους, οἱ ὅποιοι ὑπέφεραν τὰ πάνδεινα εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ ἀπεφάσισε τὰ τοὺς σώσῃ. Ἐνῶ λοιπὸν μίαν ἡμέραν ὁ Μωϋσῆς ἔβροσκε τὰ πρόβατα τοῦ πενθεροῦ του, εἶδε μίαν βάτον (βατομουριάν) ἀπὸ τὴν ὅποιαν ἐξήρχοντο φλόγες καὶ ἄμως δὲν ἔκαίετο. Ὁ Μωϋσῆς ἐπλησίασε διὰ νὰ ἰδῇ τὴν βάτον αὐτήν, καὶ τότε ἤκουσε τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ, ἡ ὅποια τοῦ εἶπε: Μὴ πλησιάσῃς· ἔχβαλε τὰ ὑποδήματά σου, διότι ὁ τόπος εἶναι ἱερός. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεός. Εἶδα τί ὑποφέρει ὁ λαός μου εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ ἤκουσα τὴν κραυγὴν του, διὰ τοῦτο ἀπεφάσισα νὰ τὸν σώσω ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Αἰγυπτίων καὶ νὰ τὸν ὀδηγήσω εἰς τὴν γῆν Χαναάν. Ὅτι σὲ στείλω λοιπὸν πρὸς τὸν Φαραῶ καὶ θὰ ἐξαγάγῃς τὸν λαόν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Ὁ Μωϋσῆς, ἀφοῦ ἐδίστασε κατ' ἀρχάς, ἀνέλαβε τὸ ἔργον, τὸ ὅποιον τοῦ ἀνέθεσεν ὁ Θεός καὶ ἦλθε μετὰ τὸν ἀδελφόν του Ἀαρὼν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου οἱ Ἑβραῖοι τοὺς ἐδέχθησαν μετὰ μεγάλην χαρὰν.

18. Οἱ Ἰσραηλῖται φεύγουν ἐξ Αἰγύπτου.

Ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἀαρὼν παρουσιάσθησαν πρὸς τὸν Φαραῶ καὶ τοῦ ἐξήτησαν τὴν ἄδειαν νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν νὰ φύγῃ ἐξ Αἰγύπτου· ὁ Φαραῶ ὄχι μόνον ἠρνήθη, ἀλλὰ διέταξε νὰ ἐπιβάλουν ἀκόμη βαρυτάτας ἐργασίας εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας. Τότε ὁ Θεὸς ἔστειλε δέκα βαρυτάτας τιμωρίας κατὰ τῆς χώρας τοῦ Φαραῶ, τὰς καλουμένας δέκα πληγὰς τοῦ Φαραῶ (τὸ ὕδωρ τοῦ Νείλου μετεβλήθη εἰς αἷμα, βάτραχοι ἐπληρώσαν τὴν γῆν, βαθύτατον σκότος ἐκάλυψεν ὅλην τὴν Αἴγυπτον ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας κτλ.). Ἀλλ' ὁ Φαραῶ ἐπέμενε νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν νὰ φύγῃ.

Τότε ὁ Θεὸς ἔστειλε τὴν δεκάτην καὶ φοβερωτέραν τῶν πληγῶν· δηλαδὴ κατ' ὄρισμα νύκτα ἀπέθαναν πάντα τὰ πρωτότοκα τέκνα ἑλῶν τῶν Αἰγυπτίων, ἐνῶ τὰ πρωτότοκα τῶν Ἰσραηλιτῶν διεσώθησαν. Ὁρῆγος φοβερός ἐγένετο εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον καὶ ἔντρομος ἐκάλεσεν ὁ Φαραῶ τὸν Μωϋσῆν καὶ τὸν Ἀαρὼν κατὰ τὴν νύκτα διὰ νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς Ἑβραίους νὰ φύγουν.

τότε ἔφυγαν ἐξ Αἰγύπτου 600.000 πολεμισταὶ μὲ τὰς γυναϊκάς των καὶ τὰ τέκνα των.

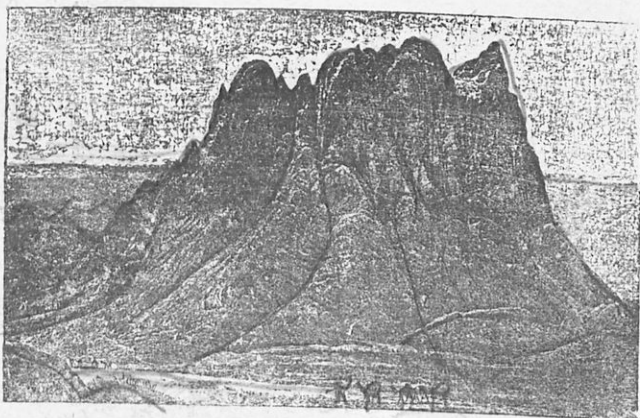
Ὁ Φαραὼ ὄμως ταχέως μετενόησε, διότι ἐπέτρεφεν εἰς τοὺς Ἑβραίους νὰ φύγουν καὶ ἔστειλε στρατὸν διὰ νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ. Οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν πλέον φθάσει πλησίον τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ὅτε ἐφάνη ὁ στρατὸς τοῦ Φαραὼ. Μόλις τὸν ἀντελήφθησαν ἐταράχθησαν πολὺ. τριγύρω των ἦσαν ὄρη ἀπόκρημνα καὶ θάλασσα, ἔξαφνα δὲ ἐφάνη καὶ ὁ ἐχθρός· δὲν ἐγνώριζαν τί νὰ κάμουν· κατηρώντο τὴν ὥραν ποῦ ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Ὁ Θεὸς ὄμως δὲν τοὺς ἀρῆκεν εἰς τὴν τύχην των· διέταξε τὸν Μωϋσῆν νὰ ὑψώσῃ τὴν ράβδον του καὶ νὰ ἐκτείνῃ τὴν χεῖρά του πρὸς τὴν θάλασσαν, ἀμέσως δὲ τότε, κατὰ θαυμαστὸν τρόπον, τὰ ὕδατα συνηθροίσθησαν εἰς τὰ πλάγια, εἰς τὸ μέσον ἔγινε ξηρὰ καὶ ἀπὸ αὐτὴν διήλθαν οἱ Ἑβραῖοι, χωρὶς νὰ βραχοῦν διόλου. Οἱ Αἰγύπτιοι ἐνόμισαν ὅτι καὶ αὐτοὶ θὰ ἠδύναντο νὰ διέλθουν, ὅπως οἱ Ἑβραῖοι, ἀλλ' ὁ Μωϋσῆς πάλιν ὑψωσε τὴν ράβδον του καὶ τὰ ὕδατα ἐπανῆλθαν ὅπως καὶ πρὶν, ὁ δὲ Φαραὼ μὲ ὄλον τὸν στρατὸν του ἐπνίγη. Οἱ Ἰσραηλῖται τότε ἐδοξολόγησαν τὸν Θεὸν διὰ τὴν θαυμασίαν διάβασιν αὐτῶν διὰ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ διὰ τὴν καταστροφὴν τῶν ἐχθρῶν των.

19. Οἱ Ἰσραηλῖται μετὰ τὴν ἀναχώρησίν των ἐκ τῆς Αἰγύπτου.

Ἀφοῦ διέβησαν οἱ Ἑβραῖοι τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ἐφθασαν εἰς τὴν ἔρημον· ἐπειδὴ δὲ ἔλειψαν τὰ τρόφιμα καὶ ἤρχισαν νὰ παραπονοῦνται κατὰ τοῦ Μωϋσέως, ὁ Θεὸς τοὺς ἔστειλε ὄρνυγας καὶ ἓν εἶδος ἄρτου, τὸ μάννα· ἦταν δὲ βραδύτερον τοὺς ἔλειψε τὸ ὕδωρ, πάλιν ὁ Θεὸς διέταξε τὸν Μωϋσῆν νὰ κτυπήσῃ ἓνα βράχον μὲ τὴν ράβδον του διὰ νὰ ἐξέλθῃ ὕδωρ.

Μετὰ τρεῖς μῆνας ἀπ' ὅτου οἱ Ἑβραῖοι ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἐφθασαν εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ. Ὁ Μωϋσῆς ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος, ὅπου παρουσιάσθη πρὸς αὐτὸν ὁ Θεὸς καὶ τοῦ εἶπεν ὅτι θὰ προστατεύσῃ τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν, ἐὰν ἐδέχετο νὰ φυλάττῃ τὰς ἐν-

τολάς του. Ὁ Μωϋσῆς κατήλθεν ἀπὸ τὸ ὄρος καὶ ἠρώτησε τὸν λαόν, ἂ ὅποιος ἐδέχθη προθυμότατα. Ὁ Θεὸς τότε παρήγγειλεν εἰς τὸν Μωϋσῆν νὰ καθαρίσουν οἱ Ἑβραῖοι τὸ σῶμά των καὶ τὰ ἐνδύματά των δύο ἡμέρας, διὰ νὰ εἶναι ἕτοιμοι τὴν τρίτην ἡμέραν καὶ νὰ μὴ προσέλθουν εἰς τὸ ὄρος, πρὶν δεθῆ εἰς αὐτούς ἡ

Ἡ βορρεία κορυφή τοῦ ὄρους Σινᾶ (ὕψους 1994 μ.).

ἄδεια. Τὴν τρίτην ἡμέραν μέλις ἐξημέρωσεν, ἐφάνη καπνὸς καὶ νεφέλη ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἔλαμψαν ἀστραπαὶ καὶ ἠκούσθησαν κερανοὶ καὶ ἦχος σάλπιγγος μετ' ὀλίγον δὲ ἠκούσθη εὐκρινῶς ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ἔδιδε τὰς δέκα ἐντολάς.

20. Ἡ νομοθεσία.

Ἡ πρώτη ἐντολὴ διδάσκει ὅτι πρέπει νὰ λατρεύωμεν μόνον ἓνα Θεόν, ἡ δευτέρα ὅτι δὲν πρέπει νὰ λατρεύωμεν ψευδεῖς θεοὺς, ἡ τρίτη νὰ μὴ ὀρκιζώμεθα χωρὶς λόγον, ἡ τετάρτη νὰ ἐργαζώμεθα ἕξ ἡμέρας καὶ τὴν ἑβδόμην νὰ ἀναπαυώμεθα, ἡ πέμπτη νὰ τιμῶμεν τοὺς γονεῖς μας, ἡ ἕκτη νὰ μὴ φονεύωμεν, ἡ ἑβδόμη νὰ μὴ

προσβάλλωμεν τὴν τιμὴν τοῦ ἄλλου) ἢ ὀγδὲς νὰ μὴ κλέπτωμεν
(ἢ ἐνάτη νὰ μὴ μαρτυρῶμεν ψευδῶς κατὰ τοῦ ἄλλου) καὶ ἡ δεκά-
τη νὰ μὴ ἐπιθυμῶμεν ὅ,τι ἀνήκει εἰς τοὺς ἄλλους.

Ὁ Θεὸς παρήγγειλεν εἰς τὸν Μωϋσῆν νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ ὄρος·
οὗτος ἀνῆλθε καὶ ἔμεινε 40 ἡμέρας καὶ νύκτας· ἔδωκε δὲ εἰς αὐτὸν

Ὁ Μωϋσῆς φέρων εἰς τὸν λαὸν τὰς δύο λιθίνας πλάκας.

Ὁ Θεὸς διαφόρους παραγγελίας καὶ δύο λιθίνας πλάκας, ἐπὶ τῶν
ὁποίων ἦσαν γραμμῆναι αἱ δέκα ἐντολαί.

Ὁ Μωϋσῆς κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ κατεσκεύασε κινητὸν ναὸν
ἀπὸ σανίδας ἐπιχρῦσους· ὁ ναὸς αὐτὸς ὠνομάζετο σκηνὴ τοῦ μαρ-
τυρίου καὶ ἐντὸς αὐτοῦ ἐφυλάσσετε ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης, ἐν κι-
βωτίῳ δηλαδὴ ὅπου ἐτέθησαν αἱ δύο λιθίνας πλάκες τοῦ δεκαλόγου.

Ὁ Μωϋσῆς ὥρισε καὶ τὰς ἑορτὰς τῶν Ἑβραίων· αὐταὶ δὲ εἶ-
ναι τὸ σάββατον, ἡ ἑβδόμη ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος, ἡμέρα ἀργίας,
ἀφιερωμένη εἰς τὸν Θεόν· αἱ νομηνίαι, δηλ. αἱ πρῶται ἡμέραι

ἐλάστου μηνός· τὸ Πάσχα, εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐξόδου ἐκ τῆς Αἴ-
γύπτου πενήτηντα ἡμέρας μετὰ τὸ Πάσχα ἢ Πεντηκοστή, ὅτε
ἠὺχαρίστουν τὸν Θεὸν διὰ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς· ἢ σκηνοπηγία, ὅτε
ἠὺχαρίστουν τὸν Θεὸν διότι τοὺς ἔτρεφεν ὑπὸ τὰς σκηνάς εἰς τὴν
ἔρημον μὲ μάννα καὶ μὲ ὄρυγας· ἢ ἡμέρα τοῦ ἐξιλασμοῦ, ὅτε
παρεκάλουν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς ἐξιλεώσῃ, δηλαδὴ νὰ τοὺς συγχω-
ρήσῃ τὰ ἁμαρτήματα.

Ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ ἱερεῖς ἐξελέγαντο ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Ἄα-
ρών, οἱ δὲ βοηθοὶ τῶν ἱερέων ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Λευῆ, τοῦ
υἱοῦ τοῦ Ἰακώβ, καὶ διὰ τοῦτο ἐλέγοντο Λευῖται.

21. Τὰ συμβάντα μετὰ τὴν μωσαϊκὴν νομοθεσίαν.

Ἄφου οἱ Ἰσραηλίται ἔμειναν ἐν ἔτος περίπου εἰς τοὺς πρό-
ποδας τοῦ ὄρους Σινᾶ, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ ἀνεχώρησαν.

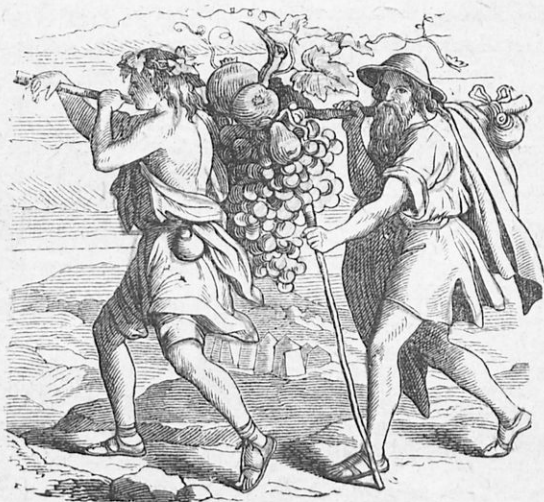
Ἄφου ὠδοιπόρησαν ἀρκετὸν καιρὸν, ἔφθασαν τέλος εἰς τὰ με-
σημβρινὰ σύνορα τῆς γῆς Χαναάν. Τότε ὁ Μωϋσῆς κατ' ἐντολὴν
τοῦ Θεοῦ, ἔστειλε δώδεκα ἀνδρας, ἀνὰ ἓνα ἐξ ἐκάστης φυλῆς, διὰ
νὰ κατασκοπεύσουν τὴν χώραν. (Οὗτοι ἀφου περιῆλθον 40) ἡμέρας
τὴν Χαναάν, ἦλθαν πάλιν εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ ὠμίλησαν μὲ
θαυμασμὸν διὰ τὴν εὐφορίαν τῆς χώρας, ὅπου καθὼς ἔλεγον, ρέει
μέλι καὶ γάλα καὶ ἔδειξαν λαμπροὺς καρπούς, τοὺς ὁποίους ἔφεραν
ἀπὸ ἐκεῖ· προσέθεσαν ὅμως οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς ὅτι αἱ πό-
λεις εἶναι ὄχυραί, μὲ τείχη, οἱ δὲ κάτοικοι δυνατοὶ καὶ μεγαλόσωμοι.

Ὁ λαὸς ἔταν ἤκουσε αὐτὰς τὰς περιγραφὰς ἐφοβήθη πολὺ
καὶ ἐκλαίεν ὄλην τὴν νύκτα· μὲ κανένα τρόπον δὲν ἤθελε νὰ ἔλ-
θῃ εἰς πόλεμον μὲ τοὺς Χανααναίους· ἔλεγε δὲ ὅτι καλῦτερον θὰ
ἦτο νὰ εὗρίσκετο εἰς τὴν Αἴγυπτον παρὰ νὰ ἀποθάνῃ εἰς τὴν
ἔρημον ἐκεῖνην.

Δύο ἀνδρες ἀπὸ τοὺς δώδεκα ποὺ κατεσκόπευσαν τὴν Χανα-
άν, ὁ Ἰησοὺς τοῦ Ναυῆ καὶ ὁ Χάλεβ, προσεπάθουν νὰ ἐνθαρρύ-
νουν τὸν λαόν· τοῦ ἔλεγον ὅτι μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ θὰ νι-
κήσῃ τοὺς Χανααναίους καὶ θὰ κατακτήσῃ τὴν εὐφορὸν ἐκεῖνην
χώραν, ὅπου θὰ ἔχῃ ἕλα τὰ ἀγαθὰ. Ὁ λαὸς ὅμως ὄχι μόνον δὲν

ἐπέθετο ἀλλ' ἤθελε νὰ λιθοβολήσῃ αὐτοὺς τοὺς δύο ἀνδρας
καὶ αὐτὶς νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ὁ Θεὸς τότε πρὸς τιμωρίαν ἐπέβαλεν εἰς τὸν Ἰσραηλιτικὸν
λαὸν νὰ περιπλανᾶται 40 ἔτη ἀκόμῃ εἰς τὴν ἔρημον· κανεῖς δὲ

Καρποὶ ἐκ τῆς γῆς Χαναάν.

ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους τῶν εἴκοσι ἐτῶν νὰ μὴ ἀξιωθῇ νὰ εἰ-
σέλθῃ εἰς τὴν γῆν Χαναάν, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ καὶ
τὸν Χάλεβ.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ τιμωρία δὲν ἐσωφρόνισε τοὺς Ἰσραηλίτας,
οἱ ὅποιοι συχνὰ παρεπονοῦντο ἐναντίον τοῦ Μωϋσέως, διότι ἐξή-
γαγεν αὐτοὺς ἐξ Αἴγυπτου· ἔγινε μάλιστα καὶ στάσις ἐναντίον
αὐτοῦ, τοὺς ἀρχηγούς τῆς ὁποίας ἐτιμώρησεν ὁ θεὸς μὲ θάνατον.

22. Ο θάνατος του Μωϋσέως.

Ἄφου ἐπέρασαν 40 ἔτη ἀπὸ τὴν ἐξοδὸν τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐξ Αἰγύπτου, κατὰ τὰ ὅποια περιπλανῶντο οὗτοι εἰς τὴν ἔρημον, ἐφθασαν τέλος πλησίον τῆς γῆς Χαναάν.

Τότε ἦλθεν ὁ καιρὸς τοῦ θανάτου τοῦ Μωϋσέως· πρὶν ἀποθάνῃ, προσηδάνθη τὸ τέλος του καὶ συνήθροισε διὰ τελευταίαν φοράν τοὺς Ἰσραηλίτας, ὑπενθήμισεν εἰς αὐτοὺς τὰς εὐεργετίας

Ὁ Μωϋσῆς βλέπει τὴν γῆν Χαναάν ἐπὶ τὸ ὄρος Ναβαῦ.

τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν λαὸν καὶ τοὺς ἐβεβαίωσεν ὅτι ὁ Θεὸς θὰ τοὺς δώσῃ ἀφθονα ἀγαθὰ, ἐὰν τηροῦν τὰς ἐντολάς του, ὅτι δὲ τοὺν αντίον θὰ τοὺς ἐγκαταλείψῃ, ἐὰν γίνουσι ἀσεβεῖς· ὕστερον, ἀφ' οὗ ὤρισεν ὡς διαδόχον του τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ καὶ ἀνύμνησε τὸ μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ, ἀνῆλθεν εἰς τὸ ὄρος Ναβαῦ, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ· ἀπὸ ἐκεῖ εἶδε τὴν ποθητὴν γῆν τῆς Χαναάν, καὶ κατόπιν ἀπέθανεν.

Τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου νομοθέτου καὶ ἀρχηγοῦ ἐθρήνησεν ὁ λαὸς τριάκοντα ἡμέρας.

23. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ.

Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μωϋσέως, οἱ ἱερεῖς μὲ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης καὶ ἅπας ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, διέβησαν μὲ τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ, τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν, χωρὶς νὰ βραχοῦν διόλου, ὅπως καὶ ἄλλοτε εἶχε συμβῆ κατὰ τὴν διάβασιν τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης· μόλις διέβησαν οἱ Ἰσραηλιταὶ τὸν Ἰορδάνην, ἐπανήλθαν πὰ ὕδατά του πάλιν εἰς τὴν θέσιν των.

Πρώτη φροντίς τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ἦτο νὰ κατακτήσῃ τὴν πόλιν Ἰεριχώ, διότι ἂν δὲν κατεκτάτο αὕτη, ἦτο ἀδύνατον νὰ κατακτηθῇ ἡ γῆ Χαναάν. Τοῦτο δὲ ἦτο πολὺ δύσκολον, διότι ἡ πόλις ἦτο καλῶς ὠχυρωμένη. Παρ' ὅλας ὅμως τὰς μεγάλας δυσκολίας οἱ Ἰσραηλιταὶ κατόρθωσαν νὰ κατακτήσουν τὴν Ἰεριχώ, διότι εἶχαν τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ. Κατὰ διαταγὴν λοιπὸν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, ὅλοι οἱ πολεμισταὶ ἐπὶ ἕξ ἡμέρας ἔκαμαν μίαν φορὰν τὴν ἡμέραν τὸν κύκλον τῆς πόλεως καὶ τὴν ἐβδομὴν ἡμέραν ἑπτὰ φορὰς κατὰ τὸν ἑβδομὸν γύρον οἱ ἱερεῖς ἤχησαν τὰς σάλπιγγας, ὃ δὲ λαὸς ἐβόησε, καὶ ἐμέσως κατὰ θαυμαστὸν τρόπον ἔπεσαν τὰ τείχεα τῆς πόλεως, οἱ δὲ Ἰσραηλιταὶ ἐγίναν κύριοι αὐτῆς. Μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Ἰεριχῆς, οἱ Ἰσραηλιταὶ, ὑπὸ τὴν ἑδηγίαν τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, κατέκτησαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν γῆν Χαναάν, τὴν ὁποίαν ἐμοίρασεν ὁ Ἰησοῦς εἰς διαφόρους φυλάς τῶν Ἰσραηλιτῶν.

24. Ὁ Ἰώβ.

Σιὸνιομοίος

Κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἕξῃ εἰς ἄνθρωπος ὀνομαζόμενος Ἰώβ, ἐνάρετος καὶ εὐσεβής· εἶχε δὲ ἑπτὰ υἱοὺς καὶ τρεῖς θυγατέρας, καὶ πλῆθος ὑπηρετῶν, κτηνῶν καὶ κτημάτων. Ἐνῷ ὅμως ὁ Ἰώβ ἕξῃ τόσον εὐτυχής, ἤλθε σειρὰ δυστυχημάτων εἰς αὐτὸν ἐν τῷ μιᾷ ἡμέρας· τὰ ζῷα του ἠρπάγησαν, οἱ ὑπηρεταὶ του ἐφονεύθησαν ὑπὸ ληστῶν, καὶ τέλος, ἐνῷ ὄλα τὰ τέκνα του συνέτρω-

γον εις την οικίαν του μεγαλειτέρου των, σεισμός κατεκρήμισε την οικίαν, ή οποία κατεπλάκωσε και έφόνευσε αυτά. 'Ο 'Ιώβ εις τό άκουσμα αυτών των συμφορών ελυπήθη υπερβολικά, αλλά δέν έπαυσε ουδέ διά μίαν στιγμήν την θερμήν του αγάπην προς τον Θεόν. τούναντίον προσεκύνει αυτόν και έλεγεν: ο Θεός μου έδωκε τά αγαθά, ο Θεός μου τά αφήρεσεν έγινε καθώς ήθέλη· σεν ο Θεός, ως είνε τό όνομα του Κυρίου εύλογημένον·

·'Ο'Ιώβ και οι τρεις φίλοι του.

·'Ως να μη έφθάναν τά δυστυχήματα αυτά του 'Ιώβ, προσεβλήθη και ο ίδιος από φοβεράν νόσον και επειδή ειχε καταντήσει πάμπτωχος, έξη έξω της πόλεως εις τό υπαιθρον. 'Αφου παρήλθε πολυς καιρός και ο 'Ιώβ εξηκολούθει να υποφέρη, μίαν ήμέραν ή γυνή του ειπεν εις αυτόν ότι άπορει με την υπομονήν του και ότι ματαίως ελπίζει να καλλυτερεύση ή τύχη του. 'Ο 'Ιώβ τότε επέπληξε την γυναϊκά του και ειπεν εις αυτήν: 'Ωμίλησες ως ανόητος γυνή· άφου έδέχθημεν τά αγαθά από την χείρα του Θεου, δέν πρέπει να υποφέρωμεν και τά κακά;

Τρεις φίλοι του 'Ιώβ ήκουσαν τας μεγάλας συμφοράς του και

ήλθαν νά τόν επισκεφθοῦν. Ὄταν εἶδαν τήν ἀθλίαν κατάστασιν, εἰς τήν ὅποιαν εὗρίσκετο, ἐλυπήθησαν πολύ, ἔκλαυσαν πικρῶς, καί ἐκάθησαν πλησίον του ἐπὶ τῆς γῆς· ἦσαν ἕμως τόσον τεταραγμένοι, ὥστε δέν ἠδύναντο νά εἶπουν μίαν λέξιν ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. Αὐτὸ, ἐτάραξε πολύ τὸν Ἰὼβ καὶ κατηράσθη τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεώς του· τότε ὠμίλησαν καὶ οἱ φίλοι του, οἱ ὅποιοι εἶπαν ἔτι κατὰ τὴν γνώμην των διὰ νά ὑποφέρῃ τόσον ὁ Ἰὼβ θὰ ἡμάρτησεν.

Ὁ Ἰὼβ διεμαρτυρήθη καὶ εἶπεν ἔτι εἶναι ἀθῆος καὶ ἔτι ἀδίκως ὑποφέρει τόσα. Ἐπὶ τέλους παρουσιάζεται ὁ Θεός, ὁ ὅποιος εἶπεν ἔτι οἱ ἄνθρωποι δέν ἔχουν δικαίωμα νά συζητοῦν διὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ, διότι δέν δύνανται πολλάκις νά τὰς ἐννοήσουν· ἕκαστος πρέπει, χωρὶς νά παραπονῆται, νά ὑποφέρῃ καὶ νά ὑποτάσσεται εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ ὅποιος πράττει ὅλα μὲ σκοπόν, τὸν ὅποιον ἕμως πολλάκις δέν δυνάμεθα νά ἐννοήσωμεν. Ὁ Ἰὼβ μετενόησε, διότι κατηράσθη τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεώς του, ὁ δὲ Θεός ἐπειδὴ οὗτος ἔδειξε μεγάλην ὑπομονὴν εἰς τὰ παθήματά του καὶ ἀγάπην πρὸς αὐτόν, τὸν ἐθεράπευσε, τοῦ ἔδωκε περισσότερα ἀγαθὰ ἀπὸ ὅσα εἶχε πρὶν, καὶ ἑπτὰ υἱούς καὶ τρεῖς θυγατέρας.

Ἰ. Διαγωνισμοῦ.

Ἰ. Διαγωνισμοῦ.

Δ'. Η ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΩΝ

25. Οἱ Κριταί. Ὁ Γυδεών.

Ἀφοῦ ἀπέθανε ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, οἱ Ἰσραηλίται ἤρχισαν νά συνασπαστρέφωσι μὲ εἰδωλολάτρας, καὶ νά προσκυνοῦν τοὺς ψευδεῖς θεοὺς των· διὰ τούτῳ ὁ Θεὸς τοὺς ἐτιμῶρει καὶ ὑπέτασσεν αὐτοὺς εἰς ξένους ἑλκούς. Ὄταν ἕμως ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν συνησθάνοντο οἱ Ἑβραῖοι τὴν ἁμαρτίαν των μετενόουν, καὶ τότε ὁ ἐλεήμων Θεὸς ἔστειλεν εἰς αὐτοὺς ἀρχηγούς εὐσεβεῖς καὶ πολεμικούς, οἱ ὅποιοι τὸν ὠδήγουν εἰς πόλεμον νικηφόρον κατὰ τῶν

ἐχθρῶν. Οἱ ἄνδρες οὗτοι, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἀρχηγοὶ τῶν Ἑβραίων
οὐκ ἴσχυον κατὰ τὴν πύλεμον ἀλλὰ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς
εἰρήνης λέγονται Κριταί. Μεταξὺ τῶν κριτῶν τούτων φημίζονται
Γεδεὼν, ὁ Σαμφών, ὁ Ἡλὶ καὶ ὁ Σαμουήλ.

δ' Ὄταν οἱ Ἰσραηλιταὶ εὕρισκοντο εἰς πόλεμον μετὰ τοὺς Μαδια-
νίτας, ὁ κριτὴς Γεδεὼν ἐξελεξεν ἐκ τοῦ στρατοῦ του τριακοσίους

·Ο Γεδεὼν μετὰ τοὺς τριακοσίους του.

ἄνδρας, διήρθεσεν αὐτοὺς εἰς τρία μέρη καὶ τοὺς διέταξε νὰ λάβῃ
ἕκαστος εἰς τὴν μίαν χεῖρα ὕδριαν (στάμναν), εἰς τὴν ἑποῖαν νὰ
θέσῃ ἀνημμένην λαμπάδα, εἰς δὲ τὴν ἄλλην χεῖρα σάλπιγγα·
ἔταν δὲ δώσῃ τὸ σύνθημα αὐτὸς κατὰ τὴν νύκτα, ἔλοι μαζὶ νὰ
σπάσουν τὰς ὕδριαις, τὰ ἀνυψώσουν τὰς λαμπάδας καὶ νὰ ἠχή-
σουν τὰς σάλπιγγάς των. Οἱ ἐχθροί, ἔταν ἤκουσαν εἰς τὸ μέσον
τῆς νυκτὸς τόσον θόρυβον καὶ εἶδαν τόσῃν λάμψιν, ἐταράχθησαν
καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, οἱ δὲ Ἰσραηλιταὶ τοὺς κατεδίωξαν καὶ
τοὺς κατέστρεψαν.

26. Σαμφών, Ἡλί, Σαμουήλ.

Ὅταν οἱ Ἰσραηλίται ἐλησμόνησαν πάλιν τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ὑπετάγησαν εἰς τοὺς Φιλισταίους· ἐπειδὴ ὁμοῦς μετενόησαν, ὁ Θεὸς ἔστειλεν εἰς αὐτοὺς κριτὴν τὸν Σαμφών, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν μεγίστην δύναμιν του ἔφερε μεγάλας καταστροφὰς εἰς τοὺς ἐχθρούς. Ἄλλ' ἐπὶ τέλους μία Φιλισταία γυνή, ἡ Δαλιδά, τὸν ἐπρόδωσεν εἰς τοὺς Φιλισταίους, οἱ ὅποιοι τὸν συνέλαβαν καὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὴν πόλιν Γάζαν· ἐκεῖ τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακὴν, τὸν ἐτύφλωσαν καὶ ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ ἐκτελεῖ διαφόρους ἐργασίας. Ὅταν μίαν ἡμέραν οἱ Φιλισταῖοι εἴωρταζον μίαν μεγάλην τῶν εορτῶν, ἔφεραν τὸν Σαμφών, διὰ νὰ τὸν ἐμπαῖξουν, ἔξω ἀπὸ μίαν οἰκίαν, μεταξὺ δύο στύλων, οἱ ὅποιοι τὴν ἐστήριζαν. Τότε ὁ Σαμφών, ἀφ' ὅπου προσηυχήθη εἰς τὸν Θεόν, ἐνηγκαλίσθη τοὺς δύο στύλους καὶ τοὺς ἔσεισε παρακαλῶν νὰ ἀποθάνῃ μαζί μὲ τοὺς ἐχθρούς του· ἀμέσως δὲ ἐκρημνίσθη ἡ οἰκία, καὶ ἐφρονεύθη αὐτὸς καὶ πολυᾶριθμοὶ Φιλισταῖοι, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἐντὸς τῆς οἰκίας.

Μετὰ τὸν Σαμφών κριτὴς ἐγένεν ὁ Ἡλί· αὐτὸς ἦτο μὲν εὐσεβὴς καὶ ἐνάρετος, ἀλλ' ἦτο πολὺ ἐπιεικὴς καὶ δὲν ἐτιμῶρει τὰ τέκνα του, ὅταν παρέβαιναν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεός, ἀφ' ὅπου πολλάκις συνεβούλευσε τὸν Ἡλί χωρὶς ἀποτέλεσμα, ἀπεφάσισε νὰ τιμωρήσῃ αὐτὸν διὰ τὴν ὑπερβολικὴν ἐπιεικειάν του καὶ τοὺς υἱοὺς του διὰ τὴν ἀσεβειάν των. Εἰς ἓνα πόλεμον τῶν Ἰσραηλιτῶν κατὰ τῶν Φιλισταίων, εἰς τὸν ὅποτον εἶχαν λάβει μέρος καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἡλί, ἐνίκηθησαν οἱ Ἰσραηλίται, ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης, ὅπου περιείχοντο αἱ δέκα ἐντολαί, ἔπεσεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἡλί ἐφρονεύθησαν. Ὅταν ἀνηγγέλθη εἰς τὸν Ἡλί ἡ εἴδησις αὕτη ἔπεσεν ἐκ τοῦ θρόνου του καὶ ἔμεινε νεκρός.

Τὸν Ἡλί διεδέχθη ὡς κριτὴς ὁ Σαμουήλ. Οὗτος συνεβούλευε τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ μετανοήσουν διὰ τὴν ἀσεβειάν των, καὶ ἐνίκησε τοὺς Φιλισταίους. Ὅταν ἐγγήρασε, διώρισεν ὡς κριτὰς τοὺς δύο υἱοὺς του· οὗτοι ὁμοῦς ἦσαν ἄπικοι καὶ ἀσεβεῖς διὰ τοῦτο ὁ

λαός δὲν τοὺς ἡγάπα. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἰσραηλίται ἔβλεπαν ὅτι οἱ γειτονικοὶ λαοὶ ἐκυβερνῶντο ἀπὸ βασιλεῖς, ἐζήτησαν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὸν Σαμουὴλ νὰ ὄρισῃ βασιλέα. Ὁ Σαμουὴλ κατ' ἀρχὰς δὲν ἤθελεν, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ λαὸς ἐπέμενε, ἡναγκάσθη νὰ υποχωρήσῃ καὶ ὤρισε βασιλέα τὸν γενναῖον Σαούλ.

27. Ἡ Ρούθ.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Κριτῶν εἰς τὴν Χαναὰν συνέβη λιμός, καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἡναγκάζοντο νὰ καταφεύγουν εἰς ἄλλας γει-

Ἡ Νωεμὶν μετὰ τῆς Ῥούθ.

τονικὰς χώρας, διὰ νὰ ἐξηκονομοῦν τὴν τροφὴν των. Μεταξὺ ἄλλων καὶ ὁ Ἐλιμέλεχ μετὰ τὴν σύζυγόν του Νωεμὶν ἐγκατέλειψαν τὴν πόλιν τῆς Ἰουδαίας Βηθλεὲμ καὶ ἦλθαν μετὰ τοὺς δύο υἱούς των εἰς τὴν πλησίον εὐρισκομένην Μωάβ. Μετ' ὀλίγον ἔμωσ ὁ Ἐλιμέλεχ ἀπέθανεν, αἱ δὲ δύο τοῦ υἱοῦ ὑπανδρεύθησαν δύο παρθέ-

vous ἐκ Μωάβ, ὁ μὲν μεγαλείτερος τὴν Ὀρφά, ὁ δὲ νεώτερος τὴν Ῥούθ. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγα ἔτη ἀπέθαναν καὶ οἱ δύο υἱοί, καὶ ἀπέμειναν ἡ Νωεμὶν μὲ τὰς δύο νύμφας τῆς.

Ὅταν ὕστερον ἀπὸ καιρὸν ἔπαυσεν ὁ λιμὸς εἰς τὴν Βηθλεέμ, ἡ Νωεμὶν ἠθέλησε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς αὐτὴν· ἐκάλεσε λοιπὸν τὰς νύμφας τῆς καὶ εἶπε τὴν ἀπόφασίν τῆς, συνέστησε δὲ εἰς αὐτὰς νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰς πατρικὰς τῶν οἰκίας. Ἡ Ὀρφά καταλυπημένη, ἀποῦ κατεφίλησε τὴν πενθερὰν τῆς, ἤκουσεν ἐπὶ τέλους τὴν συμβουλὴν τῆς· ἡ Ῥούθ ἔμως δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν χωρισθῇ καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν: Μὴ ἐπιμένῃς νὰ χωρισθῶμεν, διότι ἔπου θὰ ὑπάγῃς θέλω νὰ μένω· τὸν λαὸν σου θεωρῶ ὡς λαὸν μου, καὶ τὸν Θεὸν σου ὡς Θεὸν μου· ἔπου ἀποθάνῃς, ἐκεῖ θέλω νὰ ἀποθάνω καὶ νὰ ταφῶ· ὁ θάνατος μόνον ἄς μᾶς χωρίσῃ.

Ἡ Νωεμὶν, ὅταν εἶδεν αὐτὴν τὴν θερμὴν ἀγάπην τῆς Ῥούθ πρὸς αὐτὴν, τὴν παρέλαβε μαζί τῆς εἰς Βηθλεέμ.

Ὅταν ἔφθασαν ἐκεῖ, ἦτο ὁ καιρὸς τοῦ θερισμοῦ καὶ ἡ Ῥούθ μετέβαιναν εἰς τοὺς ἀγρούς τοῦ πλουσίου Βοῶζ διὰ νὰ συλλέξῃ στάχους· ὁ Βοῶζ, ὁ ὅποτος ἔμαθε πόσον καλὴ εἶχε φανῆ ἡ Ῥούθ πρὸς τὴν Νωεμὶν, τὴν ἐξετίμησε καὶ μετ' ὀλίγον τὴν ἐνουμφεύθη.

Ε' ΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ

28. Ο Σαούλ.

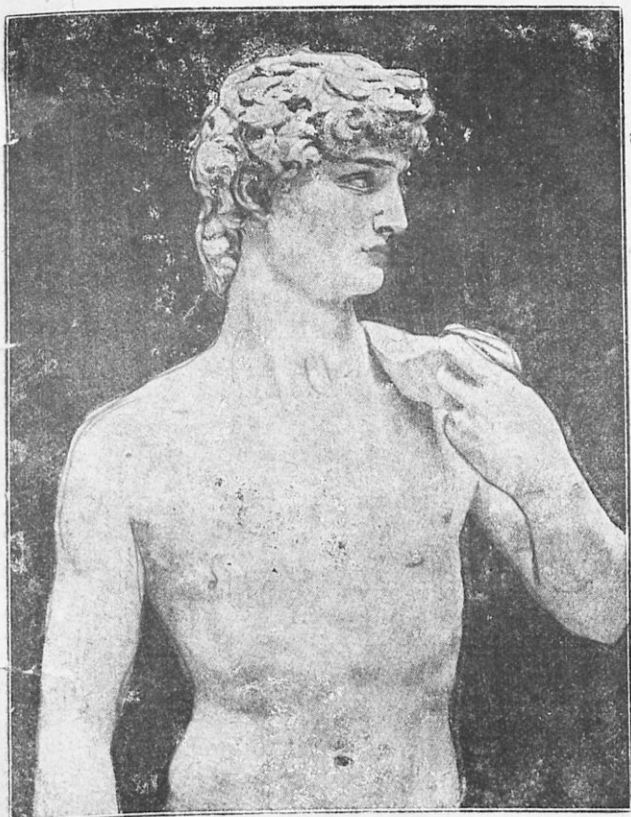
Ὁ Σαούλ, ἀφοῦ ἔγινε βασιλεύς, ἐκυβέρνησε κατ' ἀρχάς τὸν λαὸν καλῶς καὶ ἐνίκησε τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Κράτους. Μετ' ὀλίγον ὅμως

Ὁ Δαυὶδ παίζει κιθάραν πρὸ τοῦ Σαούλ.

ἤρχισε νὰ παραβαίνει τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τοῦτο ὁ Σαμουὴλ προείπεν εἰς αὐτὸν ὅτι ὁ Θεὸς θὰ τὸν τιμωρήσῃ καὶ ἐπι-
τή βασιλεία δὲν θὰ μείνῃ εἰς τὴν οἰκογένειάν του, ἀλλὰ θὰ περιέλθῃ

εις χείρας ἄλλου. Ὁ Σαούλ ἔγινε δι' αὐτὸ μελαγχολικός, προσε-
κάλεσε δὲ ἓνα νέον παιμένα, τὸν Δαβίδ, ἀπόγονον τῆς Ῥούθ, διὰ
να τὸν ἀνακουφίσῃ μετὰ τὴν κιθάραν τὴν ὅποιαν ἔπαιζεν.

Ὁ Δαβίδ.

Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς βασιλείας τοῦ Σαούλ, εἰ Ἰσραηλίται
ἦλθαν εἰς πόλεμον μετὰ τοὺς Φιλισταίους. Μίαν ἡμέραν εἰς γίγας
δυνατώτατος, μετὰ φοβερὰν πανοπλίαν, ὁ Γολιάθ ἐξῆλθεν ἀπὸ τῆ

στρατόπεδον τῶν Φιλισταίων καὶ ἐφώναζε πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας : Τί ἐτοιμάζεσθε νὰ πελεμήσετε ἐναντίον μας ; δὲν εἶναι καλύτερον νὰ ἔλθῃ εἰς ἀπὸ σὰς νὰ μονομαχήσῃ μαζί μου ; ἐὰν νικήσῃ αὐτὸς ποῦ θὰ παρουσιασθῇ ἀπὸ τὸ στρατόπεδόν σας, νὰ εἰσθε σεις οἱ νικηταὶ καὶ ἡμεῖς δοῦλοί σας ; ἐὰν δὲ νικήσω ἐγώ, θὰ εἴμεθα ἡμεῖς οἱ νικηταὶ καὶ σεις δοῦλοί μας. Ὁ Σαοὺλ καὶ οἱ Ἰσραηλίται ἠκούσαν τοὺς λόγους αὐτοὺς τοῦ Γολιάθ, ἀλλὰ κανεῖς τῶν δὲν ἐτόλμα νὰ δεχθῇ τὴν πρόσκλησίν του, ὅτι ἔλοι τὸν ἐφοβήθησαν. Ὁ Γολιάθ 40 ἡμέρας, πρωτὶ καὶ βράδυ, ἐξήρχετο καὶ ἐπανελάμβανε τὴν πρόσκλησιν, ἀλλὰ κανεῖς δὲν παρουσιάζετο.

Μίαν ἡμέραν ὁ πατήρ τοῦ Δαβὶδ τὸν ἔστειλε νὰ φέρῃ τροφὰς εἰς τοὺς ἀδελφούς του, οἱ ἔπειτοι ἐπολέμουν εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Σαοὺλ. ἐνῶ δὲ ὁ Δαβὶδ ὠμίλει μὲ τοὺς ἀδελφούς του ἐξῆλθε πάλιν ὁ Γολιάθ καὶ προσεκάλει ἓνα ἐκ τῶν ἐχθρῶν εἰς μονομαχίαν. Ἄλλ' οὐδεὶς πάλιν ἐδέχετο, ἀν καὶ ὁ Σαοὺλ εἶχεν ὑποσχεθῆ ὅτι εἰς ἐκεῖνον ὁ ὅποιος θὰ ἐνίκα τὸν Γολιάθ θὰ εἶδε ἄφθονα πλοῦτη καὶ τὴν κόρην του διὰ σύζυγον. Τέλος ὁ Δαβὶδ, ὁ ὅποιος ἦτο μὲν μικρὸσωμος, ἀλλ' ἦτο γενναῖος, ἀφοῦ ἐσκέφθη ὀλίγον, παρουσιάσθη εἰς τὸν Σαοὺλ καὶ τοῦ εἶπεν ὅτι εἶναι πρόθυμος αὐτὸς νὰ μονομαχήσῃ. Ὁ Σαοὺλ ὅμως δὲν ἐδέχθη τὴν προσφορὰν τοῦ Δαβὶδ καὶ τοῦ εἶπε : σὺ δὲν θὰ δυνηθῆς νὰ νικήσῃς ; εἶσαι μικρὸσωμος καὶ πολὺ νέος, ἐνῶ αὐτὸς εἶναι πλέον ἀνὴρ, γίγας, συνηθισμένος εἰς τοὺς πολέμους ἀπὸ τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν. Ἄλλ' ὁ Δαβὶδ ἐπέμενε : Ἐγώ, εἶπεν εἰς τὸν Σαοὺλ, ἤμην ποιμὴν εἰς τὸ ποίμνιον τοῦ πατρός μου ; καὶ ὅταν ἤρχετο λέων ἢ ἄρκτος νὰ ἀρπάσῃ κανὲν πρόβατον ἀπὸ τὸ ποίμνιον, ἐγὼ ἔτρεχα ἐναντίον του καὶ ἔσωζα τὸ ἀτυχεὲς πρόβατον ἀπὸ τὸ στόμα του ; ἐὰν δὲ τὸ θηρίον ἐπετίθετο ἐναντίον μου ἐγὼ τὸ συνελάμβανα καὶ τὸ ἐφόνευα. Ἐγὼ ποῦ ἐφόνευσα τὰ φοβερά αὐτὰ θηρία δὲν θὰ φονεύσω αὐτὸν τὸν ἀλλόφυλον καὶ δὲν θὰ κατανικήσω αὐτὸν τὸν ὕβριστήν ; Ὁ Θεὸς ποῦ μὲ ἐβοήθει τότε, δὲν θὰ μὲ βοηθήσῃ καὶ τώρα ; Ὁ Σαοὺλ ἐθαύμασεν ὅταν εἶδεν αὐτὸ τὸ θάρρος καὶ τὴν πεποιθήσιν τοῦ νεαροῦ ποιμένος, καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ τὸν ἐμποδίσῃ περισσότερον ; πῆγαινε, τοῦ εἶπε, καὶ ἄς εἶναι ὁ Θεὸς μαζί σου ; τὸν ἐνέδουσε δ' ἀμέσως μὲ μανδύαν καὶ μὲ χαλκῆν

περικεφαλαίαν και τοῦ ἔξωσε τὴν μάχαιράν του. Ἄλλ' ὁ μικρὸς Δαυὶδ δὲν ἠδύνατο νὰ σηκώῃ τὸσον βάρος και ἐπέταξεν ὅλα αὐτά, ἔλαβε δὲ μόνον τὴν ράβδον του, ὀλίγους λίθους και τὴν σφενδόνῃν του, και ἦλθεν ἀντιμέτωπος τοῦ Γολιάθ.

Μόλις ὁ Γολιάθ ἀντίκρουσε τὸν Δαυὶδ, τὸν ἐκύτταξε μὲ μεγάλην περιφρόνησιν και τοῦ εἶπε μὲ εἰρωνείαν: μὲ ἐνόμισες διὰ κῦνα και ἔρχεσαι ἐναντίον μου μὲ ράβδον και μὲ λίθους; Ἄλλ' ὁ Δαυὶδ μὲ μεγάλην ψυχραιμίαν ἀπήντησεν: ὄχι, ἐγὼ σὲ θεωρῶ

Ὁ Δαυὶδ φονεύει τὸν Γολιάθ.

χειρότερον ἀπὸ κῦνα. Τότε ἐθύμωσε πολὺ ὁ Γολιάθ και τοῦ εἶπεν: Ἔλα λοιπὸν νὰ δώσω τὰς σάρκας σου τροφήν εἰς τὰ πτηνὰ τοῦ οὐρανοῦ. Ἄλλ' ὁ Δαυὶδ τοῦ ἀπήντησε: σὺ ἔρχεσαι ἐναντίον μου μὲ μάχαιραν, μὲ δόρυ και μὲ ἀσπίδα, ἐγὼ δὲ πολεμῶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ· θὰ σὲ φονεύσω και θὰ μάθουν ὅλοι τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ. Τέλος ὁ Δαυὶδ ἔλαβεν ἕνα λίθον και τὸν ἔρριψε κατὰ τοῦ ἀντιπάλου του· ὁ λίθος διετρώπησε τὴν περικεφαλαίαν και ἐκτύπησε τὸ μέτωπον τοῦ Γολιάθ, ὁ ὅποιος ἔπεσεν εἰς τὴν

γῆν ἐπλησίασε τότε ὁ Δαυὶδ, ἀπέσπασε τὴν μάχαιραν τοῦ Γολι-
ᾶθ καὶ μὲ αὐτὴν τοῦ ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴν. Μόλις εἶδαν οἱ Φιλι-
σταῖοι ὅτι ἀπέθανεν ὁ γίγας, κατελήφθησαν ἀπὸ πανικὸν καὶ ἐ-
τράπησαν εἰς φυγὴν, οἱ δὲ Ἰσραηλιταὶ κατεδίωξαν καὶ διεσκόρ-
πισαν αὐτούς. Ὁ Δαυὶδ μὲ τὸ κατόρθωμά του τοῦτο ἐδοξάσθη
πολὺ ἀπὸ τὸν λαόν· ἔταν ὁ στρατὸς ἐπανῆλθεν εἰς τὰ Ἱερουσόλυ-
μα νικητῆς, αἱ γυναῖκες ἐξῆλθαν εἰς προῦπάντησίν του καὶ ἔ-
ψαλλαν: Ὁ Σαοὺλ ἐφόνευσε χιλιάδας, ὁ δὲ Δαυὶδ μυριάδας.

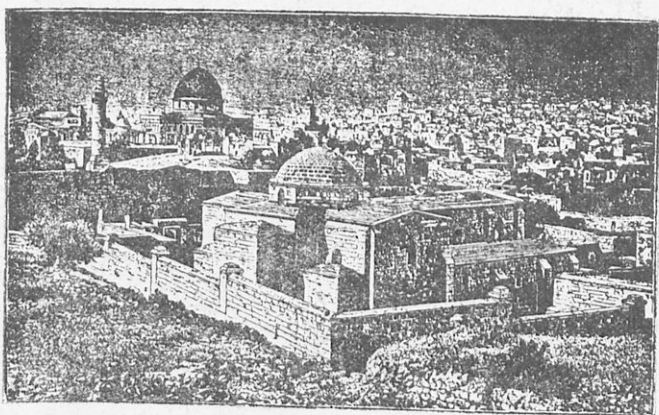
Ὁ Σαοὺλ δὲν ἐβλεπε μὲ εὐχαρίστησιν τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ
πρὸς τὸν Δαυὶδ, καὶ ἤρchiσε νὰ τὸν μισῇ καὶ νὰ ζητῇ πᾶσαν εὐκαι-
ρίαν διὰ νὰ τὸν βλάτῃ· ἐδοκίμασε μάλιστα καὶ νὰ τὸν φονεύσῃ
ἀλλ' αὐτὸς μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐσώζετο. Ὁ Δαυὶδ τούναν-
τιον, ἂν καὶ πολλάκις τοῦ ἐδόθη εὐκαιρία νὰ φονεύσῃ τὸν Σαοὺλ,
πάντοτε τὸν ἐσεβάσθη.

Ἵστερον ἀπὸ ὀλίγα ἔτη οἱ Φιλισταῖοι πάλιν ἐπῆλθαν ἐναν-
τίον τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ ἔγινε φοβερὰ μάχη, κατὰ τὴν ὁποίαν
ἐφονεύθησαν τρεῖς υἱοὶ τοῦ Σαοὺλ, αὐτὸς δὲ ὁ ἴδιος ἐπληγώθη
σβαρῶτατα. Οὗτος διὰ νὰ μὴ πέσῃ εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν του,
διέταξε τὸν ἀκόλουθόν του, ὁ ὁποῖος ἐβάσταξε τὴν πανοπλίαν του,
νὰ τὸν φονεύσῃ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκεῖνος δὲν ἤθελε νὰ θανατώσῃ τὸν
κύριόν του, ἔλαβεν ὁ ἴδιος ὁ Σαοὺλ τὴν μάχαιράν του καὶ ἐφονεύ-
θη. Ὁ Δαυὶδ ἐκλαυσε πικρῶς διὰ τὸν θάνατον τοῦ Σαοὺλ καὶ
τοῦ υἱοῦ του Ἰωνάθαν, πρὸς τὸν ὁποῖον συνεδέετο μὲ ἀδελφικὴν
φιλίαν, ἐθρήνησεν δὲ τοὺς νεκροὺς των μὲ λαμπρὸν θρήνον.

Εἰς τὸν θρήνον αὐτὸν συνιστᾷ ὁ Δαυὶδ εἰς τὸν λαόν νὰ θρηνηῖ
τὸν θάνατον τῶν ἡρώων του καὶ εὐχεται ἢ θλιβερὰ αὕτη εἶδη-
σις νὰ μὴ φθάσῃ εἰς τὰς πόλεις τῶν Φιλισταίων, διὰ νὰ μὴ χα-
ροῦν οἱ ἐχθροὶ καταρᾶται τὰ ὄρη, ὅπου ἔχυσαν τὸ αἷμά των οἱ
ἥρωες, νὰ ξηρανθῶν καὶ νὰ μὴ ἰδοῦν ποτὲ δρόσον ἢ βροχὴν.
Ἵστερον ἐξυμνεῖ τὰς ἀρετὰς τοῦ Σαοὺλ καὶ τοῦ Ἰωνάθαν, οἱ
ἑποιοὶ ἦσαν ἐλαφρότεροι ἀπὸ τοὺς ἀετοὺς καὶ δυνατότεροι ἀπὸ
τοὺς λέοντας· τέλος προτρέπει τὰς κόρας τῆς Ἱερουσαλήμ νὰ
πενθήσουσιν διὰ τὸν θάνατον τοῦ Σαοὺλ, ὁ ὁποῖος εἶχε χάρισει εὐ-
τυχεῖς ἡμέρας εἰς τὸν λαόν καὶ περιγράφει πόσον τὸν ἐλύπησεν ὁ
θάνατος τοῦ ἀγαπητοῦ του Ἰωνάθαν.

29. Ο Δαυίδ.

Μετά τὸν θάνατον τοῦ Σαούλ ἔγινε βασιλεὺς ὁ Δαυίδ, κατ' ἀρχὰς τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα, καί, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ τελευταίου υἱοῦ τοῦ Σαούλ, ἐλοκλήρου τοῦ βασιλείου. Ὁ Δαυίδ ἐνίκησε τοὺς ἐχθροὺς καὶ κατέκτησε καὶ τὸ ὑπόλοιπον μέρος τῆς Ἱερουσαλήμ, τὸ ὅποιον ἦτο ἀκόμη εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν. Εἰς τὴν Ἱερου-

Γενικὴ ἄποψις τῆς Ἱερουσαλήμ.

σαλήμ, τὴν ὁποίαν ἔκαμε πρωτεύουσαν τοῦ κράτους του, μετέφε-
ρεν ὁ Δαυίδ, μὲ μεγάλην πομπήν, τὴν κιβωτὴν τῆς διαθήκης καὶ
τὴν ἔθεσεν ἐντὸς μιᾶς πολυτελοῦς σκηνῆς· ἐτακτοποίησε τὴν
θεῖαν λατρείαν, καὶ ἔκαμε θαυμασίους ψαλμοὺς εἰς δόξαν τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Δαυίδ μίαν φορὰν ἐφέρθη πολὺ ἄδικα πρὸς ἕνα στρατη-
γόν του. Ὁ Θεὸς τότε τοῦ ἔστειλε τὸν προφήτην Νάθαν καὶ τὸν
ἐπέπληξε πολὺ δι' αὐτό. Ὁ Δαυίδ ἐνόησε τότε τὸ σφάλμα του καὶ
μετενόησε μὲ τὴν καρδίαν του δι' αὐτὸ ὁ Νάθαν τοῦ εἶπεν ὅτι ὁ
Θεός, ἐπειδὴ βλέπει τὴν μετάνοιάν του, θὰ τοῦ χαρίσῃ μὲν τὴν

ζωήν, ἀλλά, διὰ νὰ ἐννοήσῃ καλύτερα τί κακὸν ἔκαμε καὶ νὰ μὴ τὸ ἐπαναλάβῃ, θὰ τὸν τιμωρήσῃ.

Τότε ὁ Δαυὶδ συνέθεσεν ἕνα ὠραιότατον ψαλμὸν, εἰς τὸν ὁποῖον

Ὁ προφῆτης Νάθαν ἐπιπλήττει τὸν Δαυίδ,

ἐκφράζει ὄλην τοῦ τὴν λύπην καὶ τὴν μετάνοιαν διὰ τὸ ἀμάρτημά του, ὡς καὶ τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ Θεὸς θὰ τὸν συγχωρήσῃ καὶ θὰ τὸν σώσῃ ἀπὸ τοῦ κακοῦ· ὑπόσχεται δὲ ὅτι αὐτὸς θὰ ὑμνήσῃ πάντοτε τὸν Θεὸν καὶ ὅτι θὰ ἔχῃ ταπεινὴν καρδίαν, πράγμα τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς προτιμᾷ ἀπὸ κάθε ἄλλῃν φύσιν.)

‘Ο Δαυιδ μετανοεῖ.

30. Η στάσις καὶ ὁ θάνατος τοῦ ‘Αβессαλώμ.

‘Ο υἱὸς τοῦ Δαυιδ ‘Αβессαλώμ, ἐλησμόνησε τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν, τὸν ὅποιον ὄφειλε πρὸς τὸν πατέρα του, καὶ ἐπανεστάτησε κατ’ αὐτοῦ διὰ νὰ λάβῃ τὴν βασιλείαν. ‘Ο Δαυιδ ἔστειλε στρατὸν κατὰ τοῦ υἱοῦ του, εἶχε δώσει ἑμῶς τὴν παραγγελίαν νὰ μὴ τὸν φονεύσουν, ἅμα τὸν συλλάβουν. Εἰς τὴν μάχην ἐνίκηθη ὁ ‘Αβессαλώμ καὶ ἐτράπη εἰς φυγὴν, ἀλλ’ ἐνῆ ἔφευγε ἐπάνω εἰς ἓνα ἡμίονον, περιεπλάκη ἢ μακρὰ κόμη του εἰς τοὺς κλάδους ἐνὸς δένδρου τοῦ δάσους, ὁ ἡμίονος ἔφυγεν, αὐτὸς δὲ ἔμεινε κρεμασμένος ἀπὸ τὸ δένδρον. Τότε εἰς στρατηγὸς τοῦ Δαβιδ, ὁ ὅποιος τὸν κατεδίωκεν, ἐπλησίασε καὶ τὸν ἐφόνευσεν.

‘Ο Δαβιδ ἔταν τοῦ ἀνήγγειλαν τὸν φρικτὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του, ὡσὰν καλὸς πατήρ ποῦ ἦτο, δὲν ἐσυλλογίσθη τὴν ἀχαριστίαν

τοῦ τέκνου του πρὸς αὐτόν, ἀλλ' ἔλυπήθη, ὑπερβολικά, ἔκλαιεν ἀπαρηγόρητα καὶ ἐφώναζεν: Υἱέ μου, υἱέ μου Ἀβεσσαλώμ, διατί

Ὁ θάνατος τοῦ Ἀβεσσαλώμ.

νὰ μὴ ἀποθάνω ἐγὼ ἀντὶ σοῦ; Ἐγὼ ἄς ἀπέθνησκα ἀντὶ σοῦ, Ἀβεσσαλώμ υἱέ μου, υἱέ μου!

31. Ὁ θάνατος τοῦ Δαυίδ.

Ὅταν ὁ Δαυίδ ἐνόησεν ὅτι ἐπλησίαζεν ὁ θάνατός του, ὤρισεν ὡς διάδοχόν του τὸν υἱόν του Σολομῶντα, συνέστησε δὲ εἰς αὐτόν νὰ τηρῇ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Ὁ Δαυίδ ἀπέθανεν ἀφ' οὗ ἐβασίλευσε 40 ἔτη. Ἦτο ὑπέροχος βασιλεὺς· ἐφάνη εὐσεβής πρὸς τὸν Θεόν, μεγαλόψυχος πρὸς τὸν Σαούλ, καλὸς φίλος πρὸς τὸν Ἰωνάθαν, ἀληθὴς προστάτης τοῦ λαοῦ, γενναῖος καὶ ὑπομονητικὸς.

ἠμάρτησε μὲν καὶ αὐτός, ἀλλὰ μετενόησεν εὐλικρινῶς καὶ εἶχεν ἀκλόνητον πίστιν εἰς τὸν Θεόν, ὥπως φαίνεται καὶ εἰς τοὺς ὠραιωτάτους ψαλμοὺς, τοὺς ὁποίους συνέθεσεν.

Ἡ ἐποχὴ τοῦ Δαυὶδ ἦτο ἐποχὴ τῆς ἀκμῆς καὶ δόξης τοῦ ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπέβλεπεν οὗτος πάντοτε μὲ ὑπερηφάνειαν.)

32. Σολομών.

Ὅταν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δαυὶδ ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον ὁ υἱὸς του Σολομών, ὁ Θεὸς παρουσιάσθη εἰς αὐτὸν καὶ τὸν ἠρώτη-

Ὁ Σολομών χρίεται βασιλεὺς.

σε τί ἤθελε νὰ τοῦ χάριση, σοφίαν, πλοῦτον, δόξαν, μακροζωίαν ἢ ἄλλο τι. Ὁ Σολομών ἐζήτησε σοφίαν, ὁ δὲ Θεὸς ἠὲχαριστήθη καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν: Ἐπειδὴ δὲν ἐζήτησες μακροζωίαν ἢ πλοῦτον, ὥπως οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι θὰ ἐζήτουν, ἀλλ' ἐζήτησες σοφίαν, ἤκουσα τὴν παράκλησίν σου καὶ σοῦ δίδω σοφίαν τόσην, ὥστε ἐξ ὧν τῶν ἀνθρώπων οὐδεὶς ὑπῆρξε καὶ οὐδεὶς θὰ ὑπάρξῃ τόσον σοφός, ὡς σύ. Ἐκτὸς τῆς σοφίας ἔμωθ θὰ σοῦ δώσω καὶ

ἔτι δὲν ἐζήτησες, δηλαδή πλοῦτον καὶ δόξαν, ἂν δὲ τηρήσῃς τὰς ἐντολάς μου, θά σοῦ δώσω καὶ μακροζωΐαν.

Ὁ Σολομῶν ἔδειξε τὴν σοφίαν καὶ εὐφυΐαν του εἰς πολλὰς περιστάσεις καὶ εἰς τὴν ἐξῆς: Δύο γυναῖκες παρουσιάσθησαν πρὸ τοῦ βασιλέως διὰ νὰ λύσῃ μίαν διαφορὰν των. Ἦρχισε νὰ ἐμιλήῃ ἡ μία ἐξ αὐτῶν, καὶ εἶπε: Βασιλεῦ, αὐτὴ ἡ γυνή, ἡ ὁποία εἶναι

Ἡ κρίσις τοῦ Σολομῶντος.

πλησίον μου, ἐκάθητο μαζί μου εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν· ἐκάστη ἐξ ἡμῶν εἶχεν υἱὸν ὀλίγων ἡμερῶν. Μίαν νύκτα ὅμως ἀπέθανεν ὁ υἱὸς της, διότι, ἐνῶ ἐκοιμᾶτο, ἐπέσε καὶ ἐφόνευσεν αὐτόν, χωρὶς νὰ θέλῃ. Τότε ἐσηκώθη καὶ ἔλαβε, χωρὶς νὰ ἐνοήσω, τὸ τέκνον μου, ἀπὸ τὸν κόλπον μου, εἰς τὸν ὅποιον ἔθεσε τὸ νεκρὸν τέκνον της. Ὅταν ἐξύπνησα τὸ πρωΐ, εἶδα εἰς τὴν κλίνην μου τὸ νεκρὸν παιδίον, ἀλλὰ μόλις τὸ παρατήρησα μὲ προσοχήν, ἐνόησα ἔτι δὲν ἦτο τὸ τέκνον μου. Κατόπιν ἔλαβε τὸν λόγον ἡ ἄλλη γυνή, ἡ ὁποία εἶπε: Δὲν εἶναι αὐτὸ ἀληθές· ὁ υἱὸς μου ζῆ καὶ ὁ υἱὸς σου εἶναι

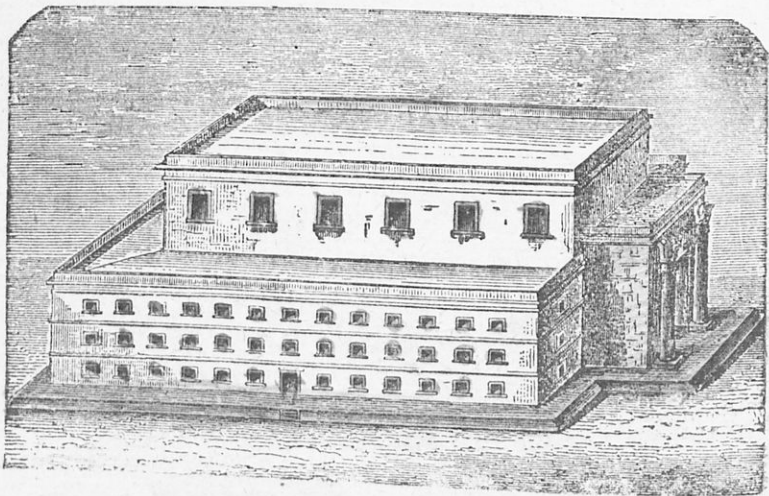
νεκρός. 'Αλλ' ἡ πρώτη γυνὴ ἐπέμενε καὶ ἔλεγεν: "Ὅχι· ὁ υἱός σου ἀπέθανεν, καὶ ὁ ἰδικός μου ζῆ. 'Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ ἡ μία καὶ ἡ ἄλλη ἐπέμενον ὅτι τὸ παιδίον ποῦ ἔζη ἦτο ἰδικόν της, ἐζήτησαν καὶ αἱ δύο ἀπὸ τὸν Σολομώντα νὰ ἀποφασίσῃ. 'Ὁ Σολομών τότε διέταξε νὰ φέρουν μίαν μάχαιραν καὶ νὰ μοιράσουν τὸ παιδίον εἰς τὰς δύο γυναίκας. 'Ἡ ἀληθὴς μήτηρ τοῦ παιδίου, ἡ ὅποια τὸ ἠγάπα, ὅταν ἤκουσεν αὐτὴν τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως, ἐτρόμαξε καὶ ἐφώναξε: Βασιλεῦ, δώσατε εἰς αὐτὴν τὴν γυναίκα τὸ παιδίον, καὶ μὴ τὸ φονεύσετε, διότι προτιμῶ νὰ τὸ ἴδω εἰς χεῖρας αὐτῆς παρὰ νὰ τὸ ἴδω νεκρόν. 'Ἡ ἄλλη γυνὴ ὅμως, ἡ ὅποια δὲν ἐπόνει διὰ τὸ παιδίον, ἤθελε νὰ τὸ μοιράσουν. 'Ὁ Βασιλεὺς τότε ἐνόησε ποία ἦτο ἡ ἀληθινὴ μήτηρ τοῦ παιδίου καὶ διέταξε νὰ δοθῇ εἰς αὐτήν.

33. Ὁ ναός.

'Ὁ Σολομών, κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, ἀνήγειρε μεγαλοπρεπῆ ναόν, εἰς τὸν λόφον τῶν Ἱεροσολύμων Μωρία. 'Ἡ οἰκοδομὴ τοῦ ναοῦ διὰ τὴν ὅποیان εἰργάζοντο χιλιάδες ἐπιστατῶν καὶ ἐργατῶν, καὶ ἔδαπανήθησαν χιλιάδες χρημάτων, διήρκεσεν ἑπτὰ ἔτη. Ὁ ναός διηρητο εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων καὶ τὸ ἱερόν· ἐχωρίζοντο δὲ τὰ δύο μέρη αὐτὰ μὲ κατκπέτασμα πολυτίμον. Γύρω ἀπὸ τὸν ναόν ἦσαν δύο αὐλαί, ἡ ἑσωτερικὴ διὰ τοὺς ἱερεῖς καὶ ἡ ἔξωτε- ρικὴ διὰ τὸν λαόν. Διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ ἐχρησιμοποιήθησαν λίθοι πελεκητοί, ἔλον δὲ τὸ ἑσωτερικόν τοῦ ναοῦ ἦτο ἀπὸ σανίδας ἐπιχρῦσους. Ἐκοσμήθη δὲ ὁ ναός μὲ πολυτίμους λίθους καὶ μὲ πολυτίμα ἀνάγλυφα. Ἐμπροσθεν τοῦ ναοῦ ἐστήθησαν δύο στῦλοι ὑψηλότατοι.

Ὅταν ἐτελείωσεν ἡ οἰκοδομὴ, μὲ μεγάλην πομπὴν μετεφέρθη ὑπὸ τῶν ἱερέων καὶ Λευιτῶν ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης ἀπὸ τὴν ἀκρόπολιν τῶν Ἱεροσολύμων, τὴν Σιών, ὅπου εὕρισκετο, εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων τοῦ ναοῦ· ἑκατὸν εἴκοσι ἱερεῖς ἐσάλπιζον, ἐνῶ ὄλος ὁ λαὸς ὕμνει τὸν Θεόν. Τότε ὁ Σολομών ἠὐλόγησε τὸν Θεόν καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ συγχωρήσῃ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ καὶ νὰ τὸν προστατεύῃ· προσέφερε δὲ θυσίαν εἰς αὐτὸν 22 χιλιάδας μόσχους.

Οἱ Ἰσραηλῖται ἐπίστευαν ὅτι ὁ Θεὸς κατοικεῖ ἐντὸς τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἐκτιζαν ἄλλον ναόν, ἀλλ' ἤρχοντο ἐκεῖ ἀπὸ ὅλην τὴν Παλαιστίνην διὰ νὰ λατρεύσουν τὸν Θεόν.)

Ὁ Ναὸς τοῦ Σολομῶντος (κατ' ἀναπαράστασιν).

Ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης μεταφέρεται εἰς τὸν ναόν.

34. Δόξα, άμαρτία και θάνατος του Σολομώντος.

Ο Σολομών, ύστερον από τόν ναόν άνήγειρε μεγαλοπρεπή άνάκτορα από κέδρους του Λιβάνου: άνύψωσε τείχη γύρω από την Ίερουσαλήμ· έκτισεν, ώχύρωσε και έκαλλώπισε πολλές πόλεις, διωργάνωσε τόν στρατόν, ηΰξησε τόν στόλον, και έδωκε μεγάλην ζώην εις τό έμπόριον, ώστε άφθονον χρήμα υπήρχεν εις τόν τόπον.

Αφού τοιουτοτρόπως ήτοίμασε την χώραν, έπετέθη κατά των έχθρών, τούς ενίκησε και έπεξέτεινε τά όρια του κράτους του.

Η δόξα του Σολομώντος είχε διαδοθή και πέραν από την Παλαιστίνη· ξένοι ήρχοντο εις Ίερουσαλήμ διά να θαυμάσουν τόν μέγαν βασιλέα· μεταξύ άλλων ήλθε και ή βασίλισσα των Σαβαίων διότι εις την πατρίδα της ήκουε πολλά δι' αυτόν. Όταν αύτη συνηγήθη με τόν Σολομώντα και είδε την σοφίαν του, τά έργα του, την μεγαλοπρέπειάν του, ειπε προς αυτόν: "Όταν αύτη συνηγήθη με τόν Σολομώντα και είδε την σοφίαν του, τά έργα του, την μεγαλοπρέπειάν του, ειπε προς αυτόν: "Όταν ήμην εις την πατρίδα μου και ήκουα διά την σοφίαν σου και διά τά μεγαλεία σου ενόμιζα ότι ήσαν υπερβολαί και δεν έπίστευα· και όμως όσα ήκουα ήσαν πολύ όλιγώτερα από την αλήθειαν· μακαρίζω τάς γυναίκάς σου και τά τέκνα σου, διότι σε έχουν πάντοτε πλησίον των· ως είναι εύλογημένος ο Θεός, ο όποιος σε ύψωσεν εις τόν θρόνον και ως σου χαρίζη πολλά έτη. Προσέφερε δε εις τόν Σολομώντα πολλά πολύτιμα δώρα.

Δυστυχώς ο Σολομών δεν έμεινεν ενάρετος ως τό τέλος του βίου του· ή δόξα, αι τιμαί και τά πλούτη τόν έτύφλωσαν και τόν διέφθειραν· αντί να λατρεύη μόνον τόν Θεόν, εις τόν όποιον ώφειλεν όλα τά αγαθά του, ήρχισε να λατρεύη ψευδεις θεούς. Διά τοϋτο ο Θεός παρουσιάσθη και του ειπε: Βλέπω πως έλησμόνησες ότι με την βοήθειάν μου έμεγάλωσες τό κράτος σου και έπαυσες να φυλάττης τάς εντολάς μου· δι' αυτό, προς τιμωρίαν σου, μετά τόν θάνατόν σου, όταν θα βασιλεύη ο υίός σου, τό ήμισυ του κράτους σου θα αποστατήση απ' αυτόν και θα κυρήξη βασιλέα τόν δοϋλόν σου· τοιουτοτρόπως τό κράτος σου θα μοιρασθή εις δύο.

Ὁ Σολομών, ἀπὸ ἐβασίλευσε 40 ἔτη, ἀπέθανε πολὺ γέρον, χίλια περίπου ἔτη πρὶν γεννηθῆ ὁ Χριστός.

35. Ὁ Ροβοάμ καὶ ὁ Ἱεροβοάμ.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σολομώντος τὸν διεδέχθη ὁ υἱὸς τοῦ Ροβοάμ. Ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ παρουσιάσθησαν πρὸς αὐτὸν μὲ τὴν παράκλησιν νὰ ἐλαττώσῃ τοὺς φόρους, τοὺς ὁποίους εἶχεν ἐπιβάλει ὁ Σολομών. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ὁ Ροβοάμ δὲν ἐδέχθη, ἀλλὰ τοῦναντίον εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὅτι θὰ φανῆ σκληρότερος τοῦ πατρὸς του, ὁ λαὸς ἐπανεστάτησε, καὶ ἐκ τῶν δώδεκα φυλῶν μόνον αἱ δύο ἔμειναν εἰς αὐτὸν πισταί· αἱ δὲ ἄλλαι δέκα φυλαὶ ἐξέλεξαν βασιλέα τὸν δοῦλον τοῦ Σολομώντος Ἱεροβοάμ. Τοιοῦτοτρόπως ἐξεπληρώθη ὅ,τι προεῖπεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Σολομώντα καὶ τὸ βασιλεῖον διηρέθη εἰς δύο, εἰς τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰσραήλ, ἐκ δέκα φυλῶν, μὲ βασιλέα τὸν Ἱεροβοάμ καὶ πρωτεύουσαν τὴν Σαμάρειαν, καὶ εἰς τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰούδα, ἐκ δύο φυλῶν, μὲ βασιλέα τὸν Ροβοάμ καὶ πρωτεύουσαν τὴν Ἱερουσαλήμ.

1929

ΣΤ' Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΑΠΟ
ΤΗΣ ΔΙΑΙΡΕΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΜΕΧΡΙ
ΥΠΟΤΑΓΗΣ ΑΥΤΩΝ ΥΠΟ
ΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

36. Ἡ καταστροφή τῶν δύο βασιλείων.

Ἡ ἀσέβεια καὶ ἡ διαφθορὰ ταχέως εἰσηλθάν καὶ εἰς τὰ δύο βασίλεια. Ἡ κακία ἤρξανε ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν καὶ ἐπὶ τέλους ἐπῆλθεν ἡ καταστροφή. Οἱ Ἀσσύριοι, διακόσια πενήντα περίπου ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σολομώντος, ἐπολιόρχησαν τὴν Σα-

μάρειαν, και μετ' ὀλίγον ἐκυρίευσαν και ὑπέταξαν τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραήλ.

Ἵστερον ἀπὸ πολλὰ ἔτη ὁ βασιλεὺς τῶν Βαβυλωνίων Ναβουχοδονόσορ ἐνίκησε τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα, ἐκυρίευσε τὴν πρω-

Ἡ πολιορκία τῆς Ἱερουσαλήμ.

τεύουσάν τοῦ Ἱερουσαλήμ, κατέστρεψε τὸν περίφημον ναὸν τοῦ Σολομῶντος και ἔφερε τὸν βασιλέα, τὸν ὁποῖον ἐτύφλωσε, και τὸν λαόν, αἰχμάλωτον εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἐκεῖ ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς ὑπέφερε τὰ πάνδεινα ἐπὶ ἑβδομήκοντα ἔτη. Τοιοῦτοτρόπως ἡ ἀσέβεια και διαφθορὰ ἐπέφεραν τὴν κατατροπὴν και τῶν δύο βασιλείων.

37. Οἱ Προφῆται.

Μεταξὺ τοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος ἔζη εἰς τὴν ἀσέβειαν και τὴν διαφθοράν, ὑπῆρχαν και μερικοὶ ὑπέροχοι ἄνδρες, φωτισμένοι ἀπὸ τὸν Θεόν, πὺ προσεπάθουν μὲ κάθε τρόπον νὰ σταματήσουν τὸ κακὸν

καὶ νὰ διορθώσουν τὴν κοινωνίαν. Οἱ ἄνδρες αὐτοὶ ἦσαν οἱ προφήται. Οὗτοι ἐστέλλοντο ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς ἐξαιρετικὰς περιστάσεις διὰ νὰ συμβουλευσοῦν τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν καὶ τοὺς ἄρχοντας του νὰ παύσουν τὴν ἀσέβειαν καὶ τὴν διαφθοράν, ἐὰν ἤθελαν νὰ διαφύγουν τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ προέλεξαν ὅτι θὰ ἔλθῃ ὁ Χριστὸς διὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον καὶ νὰ διδάξῃ τὴν ἀληθῆ θρησκείαν.

Οἱ προφῆται εἶχαν μέγα θάρρος καὶ ἔλεγον τὴν ἀλήθειαν, χωρὶς νὰ φοβοῦνται κανένα δι' αὐτὸ ὑπέφεραν πολλὰ μαρτύρια καὶ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς τὸν θάνατον, διότι κατεδιώκοντο ἀπὸ τοὺς ἰσχυροὺς, τοὺς ἑποιοὺς ἐπέπλητταν διὰ τὴν ἀσέβειάν των.

Τοιοῦτοι προφῆται ἦσαν ὁ Ἡλίας, ὁ Ἡσαΐας, ὁ Ἱερεμίας, ὁ Δαυὶδ καὶ ἄλλοι.

38. Ὁ Ἡλίας.

Ὁ προφήτης Ἡλίας ἔζη μὲν συνήθως εἰς τὰ ὄρη καὶ τὰς ἐρήμους, ἀλλ' ἤρχετο δασάκις ἦτο ἀνάγκη εἰς τὰς πόλεις, διὰ νὰ ἐπιπλήξῃ καὶ συμβουλευσοῦν τοὺς κακοὺς, διὰ νὰ βοηθήσῃ καὶ ἀνακουφίσῃ τοὺς δυστυχεῖς καὶ διὰ νὰ προείπῃ τὰ μέλλοντα νὰ συμβοῦν. Ὁ λαὸς τὸν ἐτίμα πάρα πολύ, διότι ἔβλεπε τὴν εὐσέβειαν του καὶ τὴν σφίαν του, καθὼς καὶ τὴν δύναμιν, τὴν ὁποίαν εἶχε λάβει ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ κάμῃ θαύματα.

Μίαν ἡμέραν, ὅταν ἦτο λιμὸς εἰς τὴν χώραν, ὁ Ἡλίας εἶδε μίαν πτωχὴν γυναῖκα νὰ συλλέγῃ ξύλα, καὶ ἐξήτησεν ἀπὸ αὐτὴν ὀλίγον ὕδωρ καὶ ἄρτον ἢ γυνὴ ἀπήντησεν ὅτι δὲν εἶχε μαζὶ τῆς παρὰ ὀλίγον ἔλαιον καὶ ἄλευρον καὶ ὅτι θέλει νὰ συλλέξῃ ξύλα διὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τὴν τροφήν, ἢ ὁποία τῆς ἀπομένει δι' αὐτὴν καὶ διὰ τὸ τέκνον τῆς ἅμα τελειώσουν καὶ αὐτὰ, προσέθηκεν ἡ δυστυχὴς γυνὴ, δὲν μένει ἄλλο παρὰ νὰ ἀποθάνωμεν. Ὁ Ἡλίας ἐλυπήθη τὴν πτωχὴν γυναῖκα καὶ εἶπεν εἰς αὐτὴν νὰ μὴ ἀπελπίζεται, διότι ὁ Θεὸς θὰ ἔχῃ τὰ δοχεῖά τῆς πλήρη ἀπὸ ἔλαιον καὶ ἄλευρον, ἕως ὅτου παύσῃ ὁ λιμὸς καὶ αὐτὸ ἐγίνε πραγματικῶς.

Ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει τὴν μνήμην τοῦ προφήτου Ἡλίας τὴν 20ὴν Ἰουλίου.

39. Ὁ Ἡσαΐας.

Ὁ σπουδαιότερος ὅλων τῶν προφητῶν εἶναι ὁ Ἡσαΐας, ὁ ὁποῖος ἐπολέμησε σφοδρότατα τὴν διαφθορὰν τῆς ἐποχῆς του καὶ προέλεγεν ὅτι θὰ τιμωρηθοῦν οἱ Ἑβραῖοι διὰ τὴν ἀσεβείαν των, ἀλλ' ὅτι θὰ καταστραφοῦν καὶ οἱ ἐχθροὶ των. Ἐλεγεν ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἀρκεῖται μὲ τὰς νηστείας καὶ τὰς ἐορτὰς καὶ τὴν ἐκτέλεσιν προσευχῶν καὶ θυσιῶν, ἀλλ' ὅτι ἀπαιτεῖ ἔργα καλὰ, δηλαδὴ νὰ τρέφωμεν πεινῶντας, νὰ ποτίζωμεν διψῶντας, νὰ ἐνδύωμεν γυμνοὺς νὰ παρηγορῶμεν τοὺς λυπημένους, νὰ μετανοῶμεν καὶ νὰ μὴ κάμωμεν ἁμαρτίας.

Προεῖπε δὲ ὁ Ἡσαΐας ὅτι θὰ ἔλθῃ ὁ Χριστὸς νὰ σώσῃ τὸν κόσμον καὶ ὅτι θὰ μαρτυρήσῃ πρὸς χάριν μας. Ὁ Ἡσαΐας ἔλεγε πάντοτε τὴν ἀλήθειαν καὶ οὐδένα ποτὲ ἐκολάκευε, τέλος δὲ ἐφρονεῦθη κατὰ διαταγὴν ἑνὸς κακοῦ βασιλέως.

40. Ὁ Ἱερεμίας.

Ὁ Ἱερεμίας ἤρchiσε νεώτατος νὰ προφητεῦῃ καὶ ἐξηκολούθησε τὸ ἔργον του 40 ἐλόκληρα ἔτη. Προέλεγεν εἰς τοὺς συμπατριῶτας του ὅτι ἐπειδὴ εἶναι τόσοι ἀσεβεῖς θὰ τιμωρηθοῦν ἀπὸ τὸν Θεόν καὶ θὰ ὑκοταχθοῦν ἀπὸ τοὺς Βαβυλωνίους. Ὅταν κατεστράφησαν τὰ Ἱεροσόλυμα, ὁ Ἱερεμίας ἐθρήνησε μὲ ζῶηροτάτην λύπην διὰ τοῦτο, καὶ τὴν λύπην του ἔγραψεν εἰς ἓν ὄροισον ποίημα, τοὺς θρήνους. Εἰς τὸ ποίημα αὐτὸ θεωρεῖ τὴν καταστροφὴν τῶν Ἱεροσολύμων ὡς δικαίαν τιμωρίαν τοῦ Θεοῦ· ἐλπίζει ἕμως καὶ εἶχεται ταχέως νὰ μετανοήσουν οἱ συμπατριῶταί του διὰ νὰ συγχωρηθοῦν ἀπὸ τὸν Θεόν.

Δαβὶὴλ.

"Όταν ὁ Ναβουχοδονόσορ, ὁ βασιλεὺς τῶν Βαβυλωνίων ἐκυρίευσεν τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἔφερε τοὺς κατοικοὺς αὐτῶν αἰχμαλώτους εἰς τὴν Βαβυλώνα, διέταξε νὰ ἐκλέξουν ἐξ αὐτῶν νέους ἐκλεκτοὺς διὰ νὰ μάθουν τὴν βαβυλωνιακὴν γλῶσσαν καὶ σοφία, ὥστε μίαν ἡμέραν νὰ χρησιμεύσουν εἰς τὸ κράτος. Ἐξελέχθησαν δὲ ὁ Δαβὶὴλ καὶ τρεῖς ἄλλοι νέοι, οἱ ὅποιοι ταχέως προώδευσαν πολὺ καὶ ἔλαβαν μεγάλας θέσεις. Πρὸ πάντων διεκρίθη ὁ Δαβὶὴλ, ὁ ὅποιος εἶχε λάβει παρὰ τοῦ Θεοῦ τὸ δῶρον νὰ προφητεύῃ καὶ νὰ ἐξηγῆ ὄνειρα· ἐπειδὴ μάλιστα μόνος αὐτὸς ἠδυνήθη νὰ ἐξηγήσῃ ἐν ὄνειρον εἰς τὸν βασιλέα, διορίσθη ὑπ' αὐτοῦ ἄρχων τῆς χώρας.

Μίαν φορὰν ὁ Ναβουχοδονόσορ διέταξε νὰ προσκυνήσουν ἔλοι τὴν χρυσοὴν εἰκόνα του, ἂν δὲ κανεὶς ἠρνεῖτο νὰ πράξῃ τοῦτο νὰ ριφθῆ εἰς τὴν κάμινον. "Οἱοὶ ὑπήκουσαν εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως, ἀλλ' οἱ τρεῖς παῖδες δὲν ᾔθελαν νὰ προσκυνήσουν, διότι ἡ θρησκεία των ἀπηγόρευεν νὰ προσκυνοῦν ἄλλο τι ἐκτὸς τοῦ Θεοῦ. Ὁ βασιλεὺς ὅταν ἔμαθε τοῦτο, διέταξε νὰ ρίψουν τοὺς παῖδας εἰς τὴν κάμινον· ποία ἕμως ἦτο ἡ ἐκπληξίς του, ὅταν βραδύτερον ἐπλησίασεν εἰς αὐτὴν καὶ εἶδε τοὺς τρεῖς παῖδας ἀβλαβεῖς νὰ περιπατοῦν ἐντὸς αὐτῆς καὶ νὰ ὑμνοῦν τὸν Θεόν, ἐκτὸς δὲ αὐτῶν καὶ ἄγγελον τὸν ὅποιον ἐστειλεν ὁ Θεός, διὰ νὰ τοὺς προστατεύσῃ. Ἀμέσως διέταξε νὰ ἀπομακρύνουν αὐτοὺς ἀπὸ τὴν κάμινον καὶ νὰ θανατώσουν πάντα ὑβριστὴν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὅποιος διεφύλαξε τοὺς τρεῖς παῖδας.

"Όταν ὁ βασιλεὺς τῶν Μήδων Δαρείος ὑπέταξε τὴν Βαβυλώνα ἀνῆψεν τὸν Δαβὶὴλ εἰς ὑψιστον ἀξίωμα. Διὰ τοῦτο οἱ αὐλικοὶ τοῦ βασιλέως ἐμίσησαν τὸν Δαβὶὴλ καὶ ἐσκέπτοντο πῶς νὰ τὸν βλάψουν. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐγνώριζαν ὅτι ὁ Δαβὶὴλ προσήχετο τρεῖς φορὰς καθ' ἐκάστην εἰς τὸν Θεόν, ἔπεισαν τὸν βασιλέα νὰ ἀπαγορεύσῃ εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας νὰ προσευχθῶν εἰς τὸν Θεόν, ἂν δὲ τις προσήχετο, νὰ ριφθῆ εἰς ἓνα λάκκον ὅπου ὑπῆρχαν λέοντες. Ὁ Δαβὶὴλ ἦτο τόσον εὐσεβὴς ὥστε τίποτε

δεν ηδύνατο νά τόν κάμῃ νά παραλέψῃ τὰ καθήκοντά του πρὸς τὸν Θεόν καὶ ἐξηκολούθει τακτικὰ νά προσεύχεται. Διὰ τοῦτο ὁ βασιλεὺς, ἂν καὶ ἠγάπα πολὺ τὸν Δανιὴλ, διέταξε νά τὸν ρίψουν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων· ἀλλ' ὁ Θεὸς ἔστειλε τὸν ἄγγελόν του, ὁποῖος ἔκλεισε τὸ στόμα τῶν λεόντων καὶ τοιοῦτοτρόπως ἔμεινε

Ὁ Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων.

ὁ Δανιὴλ ἀβλαβής· τότε ὁ βασιλεὺς, ὅταν εἶδε τοῦτο, διέταξε νά ἀπομακρυνθῇ ὁ Δανιὴλ ἀπὸ τὸν λάκκον καὶ νά ριφθοῦν εἰς αὐτὸν οἱ ἐχθροὶ του, οἱ ὁποῖοι κτεσπαράχθησαν ἀμέσως ἀπὸ τοὺς λέοντας.

42

Ὁ Ἰωνᾶς

Νύμα Μαυρα

Ὁ προφήτης Ἰωνᾶς ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Θεὸν τὴν ἐντολὴν νά ἐλθῇ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἀσσυρίας Νινευὶ καὶ νά συμβουλευσῇ τοὺς κατοίκους αὐτῆς νά μετανοήσουν διὰ τὴν ἀσέβειάν των, ὥστε νά μὴ τιμωρηθοῦν ἀπὸ τὸν Θεόν. Ὁ Ἰωνᾶς δὲν ὑπήκουσε καὶ ἐπεβίβασθη εἰς ἓν πλοῖον διὰ νά ἐλθῇ εἰς μίαν ἄλλην πόλιν. Κατὰ τὸν

πλοῦν ὁμως συνέβη μεγάλη τρικυμία καὶ τόπλοτον ἐκινδύνευε νὰ καταποντισθῆ. Οἱ ἐπιβάται ἤρχισαν νὰ ἐπικαλοῦνται τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ νὰ ἐλαφρώσῃ τὸ πλοῖον ἔρριψαν τὰ σκεύη του εἰς τὴν θάλασσαν, ἀλλ' ὁ κίνδυνος ἐξηκολούθει. Τότε ἀπεφάσισαν οἱ ἐπιβάται νὰ βάλουν κλήρους μετὰ τὰ ὀνόματά των καὶ νὰ λάβουν ἕνα ἐξ αὐτῶν διὰ νὰ ἴδουν ἐξ αἰτίας τίνος ὁ Θεὸς ἐστειλε τὴν τρικυμίαν, καὶ ἐκληρώθη τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωάν. Ὁ Ἰωάνης ὠμολόγησεν ὅτι παρήκουσεν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι αὐτὸς ἦτο ἡ αἰτία τῆς τρικυμίας, τότε δ' οἱ συνταξιδιώται του τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κατέπαυσεν ἀμέσως ἡ τρικυμία. Μόλις ἔπεσεν ὁ Ἰωάνης εἰς τὴν θάλασσαν, τὸν κατέπιε μέγα κῆτος, δηλαδὴ μέγα θαλάσσιον θάρσον, εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ ὁποίου ἔμεινε τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, προσευχόμενος καὶ μετανοῶν· τέλος ὁ Θεὸς τὸν συνεχώρησε καὶ τὸ κῆτος ἐξήγαγε τὸν Ἰωάνην εἰς τὴν ξηρὰν σῶον καὶ ἀβλαβῆ, ἦλθε δὲ αὐτός ἀμέσως εἰς τὴν Νινευτὶ καὶ ἐκήρυξε τὴν μετάνοιαν ὅπως τὸν διέταξεν ὁ Θεός.

Μαριὰ
Μαριὰ
Μαριὰ

Μαριὰ
Λουκία

Μαριὰ
Μαριὰ

Μεταξὺ τῶν αἰχμαλώτων, οἱ ὅποιοι ὠδηγήθησαν ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων ἀπὸ τὴν Χαναάν εἰς τὴν Ἀσσυρίαν, ἦτο ὁ εὐσεβὴς Τωβίτ· αὐτός κατεγίνετο διαρκῶς εἰς ἔργα φιλάνθρωπίας καὶ ἔκαμνεν βλα τοῦ τὰ καθήκοντα πρὸς τὸν Θεόν.

Ὁ Τωβίτ δυστυχῶς μίαν ἡμέραν ἔξαφνα ἐτυφλώθη. Ὅταν δὲ ἦλθαν μερικοὶ φίλοι του νὰ τὸν ἐπισκεφθοῦν τοῦ ἔλεγον: νά, τί ἔχεις ἀμοιβῆν διὰ τὴν ἀρετὴν σου· ἔχασες τὸ φῶς σου. Ὁ εὐσεβὴς Τωβίτ ὁμως τοὺς ἔλεγε: μὴ ὀμνιεῖτε μετὰ αὐτὸν τὸν τρόπον· οἱ εὐσεβεῖς θὰ ἀνταμειφθοῦν ἀπὸ τὸν Θεόν εἰς τὸ μέλλον.

Ὅταν ὁ Τωβίτ ἐνόμισεν ὅτι ἐφθασεν ἡ ὥρα τοῦ θανάτου του, ἐκάλεσε τὸν υἱὸν τοῦ Τωβίαν, εἰς τὸν ὁποῖον ἔδωσε λαμπράς συμβουλὰς· τοῦ εἶπε δηλαδὴ:

Ἰὼν. Νὰ σέβεται τὴν μητέρα του καὶ ποτὲ νὰ μὴ τὴν λυπῆ· ἔταν δὲ αὐτὴ ἀποθάνῃ, νὰ τὴν θάψῃ εἰς τὸν ἴδιον τάφον μετὰ αὐτόν.

Μ
Μαριὰ

Μαριὰ

Μαριὰ

Μαριὰ

Μαμμά Μαμμά

Ιουδαία

Θον να μη παραβή καμμίαν έντολήν του Θεού και να κάμη πάν-
τοτε θ,τι εινε δίκαιον· Θον ποτέ να μη πράτη εις τον άλλον θ,τι
δέν θέλει ο άλλος να κάμη εις αυτόν· 4ον· να ειναι ελεήμων,
φρόνιμος και γεναιόψυχος· 5ον· να ζητη συμβουλές από τους
φρονίμους· και· θον, να ευλογη πάντοτε τον Θεόν. (Ο Τωβίας με
συγκίνησιν και με προσοχήν ηκουσε τās σαφές συμβουλές του
πατρός του και υπεσχέθη να τās ακολουθη εις βλην του την ζωήν.

Ευτυχώς ο Τωβίτ εξησεν ακόμη αρκετά ζη και μετ' άλλων
χάρις εις την βοήθειαν του Θεού, επανέυρε το φώς του και απέ-
θανεν εις μεγάλην ηλικίαν ευτυχής.

Nirlos Y.
Lijia M.

Μαμμά Ιουδαία

Μαμμά

Η αιχμαλωσία και η επάνοδος
των Ιουδαίων εξ αυτής

2. Koolomij T.
Boija M.

III Μαμμά Ιουδαία Μαμμά

Οι Ιουδαίοι υπέφεραν φοβερά εις την αιχμαλωσίαν· έστερου-
το βλα, και με λύπην μεγάλην και νοσταλγίαν έσκέπτοντο τί ώρατα
έξων εις την πατρίδα των και τί υπέφεραν τώρα μετενθουν δια τās
άμαρτίας των και παρακάλουν τον Θεόν να τους συγχωρήση και να
τους αξιώση γρήγορα να επανέλθουν εις την αγαπημένην των γην.

Εις ένα ψαλμόν ώρατότατα εκφράζεται ο πόνος του λαού εις
την αιχμαλωσίαν και ο πόθος της επιστροφής: Εις τās οχθας του
ποταμού της Βαβυλώνας εκαθήμεθα και εκλαλαμεν, διότι έσκέπο-
μεθα σέ, ω Ιερουσαλήμ· μάς παρεκάλεσαν αυτοί που μάς ήχμαλώ-
τισαν να τους ψάλωμεν από τās ξυματα της πατρίδος μας· άλλ' ήμεις
δέν ηθελήσαμεν να ψάλωμεν ουτε να λάβωμεν τās όργανά μας, τās
όποια ησαν κρεμασμένα εις τās δένδρα της πόλεως. Πώς εις ξένην
γην θά ψάλωμεν το ξυμα του Κυρίου; Πώς θά ψάλωμεν μακράν
της Ιερουσαλήμ, την όποian ποτέ δέν θά λησμονήσωμεν; ω Ι έαν
ποτέ ελθσμονοϋμεν την Σιών ως άμέναμεν άφωνοι, ως παρέλυαν αι
χειρές μας! "Οχι! ή επάνοδος μας εις την Ιερουσαλήμ άποτελει
πάντοτε την μεγιστην μας χαράν και επιθυμίαν. Θεέ μου! μη
λησμονής τους κακούς μας γείτονας, τους Έδωμίτας, αι όποιοι κατά

3. ημ B.
Kahn M.
Kahn E.
Kahn D.
Kahn S.
Kahn K.
Kahn X.

Μαμμά

Μαμμά

Μαμμά

Μαμμά

Μαμμά

τὴν ἡμέραν τῆς καταστροφῆς τῶν Ἱερουσαλῶν ἐχαίροντο καὶ ἐβόων ἔως τοὺς ἐχθρούς μας νὰ καταστρέψουν τὴν πόλιν ἐκ θεμελίων. ὦ δυστυχὴς Βαβυλών! εὐτυχὴς θὰ εἶναι ἐκεῖνος ὁ ἴσως θὰ σοῦ ἀνταποδώσῃ τὸ κακὸν ποὺ μᾶς ἔκαμες, καὶ ποὺ θὰ ἐξολοθρεύσῃ τοὺς κατοίκους σου.

Οἱ Ἰσραηλίται ἀπάγονται εἰς τὴν αἰχμάλωσίαν.

Ὅταν τέλος οἱ Πέρσαι ἐνίκησαν τοὺς Βαβυλωνίους, ἐπομένως καὶ ἡ Παλαιστίνη περιήλθεν εἰς τὴν περσικὴν κυριαρχίαν, ὁ Κύρος, ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν, ἀπέτρεψεν εἰς τοὺς Ἰουδαίους νὰ ἐπανέλθουν ἐκ τῆς Βαβυλώνας εἰς τὴν Παλαιστίνην. Ἐδῶκε δὲ εἰς αὐτοὺς τὴν ἄδειαν νὰ φέρουν μαζί τινων τῶν ἱερῶν σκευῶν τοῦ ναοῦ, ἅσα εἶχεν ἄρπάσει ὁ Ναβουχοδονόσορ. Οἱ Ἰουδαῖοι ἤρχισαν νὰ ἐπανέρχωνται καὶ μετὰ ἑτη ἑκτίσιν πάλιν τὸν ναὸν καὶ τὰ τείχη τῆς Ἱερουσαλήμ. ✓

45 Η ὑποταγή τῆς Παλαιστίνης ὑπὸ τὸν μέγαν
Ἀλέξανδρον καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς
Συρίας καὶ τῆς Αἰγύπτου.

Βραδύτερον ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, ἀφοῦ ἐνίκησε τοὺς Πέρσας, εἰσῆλθε θριαμβευτικῶς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἔπου ὁ ἀρχιερεὺς μετὰ τοὺς ἱερεῖς, τοὺς Λευῖτας καὶ τὸν λαὸν ἐξῆλθον πρὸς ὑποδοχὴν του. Ὁ μέγας Ἀλέξανδρος ἐσεβάσθη τὴν θρησκείαν τῶν Ἑβραίων καὶ ἦλθεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος, ἔπου ἐθυσίασεν εἰς τὸν Θεόν. Ἡ χάριστήθη δὲ πολὺ ἔστιν τοῦ ἔδειξαν μίαν προφητείαν τοῦ προφήτου Δανιὴλ ἔστι τὸ κράτος τῶν Περσῶν θὰ καταστραφῆ ἀπὸ τὸν βασιλέα τῶν Ἑλλήνων.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἡ Παλαιστίνη ὑπέκυψεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Πτολεμαίων, βασιλέων τῆς Αἰγύπτου, καὶ κατόπιν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Σελευκιδῶν, βασιλέων τῆς Συρίας. Οἱ Ἰουδαῖοι ὑπέστησαν τὰ πάνδεινα ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς. Οὗτος, ἔστιν εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἀφῆρεσεν ἀπὸ τὸν ναὸν τὰ σκεύη καὶ τοὺς θησαυροὺς, ἀνήγειρεν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου βωμὸν τοῦ Διὸς καὶ διέταξε νὰ φονεύωται ὅσοι Ἰουδαῖοι δὲν ἐδέχοντο νὰ ἀρνηθοῦν τὴν πίστιν τῶν ἡ ἰὰ καύσουν τὴν ἁγίαν Γραφήν.

Πολλοὶ τότε Ἰουδαῖοι ἠναγκάσθησαν, διὰ νὰ σώσουν τὴν ζωὴν τῶν, νὰ ἀρνηθοῦν τὴν θρησκείαν τῶν· ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἐπροτίμησαν ἔνδοξον καὶ τιμημένον θάνατον παρὰ νὰ ἀλλάξουν τὴν πίστιν τῶν.

46. Ὁ Ἐλεάζαρος καὶ ἡ μήτηρ τῶν ἑπτὰ τέκνων.

Μεταξὺ τῶν γενναίων ἐκείνων ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι, κατὰ τὸν διωγμὸν Ἀντιόχου τοῦ ἐπιφανοῦς, ἐπροτίμησαν νὰ μαρτυρήσουν παρὰ νὰ ἀρνηθοῦν τὴν πίστιν τῶν ἦσαν ὁ γέρον Ἐλεάζαρος καὶ ἑπτὰ ἀδελφοὶ μετὰ τὴν μητέρα τῶν.

‘Ο Ήλεάζαρος ἦτο εἰς γέρον, ὁ ὅποτος διεκρίνετο διὰ τὴν ἀρετὴν του καὶ τὴν θέσιν του τὸν συνέλαβαν λοιπὶν καὶ ἤθελαν νὰ τὸν ἀναγκάσουν νὰ φάγῃ χοιρινὸν κρέας, ἐνῶ ἡ ἑβραϊκὴ θρησκεία ἀπαγορεύει νὰ τρώγουν ἀπὸ αὐτό. Ἐπειδὴ ὁ Ήλεάζαρος ἠρνεῖτο, τοῦ εἶπαν τὰ φάγῃ ὅτι κρέας θέλει καὶ νὰ προσποιηθῆ μόνον ἐνώπιον τοῦ κόσμου ὅτι τρώγει χοιρινὸν κρέας, καὶ νὰ τοῦ χαρίσουν τὴν ζωὴν. Ἄλλὰ καὶ πάλιν ἠρνήθη καὶ εἶπε: Ποτὲ δὲν ἤμπορῶ νὰ κάμω ὅτι λέγετε· δὲν ἀρκεῖ ἐγὼ νὰ μὴ φάγω χοιρινὸν κρέας, οὔτε οἱ ἄλλοι πρέπει νὰ νομίζουσιν ὅτι ἐγὼ ἔφαγα ἐξ αὐτοῦ· διδάγμα θὰ ἔδωκα εἰς τοὺς νέους ἐὰν ἐνόμιζαν ὅτι ἐγὼ παρέβην μίαν διάταξιν τῆς θείας θρησκείας μου· θὰ ἔκαμαν καὶ αὐτοὶ τὸ ἴδιον καὶ θὰ ἤμην ἐγὼ ὁ αἴτιος τῆς καταστροφῆς τόσον ἀνθρώπων· θὰ ἔσωζα τώρα τὴν ζωὴν μου, ἀλλὰ δὲν θὰ ἀπέφευγα εἰς τὸ μέλλον τὴν φοβερὰν τιμωρίαν τοῦ Θεοῦ. Πραγματῶ τὸν καλὸν θάνατον ἀπὸ τὴν ἄτιμον ζωὴν. θὰ ἀποθάνω μὲ δόξαν καὶ θὰ δώσω καλὸν παράδειγμα εἰς τοὺς νέους. Μόλις ὁ Ήλεάζαρος εἶπεν αὐτὰς τὰς λέξεις, τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸν τόπον τοῦ μαρτυρίου· ὀλίγον δὲ πρὶν ἀποθάνῃ ἀνεστέναξε καὶ εἶπε: τὸ σῶμά μου βασανίζεται καὶ ὑποφέρει φοβερά, ἀλλ’ ἡ ψυχὴ μου εὐχαριστεῖται, ἐπειδὴ ἀποθνήσκω διὰ τὸν Θεόν:

Τότε συνελήφθη καὶ μία οἰκογένεια, ἡ ὁποία ἀπετελεῖτο ἀπὸ τὴν γριαν χήραν μητέρα καὶ ἑπτὰ υἱούς. Μὲ βασανιστήρια ἤθελαν νὰ ἀναγκάσουν τὴν μητέρα καὶ τοὺς υἱούς της ν’ ἀρνηθοῦν τὴν θρησκείαν των καὶ νὰ φάγουν χοιρινὸν κρέας· ἐπειδὴ ὁ ἄρχιεὺς ἐπέταξε νὰ θανατώσων, μὲ φοβερά μακρῦρια, ἕνα πρὸς ἕνα τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὴν μητέρα, ἡ ὁποία εἶδε θάρρος εἰς τὰ φονευόμενα τέκνα της καὶ ἐλπίδας ὅτι θὰ τοὺς ἀνταμείψῃ ὁ Θεός. Ἀφοῦ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἐμαρτύρησαν, μὲ ἀπίστευτον θάρρος, οἱ ἕξ ἀδελφοί, ἤλθεν ἡ σειρά τοῦ ἑβδόμου· ὁ Ἀντίοχος τότε ὑπέσχετο εἰς τὸν ἔρδομον υἱόν, ἐὰν ἀρνηθῆ τὴν πίστην του, νὰ τὸν ὑψώσῃ εἰς μεγάλη ἀξιώματα καὶ νὰ τοῦ δώσῃ ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς. Εἰς τὸν νέον ὁμοῦ δὲν ἔκαμαν καμμίαν ἐντύπωσιν ὅλα αὐτὰ καὶ μὲ κανένα τρόπον δὲν ἤθελε νὰ ἀρνηθῆ τὸν Θεόν του. Τότε ὁ Βασιλεὺς ἐκάλεσε τὴν μητέρα καὶ τῆς εἶπε νὰ συμβουλευσῇ τὸν υἱόν της νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὸ θέλημά του διὰ νὰ εὐτυχῆσῃ αὐτὸς καὶ αὐτή.

Ἡ μήτηρ προσεποιήθη ὅτι δέχεται, καὶ ἤρχισε νὰ συμβουλευῆ τὸν υἱὸν τῆς, εἰς τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν, νὰ μὴ ἀρνηθῆ τὴν θρησκείαν του καὶ νὰ μὴ φοβηθῆ τὸν τύραννον, ἀλλὰ νὰ μιμηθῆ τὸ γενναῖον παράδειγμα τῶν ἀδελφῶν του, ὥστε ὅλοι μαζί νὰ ἀνταμειφθοῦν μίαν ἡμέραν ἀπὸ τὸν Θεόν. Τότε ὁ νεανίας πλήρης ἀπὸ θάρρος καὶ πίστιν εἶπε : Δὲν ὑπακούω εἰς τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως, ὁ ὅποιος θὰ τιμωρηθῆ βαρύτερα ἀπὸ τὸν Θεόν· ἀκούω τὰ προστάγματα τῆς θρησκείας μου, ὅπως καὶ οἱ ἀδελφοί μου οἱ ὅποιοι θὰ ἀνταμειφθοῦν ἀπὸ τὸν Θεόν μὲ τὴν αἰώνιον ζωὴν.

Τότε ὁ βασιλεὺς ἐθύμωσε καὶ διέταξε τὴν θανάτωσιν καὶ τοῦ ἐβδόμου υἱοῦ μὲ φοβερά μαρτύρια· τέλος δὲ καὶ ἡ γενναία μήτηρ ὑπεβλήθη εἰς μαρτυρικὸν θάνατον.

47. Οἱ Μακκαβαῖοι.

Εἰς μίαν πόλιν τῆς Ἰουδαίας ἔζη ὁ ἱερεὺς Ματταθίας καὶ οἱ πέντε υἱοί του, οἱ ὅποιοι πολὺ ἐστενοχωροῦντο νὰ βλέπουν τί ἔκαμνεν ὁ Ἀντίοχος ὁ ἐπιφανῆς ἐναντίον τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ καὶ τῆς θρησκείας του.

Μίαν ἡμέραν ἦλθαν εἰς τὴν πατρίδα τοῦ Ματταθίου ἀπεσταλμένοι τοῦ βασιλέως διὰ νὰ ἀναγκάσουν τοὺς κατοίκους ν' ἀλλάξουν τὴν πίστιν των. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς κατοίκους ἐπεισθήσαν διότι ἐφοβήθησαν, ὁ Ματταθίας ὅμως καὶ οἱ υἱοί του ἔμειναν ἀκλόνητοι. Ὅταν μετ' ὀλίγας ἡμέρας παρουσιάσθη εἰς Ἰουδαίαν νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸν βωμὸν τῶν εἰδώλων, ὁ Ματταθίας κατελήφθη ἀπὸ ἱερὰν ὀργήν, ὄρμησε καὶ ἔσφαξεν αὐτόν, καθὼς καὶ τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ βασιλέως καὶ ἐφώνησε πρὸς τὸν λαόν : ἅς μὲ ἀκολουθήσουν ὅλοι ὅσοι ἀγαποῦν τὴν θρησκείαν των. Τότε αὐτός, οἱ υἱοί του καὶ πολὺς λαὸς ἐγκατέλειψαν ὅσα εἶχαν κα ἐφυγαν εἰς τὰ ὄρη. Ὅλιγον κατ' ὀλίγον ὁ Ματταθίας συγκεντρώσεν ἀρκετὸν στρατὸν μὲ ἱερὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ κατέρηθωσεν νὰ πολεμήσῃ μὲ ἐπιτυχίαν τὸν τύραννον.

"Όταν ἐγγήρασεν ὁ Ματταθίας καὶ προήσθην τὸν θάνατόν του, ἐκάλεσε τοὺς υἱούς του καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: Ἀγαπητά μου παιδιά! Νὰ ἔχετε ἀφοσίωσιν καὶ ζῆλον μεγάλον διὰ τὴν θρησκείαν καὶ τὸ ἔθνος σας καὶ νὰ εἶσθε ἑτοιμοὶ νὰ ἀποθάνετε δι' αὐτά, ἐάν

Ἰσραηλίται πολεμισταί.

εἶναι ἀνάγκη. Μιμῆσατε τοὺς ἐνδόξους προγόνους σας καὶ θὰ δοξασθῆτε καὶ θὰ ἀποκτήσετε ὄνομα ἀθάνατον. Ἀφοῦ δὲ τοὺς ἠυλόγησεν ἀπέθανεν.

Τὸν Ματταθίαν διεδέχθη ὁ υἱὸς του Ἰούδας ὁ Μακκαβατος ἀπὸ τὸν ἔποιον δολόκληρος ἢ οἰκογένεια ὠνομάσθη ἢ εἰκογένεια τῶν Μακκαβαίων. Αὐτὸς συνεπλήρωσε τὸ ἔργον τοῦ πατρὸς, κατέστρεψε τὸν στρατὸν τοῦ Ἀντιόχου, εἰσήλθε νικητὴς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἐκαθάρισε καὶ ἐπεσεύασε τὸν ναόν, τὸν ὅποιον ἐγκαινίασε πάλιν. Τὸ ἔργον τοῦ Ἰούδα, ὁ ὅποιος ἀπέθανεν ὡς ἥρωε εἰς τὴν μάχην συνεπλήρωσαν βαθμηδὸν οἱ ἀδελφοὶ του καὶ μάλιστα ὁ Σίμων καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰωάννης ὁ Ὑρκανός, ἐπὶ τοῦ ὁποίου οἱ Σύροι ἐξεδιώ-

χθήσαν έντελώς από την 'Ιουδαίαν και τὸ 'Ιουδαϊκὸν ἔθνος ἔγινε πάλιν ἐλεύθερον και ἰσχυρόν.

Δυστυχῶς ὅταν ἐλευθερώθησαν οἱ 'Ιουδαῖοι, ταχέως ἤρχισαν νὰ διαφθείρωνται και νὰ ἐρίζουν μεταξύ των και τοιοῦτοτρόπως ὁ ρωμαῖος στρατηγὸς Πομπήϊος εὔρεν ἐπὶ τέλους τὴν εὐκαιρίαν και ὑπέταξε τὴν 'Ιουδαίαν ὑπὸ τοὺς Ρωμαίους, ἐξήντα τρία ἔτη πρὶν γεννηθῆ ὁ Κύριος ἡμῶν 'Ιησοῦς Χριστός.

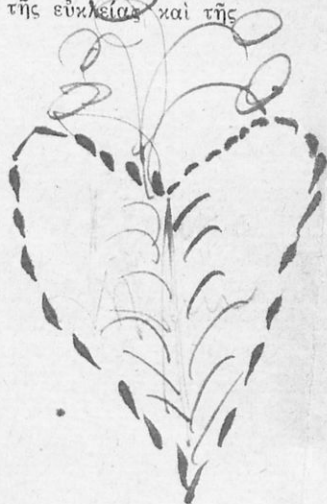
ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Είδαμεν τὰς τύχας τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, τὰς εὐτυχίας καὶ τὰς δυστυχίας του, τὴν ἀνύψωσιν καὶ τὴν κατάπτωσίν του, τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν μικρότητά του.

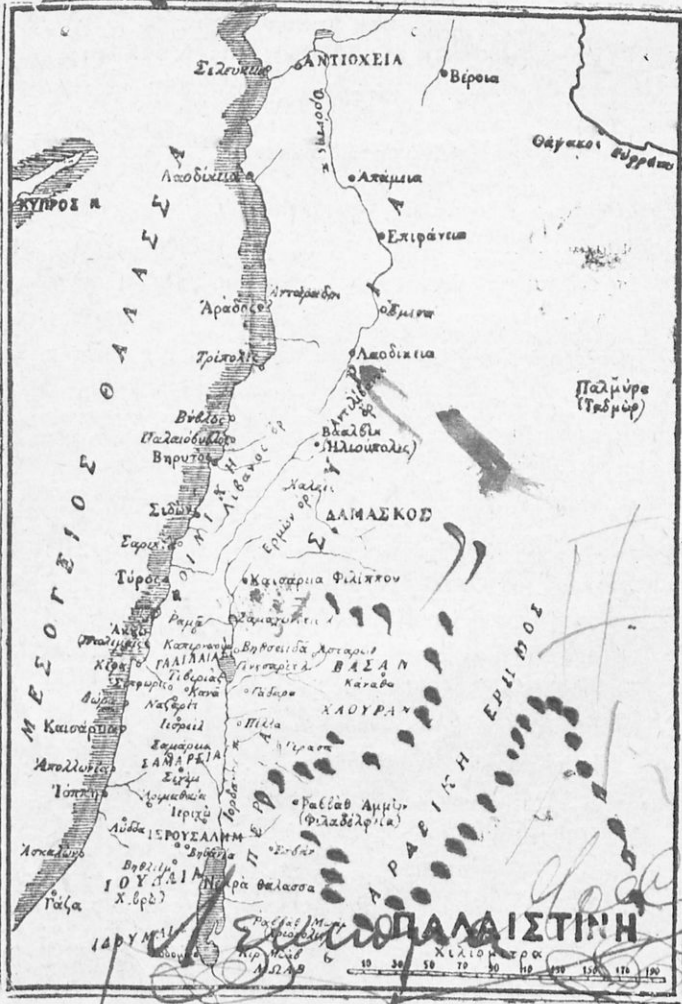
Ὅταν ὁ λαὸς ἦτο εὐσεβὴς καὶ ἐνάρετος, εἶχε προστατὴν τὸν Θεόν, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ ὁποίου ἐνίκα τοὺς ἐχθρούς, διήρχετο ποταμούς καὶ θαλάσσας, χωρὶς νὰ βραχῆ, ἐτρέφετο μὲ μάννα καὶ μὲ ὄστρακας εἰς τόπους ἐρήμους· ὅταν ὅμως ἐλησμόνει τὸν σεβασμὸν, τὸν ὁποῖον ὤφειλεν εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὰς ἐντολας του, διεφθείρετο, ἐξησθένει, ἔχανε τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ, ἐγίνετο δοῦλος εἰς ξένους λαούς, ὑπέφερε τὰ πάνδεινα μακρὰν τῆς πατρίδος του καὶ ὑφίστατο πολλὰς ταπεινώσεις.

Ἡ ἱστορία αὕτη ἄς εἶναι δι' ἡμᾶς δίδαγμα· ἄς ἴδωμεν ποῦ δύναται νὰ κατανήσῃ ἓνα λαὸν ἡ ἀσέβεια καὶ ἡ διαφθορά· εἰς τὴν καταστροφὴν, εἰς τὴν ὑποδούλωσιν.

Ἄς προσπαθῆσωμεν λοιπὸν νὰ γίνωμεν εὐσεβεῖς καὶ καλοὶ πολῖται διὰ νὰ εὐτυχίσωμεν καὶ διὰ νὰ συντελέσωμεν νὰ ἐπανεύρῃ ἡ Πατρίς μας αὐτὰς παλαιὰς ἡμέρας τῆς εὐκλείας καὶ τῆς δόξης!

Βαλκάνια

Βούτα

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

τῶν κυριωτέρων συμβάντων τῆς ἰουδαϊκῆς
ἱστορίας

(Διὰ τὸν διδάσκαλον).

Ἐγκατάστασις Ἀβραάμ εἰς Χαναάν περὶ τὸ	2200 π. Χ.
Πατριάρχει » »	2200—1900 π. Χ.
Οἱ Ἰσραηλῖται εἰς Αἴγυπτον . . . περίου	1900—1500 π. Χ.
Ὁ Μωϋσῆς περὶ τὸ	1500 π. Χ.
Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ περὶ τὸ	1450 π. Χ.
Οἱ Κριταὶ περὶ τὸ	1425—1095 π. Χ.
Οἱ τρεῖς μεγάλοι βασιλεῖς	1095— 975 π. Χ.
ἦτοι Σαούλ	1095—1055 π. Χ.
Δαυὶδ	1055—1015 π. Χ.
Σολομῶν	1015— 975 π. Χ.
Διαιρέσεις τοῦ κράτους εἰς δύο ἐπὶ Ροβοάμ.	975 π. Χ.
Οἱ Ἀσσύριοι ὑποτάσσουν τὸ βασίλειον τοῦ	
Ἰσραήλ	722 π. Χ.
Ὁ Ναβουχοδανόσορ ὑποτάσσει τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα	588 π. Χ.
Ὁ Κῆρος ἐπιφέρει τὴν ἐπάνοδον ἐκ τῆς βαβυλωνιακῆς αἰχμαλωσίας	539 π. Χ.
Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος εἰσέρχεται εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ	332 π. Χ.
Ἡ στάσις τῶν Μακκαβαίων	167 π. Χ.
Ὁ Πομπηῖος ὑποτάσσει τὴν Παλαιστίνην.	63 π. Σ.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(σημειουμένων ἐν παρενθέσει τῶν πληθῶν ἐκάστου κεφ.)

Α. Ἡ πρὸ τῶν Πατριαρχῶν ἱστορία.

1. Οἱ πρωτόπλαστοι (Γενέσεως Α', 1—Γ', 24)
2. Ὁ κατακλυσμὸς (Γεν. ζ', 1—θ', 3)
3. Ὁ Πύργος τοῦ Βαβέλ (Γεν. ΙΑ', 1—9)

Β. Οἱ Πατριάρχαι.

4. Ὁ Ἀβραάμ (Γεν. ΙΒ', 1—5 Ιζ', 6—18 Ι
24—25 καὶ ΚΑ', 1—3)
5. Ὁ γάμος τοῦ Ἰσαὰκ (Γεν. ΚΔ', 1—67)
6. Ὁ Ἠσαῦ καὶ Ἰακώβ (Γεν. ΚΖ', 1—40)
7. Ὁ Ἰακώβ μακρὰν τῆς πατρίδος του (Γεν.
41—ΚΘ' 14)
8. Ἐπιστροφή τοῦ Ἰακώβ (Γεν. ΛΒ' καὶ ΛΓ')
9. Ὁ Ἰωσήφ καὶ οἱ ἀδελφοί του (Γεν. ΛΖ', 1—
10. Ὁ Ἰωσήφ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Πέτεροφῆ
τὴν φυλακὴν (Γεν. ΛΘ' καὶ Μ')
11. Ἡ ἀνύψωσις τοῦ Ἰωσήφ (Γεν. ΜΑ')
12. Οἱ ἀδελφοί τοῦ Ἰωσήφ ἔρχονται
(Γεν. ΜΒ') τοῦ Ἰακώβ
13. Τὸ δεύτερον ταξίδιον τῶν εὐρώνεται εἰς
Αἴγυπτον. Ὁ Ἰωσήφ Ι—ΜΕ', 24)
ἀδελφούς του (Γεν. Μ
πτον (Γεν. ΜΕ', 25)
14. Ὁ Ἰακώβ εἰς τὴν Αἴγυπτον

Γ. Ἡ ἐξοχὴ τοῦ Μωϋσέως καὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ.

15. Οἱ Ἰσραηλίται κατατιέξονται εἰς τὴν Α
(Ἐξόδου Α')

